

මාණව්, පණ්ඩව්, නාවිකී, වෙණ්ගෙයයි, කුණෙනයි, ගොතමි,
ගුණවතී, සොමවතී.

පතිතිකුරාජිකාරනෙහි ඉති. 30.

පතිතිකුරාජිකාරනෙහි ඉතිකං වග්ගමානෙහි ඉතිප්ප
විසො ගොති.

ගගපතාහි, භිකුහි, රාජහි, හත්ති, දණ්ඩිහි, මෙධාවිහි,
තපස්සිහි.

නතුස්ස නමිකාරෙ. 31.

සබ්බස්සෙව නතුප්පව්වස්ස නකාරො ගොති වා ඊකාරෙ පරෙ.
ගුණවතී, ගුණවහතී; කුලවතී, කුලවහතී; සතිමතී, සති
මහතී; මහතී, මහහතී; ගොමතී, ගොමහතී.

භවතො හොතො. 32.

සබ්බස්සෙව භවනනසද්දස්ස හොතාදෙසො ගොති ඊකාරෙ
ඉතිකතෙ පරෙ.

ගොති අයො—ගොති ක්කෙද්ද—ගොති බරාදියෙ.

හො ගෙ තු. 33.

සබ්බස්සෙව භවනනසද්දස්ස හො ගොති ගෙ පරෙ.
හො පුරිස, හො අග්ගි, හො රාජ, හො සත්ථ, හො දණ්ඩි, හො
සයමිගු.

ගෙති කිමත්ථං—භවිතො, භවං.

කුසද්දග්ගහණෙන අද්දෙද්දෙවි වචනෙ සබ්බස්ස භවනන
සද්දස්ස හොනන හනෙන හොනෙනා හදෙද්ද හොතා හොතො
ඉලෙව්ගෙ ආදෙසා හොනති.

හොනන, හනෙන, හොනෙනා, හදෙද්ද, හොතා, හොතො
හොනමස්ස.

ඔහොවො කවචි යොසු වකාරස්ස. 34.

භවනන ඉලෙව්ගස්ස වකාරස්ස ඔහොවො ගොති කවචි යො ඉලෙ
වෙසු.

ඉමං හොනෙනා තිසාමෙථ, භවනෙනා වා.

භද්දනිස්ස භද්දනිභනෙන. 35.

සබ්බස්සෙව භද්දනනසද්දස්ස භද්දනන හනෙන ඉලෙව්ගෙ
ආදෙසා හොනති කවචි ගෙ පරෙ යොසු ව.

ගෙ භද්දනන, හනෙන, භද්දනනා වා.

ආකාරපිට්‍යාද්‍යනිතානමා 36.

ආකාරො ව පිතාදිනමනෙතා ව ආකාරනාමාපර්ජනෙ හෙ පරෙ.

හො පුරිසා, හො පිතා, හො මාතා, හො සත්ථා.

කිලපා රජ්ජිං 37.

කි ල ප ඉවෙතෙ රසාමාපර්ජනෙ හෙ පරෙ.

හො දණ්ඩි, හො සයම්භ, හොති ඉත්ථි, හොති චිට්ඨි.

ආකාරො වා 38.

ආකාරො රසාමාපර්ජනෙ වා හෙ පරෙ.

හො රාජ, හො රාජා; හො අත්ත, හො අත්තා; හො සව, හො සවා; හො සත්ථ, හො සත්ථා.

ඉති නාමකපො චතුරො කණ්ණො.

2. 5.

නිාදයො විහනතිසංඝදයො 1.

හො ආදි සෙසං පව්සානං තෙ හොනති නිාදයො—තෙ පව්සා නිාදයො විහනතිසංඝදව දභිබ්බා.

සබ්බතො, සතො, තතො, ඤාතො, අරො, ඉතො, සබ්බදා, සදා, තදා, සදා, ඉධ, ඉදානි.

කච්චි ගො පචමනතේ 2.

කච්චි තොප්පව්සො හොති පචමනතේ.

සබ්බතො, සතො, තතො, ඤාතො, අරො, ඉතො.

කච්චි කිමත්ථං—සබ්බසමං.

ත්‍රථ සිහනමියා සබ්බනාමෙහි 3.

ත්‍ර ථ ඉවෙතෙ පච්ඤා හොනති සත්තමනේ සබ්බනාමෙහි.

සබ්බත්‍ර, සබ්බත්ථ, සත්‍ර, සත්ථ, තත්‍ර, තත්ථ.

සබ්බගො ධි 4.

සබ්බ ඉවෙතසමා ධිප්පව්සො හොති සබ්බසත්තමනේ.

සබ්බධි—සබ්බසමං.

කිසමා වො 5.

කිසිවෙතසමා වප්පව්සො හොති සත්තමනේ.

සඬ ගතොසි ඛං දෙව්‍යං පිසතිස්සා.

හිංගංගිමිත්තං 9.

කම්මංචිතසමා හිං හා ජීවතං ඉවෙච්ඡෙ පච්චසා හොනති සත්තමාසේ.

කුතං, කුතං, කුතං.

නමහා ව 7.

නමහා ව හිං හං ඉවෙච්ඡෙ පච්චසා හොනති සත්තමාසේ.

තතං, තතං.

වසද්දග්ගහණං හිමනග්ගහණතිවත්තනත්.

ඉමසමා හධා ව 8.

ඉමසමා හ ධ ඉවෙච්ඡෙ පච්චසා හොනති සත්තමාසේ.

ඉහ, ඉධ.

වසද්දග්ගහණංවධාරණත්.

යතො හිං 9.

තසමා යතො හිං පච්චසා හොනති සත්තමාසේ.

යති.

කාලෙ 10.

කාලෙ ඉවෙච්ඡෙතමයිකාරත්. වෙදිතං.

කිංසබ්බිඤ්ඤාකසක්ඛුහි දදුච්ඡිත්තං 11.

කිං සබ්බ ඤ්ඤා එක ස කු ඉවෙච්ඡෙති ද දච්ඡං ඉවෙච්ඡෙ පච්චසා හොනති කාලෙ සත්තමාසේ.

කද, සබ්බද, ඤ්ඤද, එකද, යද, කදච්ඡං.

නමහා දුති ව 12.

ත ඉවෙච්ඡෙති දුති ද ඉවෙච්ඡෙ පච්චසා හොනති කාලෙ සත්තමාසේ.

තදුති, තදු.

වසද්දග්ගහණං දුපච්ඡෙමනුකසිතත්.

ඉමසමා රහිධුනාදුති ව 13.

ඉමසමා රහි ධුනා දුති ඉවෙච්ඡෙ පච්චසා හොනති කාලෙ සත්තමාසේ.

එතරහි, රධුනා, ඉදුති.

වසද්දග්ගහණං මනුකසිතත්.

සබ්බසංගො ද්වයං වා 14.

සබ්බ ඉච්චෙතස්ස සකාරාදෙසො හොති වා ද්වයං පච්චයෙ පරෙ.

සද්ද, සබ්බද්ද.

අවච්ඡේදනා යෙ ලොපව් 15.

අවච්ඡේදනා යප්පච්චයෙ පරෙ ලොපමාපර්භෙ.

බාහුසම්මං, පණ්ඩිතං, චෙට්ඨුලං, කාරුඤ්ඤං, භෙට්ඨඤ්ඤං, කොසල්ලං, සාමඤ්ඤං, සොනර්.

වසඤ්ඤාගහණං වාග්ගහණානිවහ්නනන්තං.

වුඛස්ස ථො ඉධිථෙසු 16.

සබ්බස්සෙව වුඛසඤ්ඤාස්ස ථෙ ආදෙසො හොති ඉය ඉඨ ඉච්චෙ තෙසු පච්චයෙසු පරෙසු.

සබ්බෙ ඉමෙ වුඛා අයමිථෙසං විසෙසෙන වුඛොති ථෙසො, ථෙසො.

පසන්ථස්ස සංගො වා 17.

සබ්බස්ස පසන්ථසඤ්ඤාස්ස සො ආදෙසො හොති ජාදෙසො ව ඉය ඉඨ ඉච්චෙතෙසු පච්චයෙසු පරෙසු.

සබ්බෙ ඉමෙ පසන්ථා අයමිථෙසං විසෙසෙන පසන්ථොති සෙසො, සෙසො, ථෙසො, ථෙසො.

වසඤ්ඤාගහණං දුතියාදෙසසමපිණ්ඩනන්තං.

අනුතික්ඛස්ස නෙද්දො 18.

සබ්බස්ස අනුතික්ඛසඤ්ඤාස්ස භෙදදෙසො හොති ඉය ඉඨ ඉච්චෙ තෙසු පච්චයෙසු පරෙසු.

නෙද්දො, නෙද්දො.

බාලුහස්ස සාධො 19.

සබ්බස්ස බාලුහසඤ්ඤාස්ස සාධාදෙසො හොති ඉය ඉඨ ඉච්චෙ තෙසු පච්චයෙසු පරෙසු.

සාධිභො, සාධිභො.

අප්පස්ස කණ් 20.

සබ්බස්ස අප්පසඤ්ඤාස්ස කණ් ආදෙසො හොති ඉය ඉඨ ඉච්චෙ තෙසු පච්චයෙසු පරෙසු.

කණ්භො, කණ්භො.

සුචානවං 21.

සබ්බස්ස සුචසදස්ස කණ් අදෙසො හොති ඉය ඉඪ ඉබ්බ
තෙසු පඨවෙසු පරෙසු.

කණ්ඨො, කණ්ඨො.

වසද්දගගහණං කණ්ගහණමනුසංඝිකන්තං.

වනතුමනතුචිනව ලොපො 22.

වනතු මනතු ච ඉබ්බතෙසං පඨසාතං ලොපො හොති ඉය
ඉඪ ඉබ්බතෙසු පඨවෙසු පරෙසු.

ගුණ්ඨො, ගුණ්ඨො, සතිසො, සතිසො, මෙධිසො, මෙධිසො.

වසද්දගගහණමනුසංඝිකන්තං.

යවනං නලණදකාරානං බ්වඤ්ජනානි *

චලඤ්ජකාරතං 23.

යවනානං නලණදකාරානං බ්වජ්ජනානි චලඤ්ජකාරතං
මාපජ්ජනෙය්වසංඝිකං.

බාහුසංඝං, පණ්ණසංඝං, වෙසුලං, තෙසුඤ්ඤං, කාරාඤ්ඤං,
සාමඤ්ඤං, සොහජ්ජං.

යවගමිති කිමන්තං.—නිණ්දලං.

නලණදකාරානමිති කිමන්තං.—ආලසං, ආරොග්ගං.

බ්වජ්ජනානි කිමන්තං.—ඤ්ඤා.

කාරගගහණං කිමන්තං.—කකාරස්ස සකාරස්ස ත්වකාරාදෙස
ඤ්ජපනන්තං.—පුරිසස්ස භාවො ජොරිස්සං, උපගස්ස භාවො ඔසබ්බං,
උපමාස භාවො ඔපමං.

අමහතුමහනතුරාජබ්‍රහ්මනසබ්බ

සංගුප්පිනාදීහි සමා නාවං 24.

අමහ තුමහ නතු රාජ බ්‍රහ්ම අග්ග සබ්බ සත්ථ පිතු ඉබ්බවිමාදීහි
ස්මා නා ඉව දඪබ්බා.

මයා, තයා, ගුණවතා, රඤ්ඤා, බ්‍රහ්මතා, අග්ගතා, සබ්බතා,
සත්ථාරා, පිතරා, මාතරා, භාතරා, භිතරා.

ඵනගහිති කිමන්තං.—පුරිසා.

ඉති නාමකප්ප පඨමො කණ්ඨො.

2. 6.

යසමාදපෙති හසමාදතෙන වා නදපාද්ධනං 1.

යසමා වා අපෙති සසමා වා හසං ජයතෙ යසමා වා අදග්ගෙ තං
කාරකං අපාද්ධනඤ්ඤං හොති.

* බ්වජ්ජනානමිති පාඨො.

තං යථා—භාමා අපෙනි මුගයො, නතරා නිගන්තො රාජ්,
පාපා විතාං නිවාරයෙ, වොරා හයං ජායතෙ, ආවරිප්පජ්ඣායෙති
සිකං ගණ්ඨාති සියෙයා.

අපාදතමිවතෙන සවෙයො—අපාදනෙ පමමි.

ධාතුනාමානවුපසගගයොගාදිසවි ව. 2.

ධාතුනාමානං පයොගෙ ව උපසගගයොගාදිසවි ව තං කාර
කං අපාදනසෙසොං ගොති.

ධාතුනං පයොගෙ තාව—ඒ ඉවෙතස්ස ධාතුස්ස පරාපුබ්බස්ස
පයොගෙ යො අසතො යො අපාදනසෙසොං ගොති—තං යථා—
බුබුඛො පරාජෙනති අසෙසතිස්සියා.

ඉ ඉවෙතස්ස ධාතුස්ස පුබ්බස්ස පයොගෙ යතො අවජිනන
පාභවො යො අපාදනසෙසොං ගොති—තං යථා—හිමවතා පභවතති
පව මහානදියො—අභවතතතවතා පභවතති මහාසරා—අවරවතිසා
පභවතති කුතනදියො.

නාමිපයොගෙපි තං කාරකං අපාදනසෙසොං ගොති—තං
යථා—උරස්සා ජනො පුතො—භූමිතො නිගන්තො රසො—උභතො
සුජයො පුතො.

උපසගගයොගාදිසවි ව තං කාරකං අපාදනසෙසොං ගොති—
තං යථා—අප සාලාය අයතති වාණිජා—ආ බුගමෙලායා සදො
අබ්ගුග්ගවජ්ඣති—උපරි පබ්බතා* දෙවො වස්සති—බුබුඛො පති සාරි
පුතො ධම්මදෙසනාය භික්ඛු ආලපති ගෙමාසං. — භතමස්ස
තෙලස්මා පති දදති—උපාලමිස්ස උදුමිස්මා පති දදති—කනකමස්ස
හිරසෙසො පති දදති.

ආදිග්ගහණෙන කාරකමජ්ඣෙපි පමමිවතෙති ගොති—තං
යථා—පක්ඛස්මා විජ්ඣති මිතං ලද්දො—කොසා විජ්ඣති කුජරං—
මාසස්මා භුජති හොරතං.

අපිග්ගහණෙන නිපාතපයොගෙපි පමමිවතෙති ගොති
දුතියා තතියා ව—රහිතා මාතුජ් පුසෙසො කප්පා දෙති, රහිතා
මාතුජ්, රහිතා මාතුජෙන වා—රිතෙ සබ්බමා කුතො සුඛං ලභති,
රිතෙ සබ්බමං, රිතෙ සබ්බමෙන වා—තෙ භික්ඛු තානා කුලා
පබ්බජ්ඣා—විතා සබ්බමා නත්තෙසො කොච් නාථො ලොකෙ
විජ්ඣති, විතා සබ්බමං, විතා සබ්බමෙන වා—විතා බුබුඛො, විතා
බුබුඛො, විතා බුබුඛෙන වා.

වසද්දග්ගහණෙන අසෙසස්මාපි පමමිවතෙති ගොති—යතො
හං හගිති අරියය ජාතියා ජාතො, යතො සරාමි අත්තානං යතො
පතොසම් විසෙසො, ය නිබ්බරණමෙනං අභිජ්ඣාදොමනස්සා
අනාසාවෙසො.

* පරි පබ්බතාති වතනතරෙ.

රකිතාන්තමිවිචිතං.

රකිතාන්තං ධාතුකං පයොගෙ යං ඉච්ඡිතං තං කාරකං අපාද්‍යතසංකෘතං භොති.

කාමෙ රකිතාන්තං නිවුලා, යමා පටිසංඛතානි ගාමො,

යෙන වාදයානං.

යෙන වාදයානමිවිචිතං තං කාරකං අපාද්‍යතසංකෘතං භොති.
උපස්ථාපා අනතරධායති සිංහසා, මාතරා ව පිතරා ව අනතරධායති පුතො.

වාග්‍යී කුමාරං සත්‍යමිවිචිතාන්තං—ජෙනවිනෙ අනතරකිතො ගතවා, වෙච්චනෙ අනතරධායති ගාමා.

දුර්ගතිකබිකාලනිමිමානකාලොප

දිසායොගවිනතාරපපයොගසුඛ

පමොචනගෙනුමිවිනතපමාණ

පුබ්බයොගබ්බිනගුණවචනපසුභ

කථනලොකානනතුසු ව.

දුර්ගත අනතිකයෝ අබිකාලනිමානෙ නිලොපෙ දිසායොගෙ විනතෙත අරයයොගෙ සුඛයෝ පමොචනයෝ ගෙනයෝ විවිතනයෝ පමාණෙ පුබ්බයොගෙ බිකිනෙ ගුණවචනෙ පසුභෙ කථනෙ ථොකෙ අකතාරි ඉවෙවගෙසිනෙසු පයොගෙසු තං කාරකං අපාද්‍යතසංකෘතං භොති.

දුර්ගතයොගෙ නාව—කීව දුරො ඉතො නලකාරගාමො, දුරො වා ආනමම, ආරකා ගෙ මොසපුරිසා ඉමයමා ධම්මවිතයා—දුර්ගතානා ව—දුරං ගාමං ආනතො, දුරෙන ගාමෙන වා ආගතො—ආරකා ඉමං ධම්මවිතයං, අකතන ධම්මවිතයෙන වා ඉවෙවමාදි.

අනතිකයෝ—අනතිකං ගාමා, ආසනතං ගාමා, සමීපං ගාමා, සමීපං සබ්බමා—දුර්ගතානා ව—අනතිකං ගාමං, ගාමෙන වා; ආසනතං ගාමං, ගාමෙන වා; සමීපං ගාමං, ගාමෙන වා; සමීපං සබ්බමං, සබ්බමෙන වා ඉවෙවමාදි.

අබිකාලනිමානෙ—ඉතො මධුරාය වතුසු යොජනෙසු සංකසං නාම නතරං තත් බහුජනා වසනා—ඉතො බොහිකබෙව ඵකතවුතිකපෙව විසසි නාම හතවා ලොකෙ උදපාදි—ඉතො නිණ්ණං මාසානං අවමයෙන පරිනිබ්බාසිසාමි ඉවෙවමාදි.

නිලොපෙ කමමාධිකරණෙසු—පාසාදු සංකමෙයං, පාසාදු මහිරුහිනා වා—පබ්බතා සංකමෙයං, පබ්බතමහිරුහිනා වා—ගන්තිකා සංකමෙයං, ගන්තිකාමහිරුහිනා වා, ආසනා වුච්ඡෙයං, ආසනෙ නිසිදිනා වා ඉවෙවමාදි.

දිසායොගෙ—අවිචිතො උපරි භවගතමනොර ඛු සතන
නිකායා වසනති—යතො ඛෙමිං තතො ගයං—පුරුෂමතො දක්ඛි
ණතො පච්ඡිමතො උත්තරතො අනන්ති පඤ්ඤානි—යතො අසොසාසු
ගගවනං—උඩං පාදතලා අධො කෙසමන්තා ඉවෙවමාදි.

විගතො—යතො පණ්ණාසකො වා වසිතිතො වා නානි—ජඪී
ව—ජනනවුතිතං පාසණ්ණාසං ධම්මාණං පචරං සද්දිං සුගතභිතයං
ඉසෙවමාදි.

ආරාධනොගෙ—ගාමධම්මා වසලධම්මා අසබ්බො ආරාධි චිරති
පටිචිරති, පාණතිපාතා චෙරච්ඡේ ඉසෙවමාදි.

සුඛයො—ලොභාදියෙති ධර්මෙහි සුඛං අසංසඪො, මානිතො
ව පිතිතොව සුඛං අසංසඪො අනුප්පාදකො අගරතිතො ඉවෙව
මාදි.

පමොචනො—පරිමුඤ්ඤා දුක්ඛයාහි වදම්, මුනොසම්
මාරබ්බකා, න තෙ මුඛෙනි ලෙඩුනා ඉසෙවමාදි.

තෙතිනො—කාමා, තෙතුනා, කාමා, නු තුමෙහ දහරා නම්
යරෙ, කාමා ඉධෙව මරණං හවිසසති ඉවෙවමාදි.

විවිතො—චිච්ඤානා පාපකා ධම්මා, විවිචෙව කාමෙහි විචි
වි අකුසලෙහි ධර්මෙහි ඉසෙවමාදි.

පමාණො—දීඝසො නවද්දාසො සුගතච්ඡිද්ධො පමාණිකා
කාරෙතඛා මරණිමසා පුරිසස්ස අබ්බතොයසනා ඉසෙවමාදි.

පුබ්බයොගෙ—පුබ්බව මෙ නික්ඛංව සමොධා ඉසෙවමාදි.

බ්බතො—සතං, බ්බො නරො-තනියාව—සතො වා
බ්බො නරො රක්ඛො ඉණ්ණො ඉසෙවමාදි.

ගුණවට්ඨො—පුඤ්ඤාස සුගතී. යනති, වාගාය චිත්තං ධනං,
පඤ්ඤාස මුනො මනො, ඉසාරියා ජනං රක්ඛති රාජා ඉසෙවමාදි.

පඤ්ඤො නාලොපෙ කම්මාධිකරණොසු—අභිධම්මා පුච්ඡනති,
අභිධම්මං සුචා අභිධම්මෙ ධර්මා වා—විතයා පුච්ඡනති, විතයං
සුචා විතයෙ ධර්මා වා—දුතියා තනියා ව—අභිධම්මා, අභිධම්මො
වා—විතයං විතයෙන වා—ඵලං සුඤ්ඤා, ගෙයසා, වෙයසා
කරණං, ආරාධ, උදා, ඉතිවුත්තකා, ජාතකා, අභිගුරුධම්මා, වෙදලා
ඉසෙවමාදි.

කථනො නාලොපෙ කම්මාධිකරණොසු—අභිධම්මා කථිතනති,
අභිධම්මං කථිතනා අභිධම්මෙ ධර්මා වා—විතයා කථිතනති, විත
යං ආකඛිතී වා විතයෙ ධර්මා වා—ඵලං සුඤ්ඤා, ගෙයසා, වෙයසා
කරණං, ආරාධ, උදා, ඉතිවුත්තකා, ජාතකා, අභිගුරුධම්මා, වෙ
දලා, ඉසෙවමාදි.

ථොකො—ථොකා මුඛති, අප්පමනකා මුඛති, කිවජා
මුඛති—තනියා ව—ථොකෙන, අප්පමනකෙන, කිවජන් වා
ඉසෙවමාදි.

අනන්තරී කුමමසස් නතතතා උපමිතතතා උසස්නතතතා විපුලතතා උපතතං වකත්විකුසුණං ඉමෙවමාදි.

වසගුගතතනන සෙසෙසභිවි යෙ මයා තොපදිභි අපාදුතප්පොතිකා හෙ පසොගච්චකම්මෙණිති යොජෙතබ්බා.

යස්ස දුතුකාමො රොචනෙ ධාරයනෙ වා

නං සමපදුනං. 6.

යස්ස වා දුතුතාමො යස්ස වා රොචනෙ යස්ස වා ධාරයනෙ නං කාරකං සමපදුනසක්කං හොති.

සමිණස්ස මිවරං දදති, සමිණස්ස රොචනෙ සමං, දෙවදත්තස්ස සුචරිණච්ඡත්තං ධාරයනෙ සක්කෙදුදත්තං.

සමපදුනමිමනෙන කියෙය්—සමපදුනෙ මතුපි—2. 6. 23.

වාචි විකාසනත්ථං—ධාතුතාමානං පසොගෙ වා උපසග්ගප්පසොගෙ වා නිපාපපසොගෙ වා නිපාසකාගෙ වා සති අත්ථිකප්පනත්ථං වාචි පදං * පසුප්පති.

සිලාඝ හත්ථාසපධාරපිහකුබ්දුතිස්සාසුස රාධිකබ්චචවාසුණඅනුපතිතිණසුබ්බනතතා රොචනත්තදත්තමත්ථාලමත්මසක්කතාදර පපාණිති ගතත්තමමණි සංසඨසමමුතිතිස්ස සත්තමත්තෙසු ව. 7.

සිලාඝ හත්ථා සප ධාර පිහ කුබ්දුහ ඉසස් ඉචෙවනෙසං ධාතුතං පසොගෙ උසුසත්තත්තව පසොගෙ රාධිකබ්චපසොගෙ පච්චාසුණ අනුපතිතිණතං පුබ්බකත්තරී ව ආරොචනත්තෙ තදත්තෙ තුමත්තෙ අලමත්තෙ මසක්කතිපසොගෙ අනාදරෙ අපාංණිති ගතත්තං කමමණි ආසිංසනත්තෙ සමමුතිතිස්සසත්තමත්තෙසු ව තං කාරකං සමපදුනසක්කං හොති.

සිලාඝප්පසොගෙ නාව—බුබ්බස්ස සිලාඝතෙ, ධම්මස්ස සිලාඝතෙ, සසිසස්ස සිලාඝතෙ, සකඋපකායස්ස සිලාඝතෙ, නව සිලාඝතෙ, මම සිලාඝතෙ ඉචෙවමාදි.

හත්ථපසොගෙ—හත්තෙ මයාමෙව, හත්තෙ තුය්මෙව ලාගං ඉචෙවමාදි.

ථාප්පසොගෙ—උපතිථේස්ස සකාපුත්තානං වස්සිකී, හිකුසුස්ස භුජමානස්ස පාඨියෙග වා විබුපනෙන වා උපතිථේස්ස ඉචෙවමාදි.

* “වා සග්ගං පසුප්පතිති පඨනති තං නසුප්පරං” සු. නි.

සප්පයොගෙ—මගං සපතෙ, තුග්ගං සපතෙ ඉවෙව්වමාදි.
ධාරපයොගෙ—සුවණ්ණං නෙ ධාරයතෙ ඉවෙව්වමාදි.

පිඨපයොගෙ—බුඩස්ස අඤ්ඤාතිත්ථිං පිඨයන්ද්, දෙවා දස්සන කාමා තෙ, යතො ඉවණ්ණං ගදන්තස්ස, සම්මානං පිඨයන්ද් දුට්ඨං ඉවෙව්වමාදි.

කුට්ටන ඉස්ස උසුසයොගෙ—නොධස්සති දෙවදන්තස්ස, තස්ස කුණ්ඩ මහාචර, දුගගති දිසාතං මෙඤ්ඤා, තිත්ථිං ඉස්ස යන්ද් සමණ්ණං ගුණනිබ්බන්ත, තිත්ථිං සමණ්ණං උසුසන්ද් ලාභ ගිබ්බන්ත, දුර්ජනා ගුණවන්තාතං උසුසන්ද් ගුණනිබ්බන්ත, කා උසුසා විජන්තං ඉවෙව්වමාදි.

රාධ ඉක්ක ඉවෙව්වතෙසං ධාතුතං පයොගෙ යස්ස අකචිතස්ස පුත විපුලන්තං කම්ම විඛාපන්ද්වන්තං කාරකං සමපදානසඤ්ඤං හොති දුතියා ව.

ආරාධො මෙ රඤ්ඤා, ආරාධො මෙ රාජිනං, කසාහං අසහානං අපරජ්ඣාමි, කසාහං අසහා අපරජ්ඣාමි, චක්කුං ජනස්ස දස්ස නාය නං විස මඤ්ඤා, ආයස්මතො උපාලිතෙරස්ස උපසම්පදා පෙවො උපතිස්සො, ආයස්මන්තං වා.

පච්චාසුණ් අනුපතිගිණාතං පුබ්බකත්තරි ව-සුඤ්ඤාතිස්ස ධාතුස්ස පච්චායොගෙ යස්ස කම්මුතො පුබ්බස්ස යො කරතා යො සමපදාන සඤ්ඤා හොති.

තං යථා—ගගවා ගිකුටු එතදවොච—ගිකුටුති අනපිතකම්මං එතන්ද් කපිතකම්මං යස්ස කම්මුතො පුබ්බස්ස යො කරතාති යො ගගවා; ඤ්ඤා කරොති සකන්තාති සුත්තවචනෙන—එවං යස්ස කම්මුතො පුබ්බස්ස යො කරතා යො සමපදානසඤ්ඤා හොති.

තං යථා—නෙ ගිකුටු ගගවතො පච්චායොගෙ, අසුණ්ණන්ද් බුඩස්ස ගිකුටු.

අනුපතිපුබ්බස්ස ගිණස්ස ධාතුස්ස පයොගෙ යස්ස කම්මුතො පුබ්බස්ස යො කරතා යො සමපදානසඤ්ඤා හොති.

තං යථා—ගිකුටු ජනං ධම්මං සාවෙති, තස්ස ගිකුටුතො ජනො අනුගිණති, තස්ස ගිකුටුතො ජනො පතිගිණති.

යො වදෙති ස කරතාති චුත්තං කම්මන්ති චුත්ති

යො පටිගහාගකො තස්ස සමපදානං විජන්තා

ආරොචනෙ—ආරොචයාමි වො ගිකුටුවෙ, ආමන්තයාමි වො ගිකුටුවෙ, පතිවෙදයාමි වො ගිකුටුවෙ, ආරොචයාමි වෙ මහාරාජ, ආමන්තයාමි වෙ මහාරාජ, පතිවෙදයාමි වෙ මහාරාජ

තදෙ—උත්තස්ස පාරිපුරියා, බුඩස්ස අත්ථාය ධම්මස්ස අත්ථාය සංඝස්ස අත්ථාය ජීවිතං පරිවජමි.

තුමෙ—ලොකානුකම්පකාය අත්ථාය ගිතාය සුඛාය, ගිකුටුතං එසුචිතාරාය ඉවෙව්වමාදි.

අලවිනේ—අලමිනි අරහනි ව පටිකඛිනෙත ව—අලවෙම බුඩො,
ආලවෙම රජාං, අලං භිකුටු පත්තං, අලං මලො මලං, අර
හනි මලො මලං.

පටිකඛිනෙත—අලං තෙ රූපං කරණිං, අලං මෙ භිරක්කු
සුවණ්ණෙන ඉවෙව්වාදි.

මිඤ්ඤාතිපසංයානෙ අනාදරෙ අපාංශිනි—කඛිංසා තුවං
මඤ්ඤා, කල්බහරංසා තුවං මඤ්ඤා.

අනාදරති කිමත්තං—සුවණ්ණං තිං මඤ්ඤා.

අපාංශිනි කිමත්තං—ගුහං තිං මඤ්ඤා.

ගතංසකට්ඨිං—ගාමිංසා පාදෙන ගතො, නගරංසා පාදෙන
ගතො, අපොසගාය ගවජනි, සගගංසා ගමනෙන වා, මුලංස
පටිකඛිනෙත සංඝො—දුතියං ව—ගාමං පාදෙන ගතො, නගරං
පාදෙන ගතො, අපොසගාය ගවජනි, සගගං ගමනෙන වා, මුලං
පටිකඛිනෙත සංඝො.

ආසිංසනතේ—ආසංගතො දික්ඛානු භොගා, භංගා භවතො
භොගා, කුසලං භවතො භොගා, අනාමිකං භවතො භොගා, සුඛං භව
තො භොගා, සොගතං භවතො භොගා, අත්තං භවතො භොගා, ජනං
භවතො භොගා ඉවෙව්වාදි.

සම්මුතිපසංයානෙ—අඤ්ඤා සංඝසම්මුතිං භිකුටුස්ස විප්ප
වත්තං න වට්ඨිති, සාධු සම්මුති මෙ භගවතො දස්සනං.

භික්ෂුපසංයානෙ—භික්ෂො සො මහතාං ඉවෙව්වාදි.

සත්තමානේ—තුග්ගවස්ස ආවිකරොමි, තස්ස මෙ සංකො
පාගුරුභොසි ඉවෙව්වාදි.

අත්තගතණෙන බහුසු අකඛරපසංයානෙසු දිස්සති—නං යථා-
උපමනෙත කප්පංමි, ධම්මං වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි ඉවෙව්වාදි.

සාරස්ථෙ ව—දෙසෙතු භනෙතා භගවා ධම්මං. භිකුටුනං, තස්ස
ථාසු භොති, එතස්ස පතිණ්ණස්ස, යථා තො භගවා ව්‍යාකරෙස්ස;
තථාපි තෙසං ව්‍යාකරිස්සාමි; කප්පනි සමණ්ණං අයොගො, අමහා
කං මණ්ණො අත්තො, කම්මෙත්තං මෙ බුඩෙන, සෙසො මෙ අත්තො,
බහුකාරා භනෙතා මහාපජ්ජනි ගොතමි භගවතො, බහුකාරා
භික්ඛවෙ මාතාපිතරො පුත්තානං ඉවෙව්වාදි.

බහුසු අකඛරපසංයානෙසු අඤ්ඤාපි පයොගා පයොගවිට
කඛිණ්ණෙහි යොජෙතබ්බං.

වසද්දගතණං විකප්පනත්තං වාගගතණංසුකඛිකත්තං.

යෙ කෙවි සමදුනපසංයාගිකා මයා නොපදිනා තෙසං ගතණ
ත්තමිති විකප්පනති තං යථා—භිකුටුසංඝස්ස පගු අයං ගතවා, දෙස
ස්ස පගු අයං රුජා, බෙත්තස්ස පගු අයං ගතපති, අරක්කුස්ස පගු
අයං පුද්ගකො ඉවෙව්වාදි—කවි දුතියා තනිසාමසංගතමානේ ව.

යොධාරො නමොකාසං 8.

යො ආධාරො නං ඔනාසසඤ්ඤං හොති.

සොධාරො වතුබ්බිකො බ්‍යාපිකො ඔපසිලෙයිකො වෙසයිකො සාම්පිකොති.

තත්ථ බ්‍යාපිකො නාම—උලෙප්ප ඛිණං, තිලෙප්ප තෙලං, උච්ඡුප්ප රසො.

ඔපසිලෙයිකො—පරිසමෙක රාජ සෙති, ආසනෙ උපවිච්ඡො සමෙහා.

වෙසයිකො—භූමිප්ප මහුසා වරනති, අනනලිකෙහි වාසු වාසනති, ආකාසෙ සතුණ පකාප්පනති.

සාම්පිකො—වතෙ හස්තිගො වරනති, ගමිනායා ඝොසො නිඛිති, වජ්‍රෙ හාවො දුගනති, සාවන්දං විනරනි ජෙතවනෙ.

ඔනාස ඉමිනෙන කිංචො—බ්‍යාප්ත සත්තම්—2. 6. 32.

යෙන වා කසිරතො නං කරණං 9.

යෙන වා කසිරති යෙන වා පසසති යෙන වා පුණති තං කාරකං කරණසඤ්ඤං හොති.

දුතෙතන විහිං දුතනාති, වාසිසා රුක්ඛං තව්ඡති, ඵරපුතා රුක්ඛං ජිකුති, කුද්දලෙන ආවාටං බන්ධති, හයෙතකමං ලාරොති, වක්කුතා රූපං පසසති, සොතන සද්ධං පුණති.

කරණ ඉමිනෙන කිංචො—කරණෙ නතිසා—2. 6. 16.

යං කරොති නං කමමං 10.

යං වා කරොති යං වා පසසති යං වා පුණති තං කාරකං කම සඤ්ඤං හොති.

කමං කරොති, ජනනං කරොති, රථං කරොති, ධරං කරොති රූපං පසසති, සද්ධං පුණති, කණ්ටකං මග්ගති, විසං ගිලති.

කමමිවනෙන කිංචො—කමමයෙව දුතිසා—2. 6. 27.

යො කරොති සි කතානා 11.

යො කරොති සො කතකුසඤ්ඤං හොති.

අනිතා දුභො නරො, ගරුලෙන හතො නාගො, බුබ්බන ජිතො මාරො, උපතුණ්ණන කබ්බො මාරා.

කතකුමිවනෙන කිංචො—කතනි ව—2. 6. 18.

යො කරොති සි ගෙනු 12.

යො කරොති සො කතකුසඤ්ඤං හොති කරොති.

සො පුරිසො තං පුරිසං කමමං කරොති, සො පුරිසො තෙන පුරිසෙන කමමං කරොති, සො පුරිසො තස්ස පුරිසස්ස කමමං කරොති—එවං හාරෙති පාඨෙති පාවෙති ධාරෙති.

හෙතු ඉමිනෙන කිංචො—ධාතුහි ඡණ්ණසණ්ණපෙණ්ණසා කාලිනාති හෙමයෙව—3. 2. 7.

සියලු වා පරිගහගො නං සාමි 13.

සසසවා පරිගහගො නං සාමිසසසසස ගොති.
අතතතො මුමං, තසස සිකුනුනො පටිමිසො, තසස සිකුනුනො
පතතං, තසස සිකුනුනො විවරං.
සාමි ඉච්ඡෙන න කුරුණා--සාමිසමි. ජඬි--

ලිඛිතයෝ පඨමා 14.

ලිඛිතයාහිධා නමතො පඨමාවිහනති හොති.
පුරිසො, එකො, වෙ, ව, වා, භ, අභිත, හරෙ, අරෙ.

ආලපනෙ වු 15.

ආලපනසාධිකෙ ලිඛිතයාහිධානමතො ව පඨමාවිහනති
හොති.
හො පුරිස, හවතො පුරිසා, හො රාජ, හවතො රාජකො,
හෙ සබ්බො, හෙ සබ්බතො.
වසද්දගහහණං පඨමාගහහණං හුකඛ්ඛනණං.

කරණෙ නිතිශා 16.

කරණකාරකෙ නිතිශාවිහනති හොති.
අග්ගිතා කුටිං කුටිපති, මනසා වෙ පද්ධත, මනසා වෙ
පසංගතන, කායෙන කලිමං කරොති.

සභාදිසොගෙ වු 17.

සභාදිසොගයෝ නිතිශාවිහනති හොති.
සභාපි ගගෙන න සබ්බො උපොසාඨිං කරොසං, විනාපි ගගෙන,
මනසා සිකුනුසබ්බෙන සබ්බො, සහසෙසන සමං මිතා.

කතනරි වු 18.

කතනරි ව නිතිශාවිහනති හොති.
රසද්ද, හතො පොසො, සකෙකන දිඝනනා වරො, අනිනා
දමො තරො.

ගෙනිකයෝ වු 19.

ගෙනිකයෝ ව නිතිශාවිහනති හොති.
අනෙතන වසති, ධිට්ඨෙන වසති, විජ්ජාස වසති, සකකාරෙන
වසති.

සතනමයයෝ වු 20.

සතනමයයෝ ව නිතිශාවිහනති හොති.
ගෙන කාලෙත, තෙන සමසෙන, තෙන බො පන සමසෙන;

ශේනබිගවිකාරො 21.

ශේන බිගවිමතා අභිගත අභිගතො විකාරො ලකෂ්මිනෙ
තත් තත්තාපිගතති හොති.

අනතිතා කාණේ, ගණේන කුණේ, කාණේ පසස්ති තෙතෙතන,
පාදෙන බජො, පිභිතා බුජො.

විජේසිතො ච 22.

විජේසනසේ ච තත්තාපිගතති හොති.

ගොතෙතන හොතමො නාපො, සුවණේණෙන අතිරුපො,
තපසා උතතමො.

වසඤ්ඤාගණේ තත්තාගතගණේනුකසිසිතත්.

සමපදනො චතුර්ථි 23.

සමපදනකාරක වතුපිච්ඡිගතති හොති.

බුබුසු වා බිබුසු වා සබුසු වා දුතං දෙති, දුතා හොති
සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා.

නමොයොගාදිසවපි ච 24.

නමොයොගාදිසව ච වතුපිච්ඡිගතති හොති.

නමො තෙ බුබුච්ඡරණ්‍ය, සොත්ථි පජානං, නමො කරොති තාග
ස්ස, සොගතං තෙ මහාරාජ.

වසඤ්ඤාගණේ වතුපිච්ඡිගතගණේනුකසිසිතත්.

අපාදනො පඤ්චමි 25.

අපාදනකාරක පච්ඡිච්ඡිගතති හොති.

පාපා විතතං නිවාරකෙ, අබ්බා මුහොතො වඤ්චා, ගසා මුඛති
සො නරො.

කාරණන්තො ච 26.

කාරණන්තො ච පච්ඡිච්ඡිගතති හොති.

අනුකුබ්බො අපච්චෙධො වතුනතං අරිසසමානං සථාසුතං
අදස්සනා.

වසඤ්ඤාගණේ පච්ඡිගතගණේනුකසිසිතත්.

කමමන්තො දුතිස්සා 27.

කමමන්තො දුතිස්සාපිගතති හොති.

රථං කරොති, කථං කරොති, ඡත්තං කරොති, ධම්මං සුණති,
බුබු, පුජස්සති, වාචං භාසති, තණ්හුලං පවති, වොරං ඝාතෙති, ගවං
ගන්ති, විගසො උනාති.

කාලධානමච්ඡනසංයෝගෙ 28.

කාලධානං අභින්නසංයෝගෙ දුඨිසාචිතතරී හොති.
මාසච්ඡිනෙ, යොජනං කලහං කරොනෙතා ගච්ඡති.
අභින්නසංයෝගෙති කිමත්ථං—සංවච්ඡරෙ අරුදි.

කමමපපච්චතීසයුතො 29.

කලමසවච්චිසයුතො දුඨිසාචිතතරී හොති.
තං ඛො පත ගච්ඡතං ගොතමි. එවං කලසාණේ කිත්තිසද්දො,
අභිභුග්ගතො, පබ්බජිතමත්තපබ්බජංසු.

ගතිබුච්ඡුප්පඨහරකරසයාදීනං

කාරිතො වා 30.

ගතිබුච්ඡුප්පඨහරකරසයාදීනං පයෝගෙ කාරිතො සති දුඨි
සාචිතතරී හොති වා.

පුරිසො පුරිසං ගමෙති, පුරිසො පුරිසෙන වා—එවිං. බොධ
සති හොජයති පාඨසති භාරයති කාරයති සසාපයති.

එවිං සබ්බත්ථ කාරිතො.

සාමිසමිං ඡට්ඨි 31.

සාමිසමිං ඡට්ඨිවිගතරී හොති.

තස්ස භික්ඛුනො පටිච්චිසො, තස්ස භික්ඛුනො මුඛං, තස්ස
භික්ඛුනො පත්තච්චරං.

මිඤ්ඤානං සිංහනමි 32.

මිඤ්ඤානං සිංහනමිවිගතරී හොති.

ගමතිරෙ මදකනතිකෙ, පාපසමිං රමති මනො, ගගවති බුහම
චරිසං වසති කුලපුත්තො.

සාමිසසාරාධිපතීදයාදසංකඛිපතීභූපසුග

කුසලෙති වා 33.

සාමි ඉසසර අධිපතී දයාද සකඛි පතීභූ පසුග කුසල ඉමො
ගෙති යෝගෙ ඡට්ඨිවිගතරී හොති සත්තමි ව.

ගොණනං සාමි, ගොණොසු සාමි; ගොණනං ඉසසරො, ගො
ණොසු ඉසසරො; ගොණනං අධිපතී, ගොණොසු අධිපතී; ගොණ
නං දයාදො, ගොණොසු දයාදො; ගොණනං සකඛි, ගොණොසු
සකඛි; ගොණනං පතීභූ, ගොණොසු පතීභූ; ගොණනං පසුගො,
ගොණොසු පසුගො; ගොණනං කුසලො, ගොණොසු කුසලො.

නිබාරණේ වං 34.

නිබාරණේ ජඪිවිහරාණි හොති සත්තමි ව.

කණ්ණා ගාථිතං සමනනචිරතමා, කණ්ණා ගාථිසු සමනන
චිරතමා; සාමා නාථිතං දසසථිසතමා, සාමා නාථිසු දසසථිසතමා;
මහසායං ඛතියො සුරතමා, මහසෙසු ඛතියො සුරතමා;
පටිකාතං ධාවනො සිගතමා, පටිකෙසු ධාවනො සිගතමා.

අනාදරේ වං 35.

අනාදරේ ජඪිවිහරාණි හොති සත්තමි ව.

රුදනො දුරසස පබ්බජි, රුදනාසමි දුරසෙ පබ්බජි.
වසද්දග්ගණං ජඪිසග්ගමිග්ගණං භුක්ඛංගතං.

කවි දුතියා ජට්ඨිනාමනේ වං 36.

ජඪිනාමනේ කවි දුතියා විහරාණි හොති.

අපිසු මං අග්ගවෙසසන තිසො උපමායො පටිතංසු.

තනියාසත්තමිනාසු වං 37.

තනියාසත්තමිතං අනේ කවි දුතියා විහරාණි හොති.

සවෙ මං සමණෙ යොගමො නාලපිසසති, නිව මං නාසි
භාසසි—එවං තනියනේ.

පුබ්බමග්ගසමිතං නිවසෙති, එකං සමිතං ගතවා—එවං සත්ත
මනේ.

ජට්ඨි වං 38.

තනියාසත්තමිතං අනේ කවි ජඪිවිහරාණි හොති.

කතො මෙ කලාසණ්, කතං මෙ පාපං—එවං තනියනේ.

කුසලා නිව්භිතසස සකතිතා වතුරිත්ථො, කුසලො නිං
රට්ඨං අසනපච්චාසිතං—එවං සත්තමනේ.

කවිති කමිතං—දෙසිතො ආනන්ද මහා ධම්මො, ආනන්ද
අනේපු විටකකණේ.

දුතියාපසුචම්නාසු වං 19.

දුතියාපමිතං අනේ කවි ජඪිවිහරාණි හොති.

තසස ගවහති වත්තාරො, සගසා කමමසස කත්තාරො—එවං
දුතියනේ.

අසචතතා ධම්මසස පරිභාසනති, නිත්තුවො අහං තසස
සුඛසස භාසමි, සබ්බෙ තසනති දණ්ඩසස, සබ්බෙ භාසනති මවු
තො, භිතො වතුරනං. ආසිවිසාතං භොරවිසාතං, භාසමි භොර
විසසස භාසසස—එවං පටමනේ.

කමමකරණනිමිතතවෙසු සහනම් 40.

කමකරණනිමිතතවෙසු සහනම් මිහනම් හොඳි.

සුදුසාවුසො ඉමෙ අප්පිකා භික්ඛුසු අභිවාදෙනම්--එවං කමිසෙ.

හවෙසු පිණ්ඩාස වරනම්, පතෙතසු පිණ්ඩාස වරනම්, පවෙසු ගච්ඡනම්--එවං. කරුණෙ.

දිපි වමෙම හඤ්ඤතෙ, ඤජරො දනෙතසු හඤ්ඤතෙ--එවං. නිමිතතවෙසු,

සම්මපද්ධතෙ ව 41.

සම්මපද්ධතෙ ව සහනම් මිහනම් හොඳි.

සංඝො දිනතං මහප්පු, සංඝො ගොතම් දෙනි, සංඝො දිනෙන අහවෙව පුජිතො භවිසාමි.

පඤ්චමතවෙසු ව 42.

පඤ්චමතෙ ව සහනම් මිහනම් හොඳි.

කදලීසු ගජෙ රක්ඛනම්.

කාලතාවෙසු ව 43.

කාලතාවෙසු ව සහනම් පසුරුමනෙ සහනම් මිහනම් හොඳි.

පුබ්බණ්ඩාසමසෙ ගතො, සාධණ්ඩාසමසෙ ආගතො, භික්ඛු සංඝො ගොථිසමානෙසු ගතො, අනෙතසු ආගතො, ගොසු දුසා මානාසු ගතො, දුඛාසු ආගතො.

උපාධාරකිංසරවචනෙ 44.

උප අධි ඉච්චෙනෙසං පසොභෙ අධිකසාරවචනෙසු සහනම් මිහනම් හොඳි.

උප බාරිකා දෙණේ, උප නිකේඛි කතාසණං, අධි බ්‍රහ්මදිනෙත පචාලා, අධි නවෙවසු භොගාමි, අධි දෙවෙසු බ්‍රවො.

මණ්ඩිතුසස්සුගොකස්සු නානිසා ට * 45.

මණ්ඩිත උසුසක ඉච්චෙනෙතවෙසු නානිසා මිහනම් හොඳි සහනම් ව.

ඤ්ඤාණන පසිදිතො, ඤ්ඤාණසීං පසිදිතො; ඤ්ඤාණන උසුසකො, ඤ්ඤාණසීං උසුසකො නානිසා වා නානිසාගොතො; දා නානිසාගොතො වා.

ඉති කාමකපෙස කාරකකපෙසා ඡෙදො කණ්ඩො.

* “මණ්ඩිතුසස්සුගොක නානිසා” ඉතිපි පාඨො,

2. 7.

නාමානං සමාසො යුනානිවෝ 1.

තෙසං නාමානං පසුරුමානදන්තං සො යුනානිවෝ සො සමාසසංඥාදි හොති.

කසිත්තසු දුස්සං කපිත්තදුස්සං—ආගන්තුකසංගතං ආගන්තුක ගතං—ජීවිතව නං ඉන්ද්‍රියවාහි ජීවිතින්ද්‍රියං—සමුණ්ණං ව ඥානමණ්ණං ව සමුණ්ණාලමණ්ණං—සාර්ථකතො ව මොග්ගලානො ව සාර්ථකත මොග්ගලානා—බ්‍රාහ්මණ්ණං ව ගහපඨිකා ව බ්‍රාහ්මණගහපඨියා.

නාමානමිති කිමිත්ථං—දෙවදත්තො පච්ඡි.

යුනානිවෝති කිමිත්ථං—ගවො රඤ්ඤාදි, පුත්තො දෙවදත්තසං.

සමාස ඉතිවෙනෙත. කියො—කපි සමාසනාමනාමකාර තො—2. 7. 22.

තෙසං විනානිවෝ ලොපා ච 2.

තෙසං යුනානිවං සමාසානං විහතියො ලොපා ච හොනති.

කසිත්තදුස්සං, ආගන්තුකගතං.

තෙසංගහණෙන සමාසනමිතආබ්‍යාතකිතකප්පානං විහතියි පච්ඡිපදකාරාගමනව ලොපා හොනති.

වසිඨිස්ස අපච්ඡං පුත්තො වාසිඨො, විතතාස අපච්ඡං පුත්තො වෙනතෙසො.

වසද්දගහණමවධාරණත්ථං—පහං කරොතිති පහව්‍යාරො, අමනං දදතිති අමතඤ්ඤො, මෙධං කරොතිති මෙධව්‍යාරො.

පනානි චස්ස සිරනානිස්ස 3.

පුත්තාසු විහතියි සරනාසං ලිඛිතස්ස පකඨිඤ්ඤාති හොනති.

වකඛු ව සොතච වකඛුසොතං, මුඛච නාසිකා ච මුඛනාසිකං, රඤ්ඤාදි, පුත්තො රාජපුත්තො, රඤ්ඤාදි පුරිසො රාජපුරිසො.

උපසග්ගනිපානපුබ්බතො අබ්බසිනාවෝ 4.

උපසග්ගනිපානපුබ්බතො සමාසො අබ්බසිනාවසංඥාදි හොති.

නතරස්ස සමීපෙ කථා වතනතීති උපනතරං—දරථානං අනාමො නිදුරථං—මකසානං අනාමො නිමිමකසං—බුඬ්ඬිකං. පටිප.ටි යථා බුඬ්ඬිං—යෙ යෙ බ්‍රාහ්මණ්ණං බුඬ්ඬිං තෙ තෙ බ්‍රාහ්මණ්ණං නිසිද්ධන්තං යොබුඬ්ඬිං—ජීවස්ස යතනකො පරිච්ඡේදො යාචජීවං—විතතමිති කිව්ව ධම්මා, වතනතීති අබ්බසිතං—පබ්බතස්ස නිරො නිරො පබ්බතං—සොතස්ස පටිවතනතීති නාමා පටිසොතං—පාසාදස්ස අනො අනොපාසාදං.

අබ්බසිනාව ඉතිවෙනෙත කියො—අං විනානිනමකාරනනබ්බසි නාමා—2. 7. 28.

ତେଣୁ ଏହିଂସକାଳିତେଦିଆ ୫.

සෞ අඛණ්ඩිතාවය මාසය නිසා සකස් කළ බවට දැනගන්න.

කුමාරිමයින්ට කට, වනාන්තී අධිකුමාරි—වවුසා සමිපෙ
 වනාන්තී උපවටු—ගමයා සමිපෙ වනාන්තී උපගඩයා—මණ
 කාය සමිපෙ වනාන්තී උපමණිකං.

දිගු පසුකාලීන. ၁၈၈၆.

දිගු සහ සමාසයන් එකතුව. ගොනි නිපුණතාව.

තයෝ ශ්‍රෝතෘ නිශ්‍රෝතං—තඤ්ඤා දණ්ඩා නිදණ්ඩං—නිණ්ණි තඨ නාහි නිතඨං—තඤ්ඤා සිඛිතා නිසිඛිතං—චතස්සෝ දිසා චතුර්දිසං—උස දිසා උසදිසං—පච ඉන්ද්‍රියානි පචින්ද්‍රියං.

නව්‍ය වෛද්‍ය සමාජය පාණ්ඩුරසයෙකුගේ සෙනෙට්ටුවක
විවිධවිධවලින් සහාය ලබාදීමට ඉඩ ලබාදීම. එකතුව. සොඳි නිවැසියා
සිහිපත්ව.

තං යථා—වක්තූ ව සොත ව වක්තූසොතං, මුඛව නාසිකා ව
මූඛනාසිකා, ඡත් ව මංසව ලොකිතව ඡවිමංසලොකිතං.—ඵව.
පාණ්ණඩගණේ.

සංඛො ච පණ්ණො ච සංඛපණ්ණං, ගිතච වාදිතච ගිතවාදිතං,
දද්දරි ච දෙණ්ණිමච දද්දරිදෙණ්ණිමං.—එවං භූරිසසානෙහි.

එලෙස පාලනව පාලපාලන, සුගත නිකායලා සුගතනිකාය-
ඵලං භද්‍රාගතධර්මය.

අපි ව මමම අපි වමම, ධන ව කලාපො ව ධන කලාපං, හනි
නො ව අසා ව රථා ව පනතිකා ව හනිසරථපනතිකං—එව.
සෙ ගඟගෙයේ.

ඩංසා ව මහසා ව ඩංසමකසං, ආණ්ඩා ව කිපිලලිකා ව ආණ්ඩි
 ලලිකං, කිට්ඨා ව සිඨිංසපා ව කිට්ඨසිඨිංසපං--එවං චුද්දරනතුකණේ.

අති ව නකුලො ව අනිකකුලං, බිලාරො ව මුසිකො ව බිලාර
මුසිකා, කාකො ව උලුකො ව කාකොලුකං—එවං චිච්චරිච්චයෝ.

සිලබ පඤ්ඤාණං සිලපඤ්ඤාණං, සමථො ච විපසන්ධා ච
සමථිච්ඡිපසන්ධා, විජ්ජා ච චරණං විජ්ජාචරණං-එව, විසභාගතෙ.

ආදිගතගණ. කිව්‍යම්—ද්‍රවිද්‍ය, ඉන්ද්‍රිය, පතනවිවර, නික
වකුකක, භවතරථකාර, සාකුණිකමානවික, දිකමණ්ඩල, ඉලෙ
වමාදි.

විභාස රුකධර්මපසුබහවසද

පනවද්දි නිසලව 8.

රැකවිණිපසුධතබ්බාදර්ශනං ඉතිවිමාදිතං ඒතාසා ඵක
තතං භොති තසංසකලිඛිතතතං වජ්ජො සමාසෙ.

අසුනො ව කපිත්තො ව අසුනත්තපිත්තං අසුනත්තපිත්තං
වා—උසිරව බිරණව උසිරබිරණං උසිරබිරණං වා, අංජු ව ඵලසො
ව අපේලකං අපේලකං වා—තිරසුදුව සුවණණං තිරසුදුව
ණං තිරසුදුවණං වා—සාලි ව සලො ව සාලියං. සාලිවො
වා—කාසි ව කොසලො ව කාසිකොසලො කාසිකොසලො වා.

ආදිගගණං කිවණං—සාවජ්ජව අනවජ්ජව සාවජ්ජානවජ්ජං.
සාවජ්ජානවජ්ජං වා—හිතව පණ්ණව හිතපණ්ණං හිතපණ්ණං
නා වා—කණ්ණො ව සුකකා ව කණ්ණසුකං කණ්ණසුකං වා.

චිපදෙ තුලාධිකරණ කමමධාරයො 9.

චෙ පදනි තුලාධිකරණනි යද සමසංනො තද සො සමා
සො කමමධාරයසඤ්ඤා හොති.

මහනො ව සො පුරිසො වානි මහාපුරිසො—කණ්ණො ව සො
සපො වානි කණ්ණසො—හිලව තං උපාලවානි භිද්දපාලං—
ලොහිතව තං වජ්ජනවානි ලොහිතවජ්ජනං—බ්‍රාහ්මණී ව සා දුරිකා
වානි බ්‍රාහ්මණදුරිකා—වතනියා ව සා කණ්ණො වානි වතනියකණ්ණං.
කමමධාරය ඉවටෙන න කිණ්ණො—කමමධාරයසඤ්ඤා ච—2. 7. 17.

සංඛ්‍යාපුබ්බො දිගු 10.

සංඛ්‍යාපුබ්බො කමමධාරයසමාසො දිගුසඤ්ඤා හොති.

තයො ලොකා තිලොකං, නිණි මලානි නිමලං, නිණි ඵලානි
තිඵලං, තයො දණ්ඩා තිදණ්ඩං, වතසො දිසා වතුල්ලං, පච්ඡ
ඉන්ද්‍රියානි පච්ඡිද්දං, සත්තං ගොදවරිදො සත්තංගොදවරිදං.

දිගු ඉවටෙන න කිණ්ණො—දිගුසංකප්පනං—2. 7. 18.

උග්ග භප්පුරිසා 11.

උග්ග දිගුකමමධාරයසමාසො තප්පුරිසසඤ්ඤා හොති.

න බ්‍රාහ්මණො අබ්‍රාහ්මණො, න වසලො අවසලො, න පච්ඡ
වසං අපච්ඡවසං, න පච්ඡවං අපච්ඡවං, න සත්තංගොදවරිදං අසත්තං
ගොදවරිදං, න දසගවං අදසගවං, න පච්ඡුලී අපච්ඡුලී, න පච්ඡ
ගාචි අපච්ඡගාචි.

තප්පුරිස ඉවටෙන න කිණ්ණො—අනනනිකං තප්පුරිසං—2. 7. 18.

අමාදයො පරපදෙහි 12.

නා අමාදයො නාමෙහි පරපදෙහි යද සමසංනො තද සො
සමාසො තප්පුරිසසඤ්ඤා හොති.

භූමිං ගතො භූමිගතො, සංඛාරනාමිං සංඛාරනාමිං සංඛාරනාමිං,
සොභනො, අපායං ගතො අපායගතො, ඉසාරෙන කතං ඉසාර
කතං, සලලෙන විමො සලලවිමො, කසිනස්ස දුස්සං කසිනදුස්සං,
ආගතභස්ස භග්ගං ආගතභස්සග්ගං, මෙජ්ඣස්මි අපෙඨො

බේදිනාපෙනා, රාජතො හසං රාජහසං, වොරසො හසං වොර
හසං, රසෙසුදු පුනො රාජපුනො, ධසෙසුතං රාසි ධසෙසුරාසි,
රුපෙ සසෙසු රුපසෙසු, සංසාරෙ දුක්ඛං සංසාරදුක්ඛං.

අසෙසුපදපොසු බවුබබිති 13.

අසෙසුසං පදනං අපොසු නාමානි සද්ද සමසානෙන තද්ද සො
සමාසො බවුබබිතිසෙසුසු හොති.

ආගතා සමණ සං සංඝාරාමං සොසං ආගතසමණො—සංඝා
රාමො—පතානි ඉද්දියානි සෙන සමණොති සොසං ප්‍රතිප්‍රියො—
සමණො—දිනොනා පුංඤා සංඝා රසෙසු සොසං දිනනසුංඤා—
රාජා-නිගතා රතා සසො ගාමා සොසං නිගතරජනො—ගාමො-
ප්‍රිතො ගතා සසා පුරිසසං සොසං ප්‍රිතගතො—පුරිසො—සමප
නතානි සසානි සසමි ප්‍රපදෙ සොසං සමපනසසො—
ප්‍රපදෙ.

නිග්‍රොධසං පරිමණ්ඩලො නිග්‍රොධපරිමණ්ඩලො, නිග්‍රොධ
පරිමණ්ඩලො ඉව පරිමණ්ඩලො සො රාජකුමාරො සොසං නිග්‍රොධ
පරිමණ්ඩලො—රාජකුමාරො.

අප්ථො—නිග්‍රොධපරිමණ්ඩලො ඉව පරිමණ්ඩලො සසා රාජ
කුමාරසං සොසං නිග්‍රොධපරිමණ්ඩලො—රාජකුමාරො.

වසුඤ්ඤා භුතො වසුඤ්ඤා, වසුඤ්ඤා ඉව භුතො සො
භගවා සොසං වසුඤ්ඤා—භගවා.

සුචරිතසං වරණො සුචරිතවරණො, සුචරිතවරණො
විස වරණො සසා ගතවතො සොසං සුචරිතවරණො—ගතවා.

බුද්ධිතො සරො බුද්ධිසරො, බුද්ධිසරො විස සරො සසා
ගතවතො සොසං බුද්ධිසරො—ගතවා.

සසමුච්ඡිතපණ්ණපුල්ලවාසුතොසාතාරානි—පණ්ණව පුල්ලව
ඵලව පණ්ණපුල්ලානි, සසමුච්ඡිතපණ්ණපුල්ලානි, සසමුච්ඡිත
තානි ව තානි පණ්ණපුල්ලානි වෙති සසමුච්ඡිතපණ්ණපුල්ල
ඵලානි, වාසු ව තොසව වාසුතොසානි, සසමුච්ඡිතපණ්ණපුල්ල
ඵලානි ව වාසුතොසානි ව සසමුච්ඡිතපණ්ණපුල්ලවාසුතො
සානි, සසමුච්ඡිතපණ්ණපුල්ලවාසුතොසානි ඵව ආසාරානි සෙසං
තෙ සසමුච්ඡිතපණ්ණපුල්ලවාසුතොසාතාරා, ඉසො—අසමුච්ඡිත
වසුඤ්ඤාධාරයතොසා තුලසධිකරණබවුබිති.

අප්ථො—සසමුච්ඡිතපණ්ණපුල්ලවාසුතොසෙති ආසාරානි
සෙසං තෙ සසමුච්ඡිතපණ්ණපුල්ලවාසුතොසාතාරා—අසමුච්ඡිත
භිනනාධිකරණබවුබිති.

නාතාදුමපතිපුල්ලාසිතසානුති—නාතපතාරා දුමා නාතා
දුමා, නාතාදුමෙති පතිතානි නාතාදුමපතිතානි, නාතාදුමපතිතා
නි ව තානි පුල්ලානි වෙති නාතාදුමපතිතපුල්ලානි, නාතාදුමපතිත

පුළුන් වාසිනා නානාදුමපතිතපුළුන් වාසිනා, නානාදුමපතිත පුළුන් වාසිනා සානු යසස පබ්බතරාජසස සොයං නානාදුමපතිත පුළුන් වාසිනසානු—අයමන කමමධාරයතපුරිසගබ්බො භුලාසි කරණබ්බුබ්බිති.

අථ වා—වාසිනා සානු වාසිනසානු—සාපෙකබ්බොතො සතිපි ගමි කතො සමාසො—නානාදුමපතිතපුළුන් වාසිනසානු යසස සොයං නානාදුමපතිතපුළුන් වාසිනසානු—අයමන භින්නාධිකරණ බ්බුබ්බිති.

බාලමහිමුධරභිඤ්චුමිචිතකුටොති—අමබ්බං ධාරෙතීති අමබ්බ ධරො, සො සො පඤ්ඤෙනා—විවිධො ආලමො බාලමො, බාලමො ව සො අමබ්බරො වාති බාලමහිමුධරො, බාලමහි මුධරය්ඤ භිඤ්චු බාලමහිමුධරභිඤ්චු, බාලමහිමුධරභිඤ්චු චුමිචි තො බාලමහිමුධරභිඤ්චුමිචිතො, බාලමහිමුධරභිඤ්චුමිචිතො කුටො යසස සොයං බාලමහිමුධරභිඤ්චුමිචිතකුටො—අයමන කමමධාරයතපුරිසගබ්බො භුලාසිකරණබ්බුබ්බිති.

අථ වා—චුමිචිතො කුටො චුමිචිතකුටො—සාපෙකබ්බොතො සතිපි ගමිකතො සමාසො—බාලමහිමුධරභිඤ්චු චුමිචිතකුටො යසස සොයං බාලමහිමුධර භිඤ්චුමිචිතකුටො—අයමන භින්නාධිකරණ බ්බුබ්බිති.

අමිතබලපරකකමඤ්චිති—න මිතා අමිතා, බලව පරකක මො ව ජුති ව බලපරකකමඤ්චිතො, අමිතා බලපරකකමඤ්චිතො යසස සොයං අමිතබලපරකකමඤ්චිති—අයමන කමමධාරයවඤ්ඤා භුලාසිකරණබ්බුබ්බිති.

පිතොරකංසබාහුති—උරො ව අනච අංසො ව බාහු ව උරකංසබාහවො, පිතා උරකංසබාහවො යසස සොයං පිතො රකංසබාහු—අයමන වඤ්ඤා භුලාසිකරණබ්බුබ්බිති.

පිතගණ්ඩවදනන්තරුජඝනාති--ගණ්ඩො ව වදනව ටතො ව උරුජ ඝනව ගණ්ඩවදනන්තරුජඝනා, පිතා ගණ්ඩවදන නන්තරුජඝනා යසසා වාරිසා සායං පිතගණ්ඩවදනන්තරුජඝනා—අයමන වඤ්ඤා භුලාසිකරණබ්බුබ්බිති.

පවරසුරාසුරගරුලමහුජගුජගගනිබ්බමකුටචුමිචිතසෙල සංකට්ඨවරණොති--සුරා ව අසුරා ව ගරුලා ව මහුජා ව ගුජගා ව ගනිබ්බා ව සුරාසුරගරුලමහුජගුජගනිබ්බා, පවරා ව ගෙ සුරාසුරගරුලමහුජගුජගනිබ්බා වෙති පවරසුරාසුරගරුලමහුජ ගුජගනිබ්බා, පවරසුරාසුරගරුලමහුජගුජගනිබ්බානං මකු ටාති පවරසුරාසුරගරුලමහුජගුජගනිබ්බමකුටාති, පවරසුරාසුර ගරුලමහුජගුජගනිබ්බමකුටානං කුටාති පවරසුරාසුරගරුලමහුජ ගුජගනිබ්බමකුටාති, පවරසුරාසුරගරුලමහුජගුජගනිබ්බ මකුටකුටෙව චුමිචිතා පවරසුරාසුරගරුලමහුජගුජගනිබ්බමකුට

කුටුම්භිනි, පවරසුරාසුරගරුලමහුරගුරගනයිබ්බමකුටුම්භි
 බ්බා ව හෙ සෙලා වෙති පවරසුරාසුරගරුලමහුරගුරගනයිබ්බ
 මකුටුම්භිනිසෙලා, පවරසුරාසුරගරුලමහුරගුරගනයිබ්බ
 මකුටුම්භිනිසෙලා සංඝට්ඨිතා පවරසුරාසුරගරුලමහුර
 ගුරගනයිබ්බමකුටුම්භිනිසෙලා සංඝට්ඨිතා, පවරසුරාසුරගරුල
 මහුරගුරගනයිබ්බමකුටුම්භිනිසෙලා සංඝට්ඨිතා වරණ සස
 නාගනස්ස සොසං පවරසුරාසුරගරුලමහුරගුරගනයිබ්බමකුටු
 ම්භිනිසෙලා සංඝට්ඨිත වරණ-අයඛන ව්‍යඤ්ඤාධාරකප්ප
 රිසගබ්බො භුලාභිකරණබ්බුබ්බිති.

අථ චා සංඝට්ඨිතා වරණ සංඝට්ඨිතවරණ, පවරසුරාසුර
 ගරුලමහුරගුරගනයිබ්බමකුටුම්භිනිසෙලා සංඝට්ඨිතවර
 ණ සස නාගනස්ස සොසං පවරසුරාසුරගරුලමහුරගුරගනයි
 බ්බමකුටුම්භිනිසෙලා සංඝට්ඨිතවරණ, හගවා-අයඛන හි
 නනාධිකරණ බ්බුබ්බිති.

වගසො දසා සස සොසං වභුද්ධිසො, පච චක්ඛුති සස
 නාගනස්ස සොසං පචචක්ඛු, දස බලාති සස සොසං දසබලො,
 හගවා.

අනන්තසුඤ්ඤාති--නස්ස අනෙතා අනන්තං, අනන්තං සුඤ්ඤා
 සස සොසං අනන්තසුඤ්ඤා නාගනස්ස.

අමිතඝනසරිථොති--න මිතං අමිතං, ඝනං ඵච සරිථං ඝන
 සරිථං, අමිතං ඝනසරිථං සස සොසං අමිතඝනසරිථො, හගවා.

අමිතබලපරකමප්පතොති--ත මිතා අමිතා, බලච පරකක
 භවා ව බලපරකමා, අමිතා ඵච බලපරකමා අමිතබලපරකමා,
 අමිතබලපරකමා පත්තා යෙන සොසං අමිතබලපරකමප්ප
 තොති, හගවා-අයඛන කම්මධාරකප්පරිසව්‍යඤ්ඤා භුලාභි
 කරණබ්බුබ්බිති.

මත්තභමරගණ්වුමිතිවිකසිතපුළුවල්ලිනාගරුකොපසො
 හිතකඤ්ජොති--මත්තා ඵච භමරා මත්තභමර, මත්තභමරනං
 ගණ මත්තභමරගණ, මත්තභමරගණෙති වුමිතිනාති මත්තභමර
 ගණ්වුමිතිනාති, විකසිතාති ඵච පුළුවාති විකසිතපුළුවාති, මත්ත
 භමරගණ්වුමිතිනාති විකසිතපුළුවාති සෙසං භත මත්තභමරගණ
 වුමිතිවිකසිතපුළුවා, වල්ලි ව නාගරුකොප ව වල්ලිනාගරුකො,
 මත්තභමරගණ්වුමිතිවිකසිතපුළුවා ව හෙ වල්ලිනාගරුකො
 වෙති මත්තභමරගණ්වුමිතිවිකසිතපුළුවල්ලිනාගරුකො, මත්ත
 භමරගණ්වුමිතිවිකසිතපුළුවල්ලිනාගරුකොති උපසොතිනාති,
 මත්තභමරගණ්වුමිතිවිකසිතපුළුවල්ලිනාගරුකොපසොතිනාති,
 මත්තභමරගණ්වුමිතිවිකසිතපුළුවල්ලිනාගරුකොපසොතිනාති
 කඤ්ජොති සස පබ්බතරස්ස සොසං මත්තභමරගණ්වුමිති
 විකසිතපුළුවල්ලිනාගරුකොපසොතිතඤ්ජො, පබ්බතරාජ.

අඤ්චන කමිංසරසප්පරිසව්‍යුතඛො භූලාභිකරණ ඛුඤ්චිති.

අථ වා—උපසොහිතාහි කඤ්චාහි උපසොහිතකඤ්චාහි—සා පෙක්ඛනො සභි පි ගමකතො සමාසො—මහනගමරගණ්ඩුමිතින විකසිතපුළුවන්ප්‍රිතාතරුකකි උපසොහිතකඤ්චාහි යස පබ්බතරාජස සොඤ්ඤා මහනගමරගණ්ඩුමිතිනවිකසිතපුළුවන්ප්‍රිතාතරුකකිපසොහිතකඤ්චා, පබ්බතරාජ—අඤ්චන භික්ඛාධිකරණඛුඤ්චිති.

නානාරුකවර්ණපතිතපුළොපසොහිතකඤ්චා—රුකො වර්ණව රුකවර්ණාහි, නානාපකාර ඵල රුකවර්ණාහි නානාරුක වර්ණාහි, නානාරුකවර්ණපතිතාහි ව නාහි පුළොහි වෙහි නානාරුකවර්ණපතිතපුළොහි, නානාරුකවර්ණපතිතපුළොහි උපසොහිතාහි නානාරුකවර්ණපතිතපුළොපසොහිතාහි, නානාරුකවර්ණපතිතපුළොපසොහිතාහි කඤ්චාහි යස පෙළරාජස සොඤ්ඤා නානාරුකවර්ණපතිතපුළොපසොහිතකඤ්චා, පෙළරාජ—අඤ්චන ව්‍යුහකමිංසරසප්පරිසව්‍යුතඛො භූලාභිකරණඛුඤ්චිති.

අථ වා—උපසොහිතාහි ඵල කඤ්චාහි උපසොහිතකඤ්චාහි—සාපෙක්ඛනො සභි පි ගමකතො සමාසො—නානාරුකවර්ණපතිතපුළොහි උපසොහිතකඤ්චාහි යස පෙළරාජස සොඤ්ඤා නානාරුකවර්ණපතිතපුළොපසොහිතකඤ්චා, පෙළරාජ—අඤ්චන භික්ඛාධිකරණ ඛුඤ්චිති.

නානාමුළුපලපබ්බතතරුකලිඛරසරධනුගද්ධිතොමරසභාහි—මුළුපලො ව ගලො ව පබ්බතො ව තරු ව කලිඛරො ව සරො ව ධනු ව ගද ව අසි ව තොමරො ව මුළුපලපබ්බතතරුකලිඛරසරධනුගද්ධිතොමරො, නානාපකාර ඵල මුළුපලපබ්බතතරුකලිඛරසරධනුගද්ධිතොමරො, නානාමුළුපලපබ්බතතරුකලිඛරසරධනුගද්ධිතොමරො, නානාමුළුපලපබ්බතතරුකලිඛරසරධනුගද්ධිතොමරො ගද්ධිපු සොඤ්ඤා නානාමුළුපලපබ්බතතරුකලිඛරසරධනුගද්ධිතොමරො—අඤ්චන ව්‍යුහකමිංසරසප්පරිසව්‍යුතඛො භූලාභිකරණ ඛුඤ්චිති.

ඛුඤ්චිති ඉමං නත සිංහො—ඛුඤ්චිතිමිති ව—2. 3. 7.

නාමානං පිළිච්චයො වග්ගො 14.

නාමාධ්‍යෙකවිග්ගාකානං යො සමුච්චයො යො වග්ගො 14.

වග්ගො 14, සිංහොමුග්ගා, සාරිපුත්තොග්ගො 14, බුද්ධානුග්ගො, යමිවරුණො 14, සමා.

වග්ගො 14 නත සිංහො—වග්ගො 14—2. 3. 5.

මහනං මහා තුලාසිකරණෙ පඨෙ 15.

තෙසං මහනතසද්දනං මහාආදෙසො හොති තුලාසිකරණෙ පඨෙ.

මහාපුරිසො, මහාදෙවි, මහාබලං, මහාඵලං, මහාභාෂා, මහා ධර්මා, මහාපද්‍රමවනං, මහානදී, මහාමණි, මහානතපථිකො, මහා ධනං. මහාපසෙද්දා.

බ්‍රහ්මවිතගතසේනං ඛේව මහනතසද්දනං මහාආදෙසො හො ති—මහත්ඵලං, මහබලං, මහධනං, මහබ්‍රහ්ම.

ඉන්ද්‍රියං භාසිනප්‍රමිතී ප්‍රමාව ටෙ 16.

ඉන්ද්‍රියං තුලාසිකරණෙ පඨෙ භාසිනප්‍රමිතී ටෙ ප්‍රමාව දභිබ්බා. දීඝා පඤ්ඤා යස්ස සොඤ්ඤා දීඝපංඝො, කල්‍යාණො හරියා යස්ස සොයං කල්‍යාණහරියො, පඤ්ඤා පඤ්ඤා යස්ස සොයං පඤ්ඤාපඤ්ඤා.

භාසිනප්‍රමිතී කිමත්ථං—බ්‍රහ්මබ්‍රහ්ම වා හරියා වාහි බ්‍රහ්මබ්‍රහ්ම හරියා.

කම්මධාරයසද්දෙසු ව 17.

කම්මධාරයසද්දෙසු ව සමාසෙ ඉන්ද්‍රියං තුලාසිකරණෙ පඨෙ භාසිනප්‍රමිතී ටෙ ප්‍රමාව දභිබ්බා.

බ්‍රාහ්මණදුරිකා, බහනිකකද්දා, බහනිකකුමාරිකා.

භාසිනප්‍රමිතී කිමත්ථං—බහනිකබ්‍රහ්මදුරිකා, බ්‍රාහ්මණබ්‍රහ්ම දුරිකා.

අනානනිකං නපපුරිසෙ 18.

නස්ස පදස්ස නපපුරිසෙ උත්තරපඨෙ අනතං හොති.

අබ්‍රාහ්මණො, අපසලො, අභිනවු, අපච්චස්සො, අපච්චනවං.

සරෙ අනි 19.

නස්ස පදස්ස නපපුරිසෙ සබ්බස්සෙව අත්ථොති සරෙ සරෙ.

අනස්සො, අනිසසරො, අනරස්සො, අනිසො.

කිදං කුසස්ස 20.

කු ඉච්චෙනස්ස කිදං හොති සරෙ පරෙ.

කුච්ඡිතං අනතං කදනතං—කුච්ඡිතං අසතං කදසතං.

සරෙති කිමත්ථං—කුච්ඡිතා දුරි යෙසං අපුඤ්ඤාකාරතං තෙ හොති කුදුරු, කුජනා, කුපුත්තා, කුභොගා, කුච්ඡා, කුදසා.

කාපප්පෙත්ථස්ස ව 21.

කු ඉච්චෙනස්ස කා හොති අප්පෙත්ථස්ස ව.

කාලච්ඡිතං, කාප්පච්ඡිතං.

බ්‍රහ්මවිතගතරණං කිමත්ථං—කු ඉච්චෙනස්ස අනප්පෙත්ථස්ස ඛේව කා හොති—කුච්ඡිතො පුරිසො කාපුරිසො, කුපුරිසො.

කවි සමාසනගනානමකාරනො 22.

සමාසනගනානං නාමිං අනො සරෙ කවි අකාරෙ
හොති.

දෙවනං රුක දෙවරුණ, දෙවරුණ—දෙවනං සමා අච
සමා, දෙවසමා—පව අතානි පමානං—පව ගාමො පවගමං—
ජගත්ව උපාගත්ව ජනතුපාගතං, සරදස්ස සජ්ජෙව වත්තනිති,
උපසරදං—විසාලානි අනන්ති යස්ස සොයං විසාලකො—විද්ධං ද්විං
යස්ස සොයං විද්ධො,

කාරගහණං කිමිත්ථං—ආකාරිකාරනොව හොති—පවකො-
ටිමො යස්ස සො පවකටිමො—සුරති ගහො (යස්ස සො) සුරති
ගති, සුදුගෙ ගහො (යස්ස සො) සුගති—කුමාරිනො ගහො
(යස්ස සො) දුගති—සුරි ගහො (යස්ස සො) පුරිගති.

නදිඅනා ව කුඅනා ව කපාමයො හොති සමාසනො.

බහු නදිඅයා යස්ස සොයං බහුනදිකො—බහවො කතානො
යස්ස සො යං බහුකතකො.

නදිමා ව 23.

නදිමා ව කපාමයො හොති සමාසනො.

බහු නදියො යස්ස සොයං බහුනදිකො—බහු කතනියො
යස්ස සොයං බහුකතනිකො—බහවො නාරියො යස්ස සොයං බහු
නාරිකො.

ජායාය තු දංජානී පතිමිති * 24.

ජායා ඉලෙවතාය තු දං ජානී ඉලෙවතො ආදෙයා හොති
පතිමිති පරෙ.

ජායා ව පති ව † දමපති, ජායා ව පති ව ජානිපති.

බහුමා ව 25.

බහුමා ව ආපාමයො හොති සමාසනො.

ගණ්ඨිමො බහු යස්ස සොයං ගණ්ඨිවිධො.

අං විභනිනමකාරනගබ්බසිභා වා 26.

තස්මා අකාරනො අබ්බසිභාවසමාසා පරස්ස විභනිතං කවි
අං හොති.

අබ්විහනං, ගථාබ්බසිං, උපකුමනං, සාවජ්ජිං, තිරෙපබ්බතං,
තිරෙපාකාරං, තිරෙකුබ්බං, අනොපාසාදං.

කවිති කිමිත්ථං—අබ්විහනස්ස කිංකුරො.

* “ජායාය දංජානියො පතිමිති” සබ්බගුණකර.

† කුදමනිති පාමො යජ්ජි පොරාණකො අපානිකොයෙව.

සිරො රසොයා නිපුංසිකො 27.

නපුංසකප්‍රධෙන වතනමාසස අබාසිභාවසමාසසස. ශ්‍රීභිසස-
සරෙ රසොයොහි.

ඉති අසිකිභ කථා වතනනිති අසිති—අමාරි අසිකිභ කථා
වතනනිති අසිකමාරි—උපවධු, උපනභිහං, උපමණ්ණං.

අසුසුසමා ලොපෙත 28.

අසුසුසමා අබාසිභාවසමාසා අතිකාරනනා පරසං ඒතනනිති-
ලොපො හොති.

අසිති, අසිකමාරි, උපවධු.

ඉති නාමකපො සමාසකපො සත්තමො කණ්ඩා.

2. 8.

වා ඡුපපවෙච 1.

ඡුපපවෙචො හොති වා තසාපවෙච්චෙනසමිං අපෙඨ.

වසිභිස අපවං පුතො වාසිභි, වසිභිස අපවං පුතො
වා—වාසිභි, වාසිභිං—එවං හරවාචස අපවං පුතො හාරවාචෙ,
හරවාචස අපවං පුතො වා—හාරවාච, හාරවාචං—හොතමසස
අපවං පුතො හොතමො, හොතමසස අපවං පුතො වා—හො
තමි, හොතමං—වසුදෙවසස අපවං පුතො වාසුදෙවො, වසුදෙ
වසස අපවං පුතො වා—වාසුදෙවි, වාසුදෙවං—එවං බාලදෙවො,
වෙසාසමිතො, සාලපනො, විතතකො, පණ්ඩුචසවො.

ඡොසනිඡොති වච්ඡාදිතො 2.

තසමා වච්ඡාදිතො හොතනගණ්ණො ඡොසන ඡුච්චෙන
පවසා හොනති වා තසාපවෙච්චෙනසමිං අපෙඨ.

වච්ඡසස අපවං පුතො වච්ඡාසනො, වච්ඡාසනො, වච්ඡසස අප-
වො පුතො වා—එවං සාකවාසනො, සාකවාසනො, කණ්ණාසනො,
කණ්ණාසනො, අග්ගිවසසාසනො, අග්ගිවෙසසාසනො, කවාසනො,
කවාසනො, ඡොග්ගලාසනො, ඡොග්ගලාසනො, මුර්ථසනො,
මුර්ථසනො, ඡුර්ථසනො, ඡුර්ථසනො.

ඡොසනා භිනිනිකාදිති 3.

තෙති කතතිකාදිති ඡොසපවෙචො හොති වා තසාපව-
ච්චෙනසමිං අපෙඨ.

කතතිකාස අපවං පුතො කතතිකෙසෙස, කතතිකාස අප-
වං පුතො වා—එවං වෙභතෙසෙස, රෙහිඤ්ඤෙස, ගච්චෙසෙස,
කඤ්ඤෙස, නාදෙසෙස, අනෙසෙස, ආගෙසෙස, නාපෙසෙස,
සොපෙසෙස, හාපෙසෙස, බාලෙසෙස, මොලෙසෙස, සොලෙසෙස.

අටො නි වා 4.

තසා අකාරනානො නිපට්ඨො භොති වා තසාපට්ඨි
මෙවහසිං අපො.

දක්ඛස් අපට්ඨං පුත්තො දස්සි, දක්ඛස් අපට්ඨං පුත්තො
වා—එවං දෙණි, වාසව්, සකාපුත්ති, නාට්ඨත්ති, දසපුත්ති, වාරි
ණි, කණ්ඨි, මාලදෙව්, පාවති, රෙතදත්ති, බුච්ඡි, ධම්මි, සච්ඡි, කප්පි,
ආභුරුච්ඡි.

වාති විකප්පනස්සෙත තසාපට්ඨිමෙවහසිං අපො නිකප්ප
ට්ඨො භොති—සකාපුත්තස්ස අපට්ඨං පුත්තො සකා පුත්තිකො,
සකාපුත්තස්ස අපට්ඨං පුත්තො වා—එවං නාට්ඨත්තිකො, රෙත
දත්තිකො.

ඉපඤ්චොපමාදිති 5.

උපඤ්ච ඉපෙවමාදිති නිපට්ඨො භොති වා තසාපට්ඨි
මෙවහසිං අපො.

උපඤ්ච අපට්ඨං පුත්තො ඔපකපො, උපඤ්ච අපට්ඨං පුත්තො
වා—එවං වාතපො, භග්ගපො, පණ්ණිපො, මංකව්‍යාසපො, මං
විඤ්චො.

භෙර විධිවාදිතො 6.

තසා විධිවාදිතො භෙරප්පට්ඨො භොති වා තසාපට්ඨි
මෙවහසිං අපො.

විධිවාද අපට්ඨං පුත්තො වෙධවෙරෙ, විධිවාද අපට්ඨං
පුත්තො වා—එවං ඛකිකෙරෙ, සාමිකෙරෙ, නාලිකෙරෙ.

යෙන වා සංසඨං තරති වරති වහති නිකො 7.

යෙන වා සංසඨං යෙන වා තරති යෙන වා වරති යෙන වා
වහති ඉපෙවමෙකස්සෙත නිකප්පට්ඨො භොති වා.

තිලෙත සංසඨං භොරතං තෙලිකං, තිලෙත සංසඨං වා—
එවං භොලිකං, භාතිකං.

නාවාස තරතිති නාචිකො, නාවාස තරති වා—එවං ඔඵමිකො.
සකවෙත වරතිති සාකවිකො, සකවෙත වරති වා—එවං පාදි
කො දණ්ඩිකො, ධම්මිකො.

සිසෙත වහතිති සිසිකො, සිසෙත වහති වා—එවං අංසිකො,
බාහිකො, හර්ෂිකො, අභිභුරුකො.

වාති විකප්පනස්සෙත අභිභුරුකස්සෙත නිකප්පට්ඨො භොති.
රුරහෙත වසතිති රුරහතිකො, රුරහෙත ජුතොති වා රුරහතිකො—
එවං මොහිකො, සාවර්ෂිකො, කාපිලවර්ෂිකො, පාට්ලිපුත්තිකො.

* නිවෙරපමාදිති ව පාඨො. † උපඤ්ච ඉපෙව පාඨො.

කතාවෙන රතනං වත්ථං කාසාවං, කතාවෙන රතනං වත්ථං වා-
ඵවං කොසුමං, හාලිඤ්ඤං, පතනඛං, මජ්ඣේ, කුංකුමිං.

සුකරස්ස ඉදං මංසං සොකරු, සුකරස්ස ඉදං මංසං වා—
මහිස්ස ඉදං මංසං මාහිස්ස, මහිස්ස ඉදං මංසං වා.

උදුමිඛරස්ස අවිදුරෙවමානං මදුමිඛරං—විදිසාය අවිදුරෙ හවො
චෙදිසො.

මධුරස් ජනො මාධුරෙ, මධුරස් ආගතො මාධුරෙ.

කතතිකාදිති සුතො මාසො කතතිකො—ඵවං මාගසිරෙ,
පුසො, මාසො, ඵගගුතො, විතො.

ත මුඛි නිලපිතාදෙ පඬියෙ සණ්කාරකෙ

ඵකාගෙ පුසසඤ්ඤා සිරෙති සිරසං වදෙ.

සිකිංචං සමුහො සිකෙඛා, සිකිංචං සමුහො සිකෙඛා—ඵවං
කාපොතො, මාසුරෙ, කොකිලො.

බුඛො අස්ස දෙවතාති බුඛො—ඵවං ඛජ්ජෙ, මාගෙ, මාහිජ්ජෙ,
චෙසාවජ්ජෙ, යාමො, සොමො, නාරයතො.

සංවච්ඡරං අවෙච්ච අධිතෙති සංවච්ඡරෙ—ඵවං වොසුතො,
නිමිත්තං අවෙච්ච අධිතෙති නෙමිතො—ඵවං අඛ්ඤාචරෙ, වෙසක
කරණෙ, ජන්දසා, වජ්ජෙ, හස්සො—වසානිතං විසමො දෙසො
වාසාතො—ඵවං කුතො, සාකුතො, ආතිසාරෙ.

උදුමිඛර අස්මිං පදෙසෙ සන්තිති මදුමිඛරෙ—සගරෙති නිබ්බ
තො සාගරෙ—සකලමස්ස නිවාසො සාකලො—මධුර අස්ස
නිවාසො මාධුරෙ—මධුරස් ඉස්සමෙ මාධුරෙ—ඉමෙවමාදසො
යොජෙතඛො.

ජාතාදිනමිමියා ම 10.

ජාත ඉච්චෙවමාදිනමෙඤ්ඤං ඉම ඉස ඉච්චෙතෙ පච්චසා හොතති.

පච්ඡා ජනො පච්ඡමො—ඵවං අනතිමො, මජ්ඣමො, පුරිමො,
උපරිමො, හෙඨමො, ගොජරිමො.

බොධිසත්තස්ස ජාතියා ජනො බොධිසත්තජාතියො—ඵවං අස්ස
ජාතියො, හන්තිජාතියො, මහස්සජාතියො.

ආදිගගහණෙන නිසුතොන්ධිතොපි තදස්සන්ධිතොපි ඉම ඉස
ඉකපපච්චසා හොතති.

අනො නිසුතො අනතිමො—ඵවං අනතියො, අනතිකො.

සුතො අස්ස අස්මි තස්මිං වා විජ්ජනිති සුතතිමො—ඵවං සුතති
මො, පුතතිකො, කප්පමො, කප්පියො, කප්පිකො.

ඵසඤ්ඤාගහණෙන ක්කප්පච්චසො හොති නිසුතොතෙ.

ජාතියා නිසුතො ජාතිකියො, අනෙ නිසුතො අනිකියො,
'ජාතියා අනෙ පච්චසො' පච්චසො නිසුතො පච්චකිකියො.

සමුහතෝ කණ්ණා 11.

සමුහතෝ කණ්ණා ඉවෙතෙ පව්සා හොනි.

රුරුප්පානං සමුහො රුරුප්පානො රුරුප්පො වා, මහු
සානං සමුහො මාහුසානො මාහුසානො වා, මසුරුතං සමුහො
මසුරුතො මාසුරුතො වා, මසිසානං සමුහො මාසිසානො මාසිසානො වා.

ගාමරනබ්බසායාදිහි වා 12.

ගාම රන බබ්බ සායාදිහි වායාවෙයො හොති සමු
හතෝ.

ගාමානං සමුහො ගාමානං, රතානං සමුහො රතානං, බබ්බතං
සමුහො බබ්බතං, සායානං සමුහො සායානං, වායානං සමු
හො වායානං.

තදසායානමිතො ව 13.

තදසායානමිතො අතො රුරුප්පො හොති.

මදනසායානං මදනං, බබ්බතං බබ්බතං, බබ්බතං බබ්බතං,
බබ්බතං බබ්බතං—එවං රුරුප්පං, කමහිං, දසායානං, රුරුප්පං.
වසදානතොති ඉතදායානො හොති—රුරුප්පං, ඉදං
බබ්බතං රුරුප්පං—එවං රුරුප්පං.

උපමයාසිතානං 14.

උපමතො උපමතො පව්සා හොති.

බුද්ධො චිත දිසාති අදං බබ්බතං තදිදං බුද්ධතො, නිමිදං
චිත දිසාති අදං බබ්බතං තදිදං නිමිදතො.

තනහිසසිතතො ලො 15.

තනහිසසිතතො තදසායානමිතො අතො ව ලොව
සො හොති.

දුඛිතං දුඛිතං, වෙදහිතං වෙදහිතං, දුඛිතං දුඛිතං,
වෙදහිතං වෙදහිතං.

ආල තබ්බසලො 16.

ආලායො හොති තබ්බසලො.

අනිකං අස පකති අනිකං, අනිකං අස පකති වා
අනිකං—එවං සිතං, ධර්මං, දසං.

භාග්ගානා වාටෙ වු 17.

භාග්ගානා වාටෙ වු වෙයො හොති වාටෙ.

අලසසා වාටෙ අලසං, අරෙහසා වාටෙ අරෙහං, පංච
කුලිකසා වාටෙ පංචකුලිකං, අනෙදිකසා වාටෙ අනෙදිකං.

කතනං, සඛනභිකාරමස්ස භාවො සඛනභිකාරමතා—භිද්දුත්තස්ස භාවො භිද්දුත්තමතා.

භුසද්දග්ගහණෙන තතනප්පඛයො භොති පුට්ඨජ්ඣස්ස භාවො පුට්ඨජ්ඣතතනං, වෙදනස්ස භාවො වෙදනතතනං.

ණ විජ්ජමාදිති 18.

ණප්පඛයො භොති විජ්ජමාදිති තස්ස භාවො ඉලෙඛනස්මිං අපෙඨි.
විජ්ජමස්ස භාවො ඛෙසමං, සුචික්ඛ භාවො සොචං.

රමණියාදිතො කණි 19.

රමණිය ඉලෙඛමාදිතො කණිත්තමයො භොති තස්ස භාවො ඉලෙඛනස්මිං අපෙඨි.

රමණියස්ස භාවො රමණියකං, මහාඤ්ඤස්ස භාවො මොහු ඤ්ඤකං, අග්ගිසොමස්ස භාවො අග්ගිසොමකං.

විසෙසො භරතමසිසිති 20.

විසෙසපෙඨි තර තම ඉසික ඉස ඉභි ඉලෙඛනෙ පච්චයා භොතති.
සබ්බෙ ඉමෙ පාපා අග්ගිසමසං විසෙසෙන පාපොති පාපතරෙ—
ඵලං පාපතමො, පාපිස්සකො, පාපියො, පාපිභො.

තදස්සප්පිති වි 21.

තදස්ස අප්පි ඉලෙඛනස්මිං අපෙඨි විප්පඛයො භොති.
මෙධා අස්ස අප්පි තස්මිං චා විජ්ජනිති මෙධාවි—ඵලං මාසාවි.
වසද්දග්ගහණෙන සොප්පඛයො භොති.
සුමෙධා අස්ස අප්පි තස්මිං චා විජ්ජනිති සුමෙධයො.

නපාදිතො සි 22.

තපාදිතො සිප්පඛයො භොති තදස්ස අප්පි ඉලෙඛනස්මිං අපෙඨි.
තපො අස්ස අප්පි තස්මිං චා විජ්ජනිති තපස්සි—ඵලං තපස්සි,
සසස්සි, මහස්සි.

දණ්ඩාදිතො ඉකර් 23.

දණ්ඩාදිතො ඉකර් ඉලෙඛනෙ පච්චයා භොතති තදස්ස අප්පි
ඉලෙඛනස්මිං අපෙඨි.

දණ්ඩා අස්ස අප්පි තස්මිං චා විජ්ජනිති දණ්ඩකො, දණ්ඩි—
ඵලං මාලිකො, මාලි.

මධ්වාදිතො රො 24.

මධ්වාදිතො රොප්පඛයො භොති තදස්ස අප්පි ඉලෙඛ
නස්මිං අපෙඨි.

මධ්වා අස්ස අප්පි තස්මිං චා විජ්ජනිති මධ්වෙ—ඵලං ඤාතරො,
මුඛරො, සුසරො, සුභරො, සුචරො.

ගුණාදිතො වනතු 25.

ගුණ ඉලෙවමාදිතො වනතුපට්ඨො හොති තදස්ස අත්ථි ඉලෙවතස්මිං අත්ථෙ.

ගුණෝ අස්ස අත්ථි තස්මිං වා විරුත්තිති ගුණවා—එවං සසවා, ධනවා, බලවා, පඤ්ඤවා.

සාත්තාදිති මනතු 26.

සති ඉලෙවමාදිති මනතුපට්ඨො හොති තදස්ස අත්ථි ඉලෙවතස්මිං අත්ථෙ.

සති අස්ස අත්ථි තස්මිං වා විරුත්තිති සතිමා—එවං ජුතිමා, සුතිමා, සුචිමා, පුත්තිමා, මුතිමා, කිත්තිමා, මුතිමා, ගාභුමා.

සඛාදිතො ණ 27.

සඛා ඉලෙවමාදිතො ණපට්ඨො හොති තදස්ස අත්ථි ඉලෙව තස්මිං අත්ථෙ.

සඛා අස්ස අත්ථි තස්මිං වා විරුත්තිති සඛො—එවං පඤ්ඤා, අමච්ඡෙ.

ආයුසස්සකාරසමනුමග්ගි 28.

ආයුස්ස උකාතෙ අස් හොති මනතුමග්ගි.

ආයු අස්ස අත්ථි තස්මිං වා විරුත්තිති ආයස්මා.

නාපසකතිවචනෙ මයො 29.

නාපසකතිවචනෙ මයපට්ඨො හොති.

සුවණ්ණෙන පකාං සුවණ්ණමයං—එවං රුපිමයං, ජතුමයං, රජගමයං, අයොමයං, මහතිකාමයං, ඉභිකාමයං, කභිමයං, ගොවයං.

සංඛිකාපුරණෙ මො 30.

සංඛිකාපුරණෙ මයපට්ඨො හොති.

පචනනං පුරණෙ පචමො—එවං ජඤ්ඤා, සත්තාමො, අභිමො, නවිමො, දසමො.

ස ජස්ස වා 31.

ජස්ස සකාරදෙසො හොති වා සංඛිකාපුරණෙ.

ජනනං පුරණෙ සමො, ජමො වා.

එකාදිතො දසසසි 32.

එකාදිතො දසස්ස අනෙත ඊපට්ඨො හොති වා සංඛිකාපුරණෙ.

එකාදසනනං පුරණෙ එකාදසි, පචදසනනං පුරණෙ පචදසි, වතුදසනනං පුරණෙ වතුදසි.

පුරණෙති කිමනං - එකාදස, පචදස.

දසස සො නිව්වසුචු 33.

දසසඳු පරෙ නිව්. ඡස සො සොති.
සොලස.

අනෙක නිගහිතසුචු 34.

තාසං සඛිකතමනෙක නිගහිතාගමො සොති.
එකාදසිං, පචදසිං. වාගුසුසිං,

නි. වු 35.

තාසං සඛිකතමනෙක නිකාගමො සොති.
විසති, කි.සති.

ල දරානං 36.

දකාරරකාරණං සඛිකතං ලකාරදෙසො සොති.
සොලස, වත්තාලිසං.

විසතිදසසුචු බා විසසි භු 37.

විසති දස ඉලෙගෙසු විසසි බා සොති.
බාවිසතිච්ඡියාති, බාරස මහුසා.
තුසගුගගගණෙන විසසි දු දි දෙ අදෙසා සොනති.
දුරතං, දිරතං, දිගුණං, දෙහලිති.

එකාදිතො දස ර සඛිකතො 38.

එකාදිතො දසස දකාරසස රකාගෙ සොති වා සඛිකතො.
එකාරස, එකාදස, බාරස, වාදස.
සඛිකතෙති කිමත්ථං—වාදසායනනාති.

අභාදිතො වු 39.

අභාදිතො දසසදුසස දකාරසස රකාරදෙසො සොති වා
සඛිකතො.

අභාරස, අභාදස.

අභාදිතොති කිමත්ථං—පචදස, සොලස.

සඛිකතෙති කිමත්ථං—අභාදිකො.

වසගුගගගණං කිමත්ථං—දසරගගගණනුකලිසනත්ථං.

වෙනස්නාමාකාරො වා 40.

වි එක අභි ඉලෙගෙසමනෙතා අකාගෙ සොති වා සඛිකතො.

වාදස, එකාදස, අභාදස.

සඛිකතෙති කිමත්ථං—විදනො, එකදනො, එකවජනො,
අභිච්ඡනො.

වතු වෙළුහි එයා 41.

වතු ජ ඉවෙවෙහි එ එ ඉවෙවෙහි පවසා කොතනි සඳික පුරණයේ.

වතුතනං පුරණෙ වතුයො, ජතනං දුරණෙ ජයො.

විනිහි නියො 42.

වි නි ඉවෙවෙහි නියොවෙහි ගොති සඳිකපුරණයේ.

විතනං පුරණෙ දුතියො, නිණ්ණං පුරණෙ තතියො,

නියො දුතාපි ව 43.

වි නි ඉවෙවෙහි දු ත ඉවෙවෙහි ආදෙසා ගොතනි දියොවෙහි පරෙ.

දුතියො, තතියො.

අපිග්ගහණෙන අසෙසකපි දු අදෙසො ගොති.

දුරතතතිරතනං.

වසඤ්ඤාගෙන වි ඉවෙවෙහි දියොගෙ ගොති.

දිගුණං සඳිකාපි පාරුපිනා.

ගොසමච්ඡිපපදෙනච්ඡිච්චිදිවච්චි

දියච්චිච්චිනියො 44.

ගොසං වතුන්ද්‍රව්‍යතනියො. අච්ඡිපපදෙනං අච්ඡිච්චි දිවච්චි දියච්චි අච්චිනියොදෙසා ගොතනි. අච්ඡිපපදෙන සභ නිප්පිනො.

අච්චිනි වතුයො අච්චිච්චි, අච්චිනි දුතියො දිවච්චි, අච්චිනි දුතියො දිවච්චි, අච්චිනි තතියො අච්චිනියො.

සරුපානමෙකපෙසසිකිං 45.

සරුපානං පදමාථයානං එකපෙසො ගොති අසකිං.

පුරිසො ව පුරිසො ව පුරිසා.

සරුපානමිති කිමයං—ගණි ව අසකිං ව රථො ව පහරිකො ව හණ්ණරථපහරිකා.

අසකිනි කිමයං—පුරිසො.

ගණෙන දසසස විනිවතුපඤ්චජනනාච්චිකානං

විනිවතාරපඤ්ඤා ජසනාසනවා යොසු

යොනඤ්චිසමාසංගිරිනිකුති 46

ගණෙන දසසස වික නික වතුක පවස ජකක සතක අච්චි නවකානං. සරුපානං කානකපෙසකං. අච්චිකං. වි නි වතාර පඤ්ඤා ජ සතක අස නව ඉවෙවෙහි ගොතනි අසකිං යොසු, යො නව රජං. අසං සි රි නි රි නි රි නි උති ඉවෙවෙහි ගොතනි පවසා පුත නිප්පිනො.

විසං, තිසං, වතනාලීසං, පසුකුසං, සඞ්ඞි, සතතරි, සතතති,
අසිති, නවුති.

අසකිනති කිමන්තං—දස.

ගණනති කිමන්තං—දසදසකො පුරිසො.

චතුපපදස්ස ලොපො තුනාරපදදිවස්ස

වුචොපි නවා 47.

චතුපපදස්ස ගණනෙ පරිසාපනනස්ස භාකාරස්ස ලොපො
හොති උත්තාරපදදිස්ස වතාරස්ස වුචොපි හොනති නවා.

චතුති අධිකා දස වුද්දස, වොද්දස, චතුද්දස.

අපිග්ගගණන අනුපපදස්සාපි උත්තාරපදදිස්ස වස්ස ලොපො
හොති නවා වස්ස වුචොපි හොනති.

තාලීසං, වතනාලීසං, වුත්තාලීසං, වොත්තාලීසං.

සදනුපපනතා නිපානතා සිජ්ඣනති 48.

සෙ සද්ද අභිද්ධිලක්ඛණ අකුරපදබාජනතො ඉභ්ඵිපුමි
නපුංසකලීඛිතො නාමුපසග්ගතිපාතතො අබ්බිභාවසමාසගම්
තතො ගණනසම්ඛිකාලකාරකප්පයොනසඤ්ඤාතො සනිපකති
වුචිලොපතභවිතාරපිපරිතතො ච විහත්තිවිහරතතො ච තෙ
තිපාතතා සිජ්ඣනති.

වාදිතො කොනෙකතෙ ව 49.

වි ඉභෙවවාදිතො කප්පවට්ඨො තොති අනෙකතෙ ව තෙ
තිපාතතා සිජ්ඣනති.

සතස්ස චිකං චිසතං, සතස්ස තිකං තිසතං, සතස්ස චතුකං
චතුසතං, සතස්ස පචකං පචසතං, සතස්ස ඡසකං ඡසතං, සත
ස්ස සතතකං සතතසතං, සතස්ස අභිකං අභිසතං, සතස්ස නවකං
නවසතං, සතස්ස දසකං දසසතං, සතස්ස සං.

දසදසකං සතං දසකානං සතං සතස්සඤ්ච

හොති යොමග්ගි 50.

ගණනෙ පරිසාපනනස්ස දසදසකස්ස සතං හොති, සතදස
කස්ස ච සතස්ස හොති යොමග්ගි.

සතං, සතස්සං.

විකාදිතං තුත්තාරපද්දතච නිපට්ටනො සථාසමිතවා.

සතස්ස චිකං තදිදං හොති චිසතං, සතස්ස තිකං තදිදං හොති
තිසතං—ඵම. චතුසතං, පචසතං, ඡසතං, සතතසතං, අභිසතං,
නවසතං, දසසතං, සතස්සං හොති.

යාව නදුනාරිං දසගුණිනසුචි 51.

යාව තාසං සංකිතං. උත්තරිං දසගුණිනව කාතබ්බං.
සථා—දසස් ගණිතස්ස දසගුණිතං කථා සතං හොති, සත
ස්ස දසගුණිතං කථා සහස්සං. හොති, සහස්සස්ස දසගුණිතං කථා
දසංගස්සං හොති, දසසහස්සස්ස දසගුණිතං කථා සතසහස්සං.
හොති, සතසහස්සස්ස දසගුණිතං කථා දසසතසහස්සං හොති,
දසසතසහස්සස්ස දසගුණිතං කථා කොටි හොති, කොටිසත
සහස්සානං සතං පකොටි හොති—එවං සෙසානිපි කාතබ්බානි.

සංඛතාමෙහි 52.

සාසං පති සංකිතං අභිඤ්චිතාමධෙසකතං සකෙහි සකෙහි
නාමෙහි නිපට්ඨතො.

සතසහස්සානං සතං. කොටි, කොටිසතසහස්සානං. සතං
පකොටි, පකොටිසතසහස්සානං සතං. කොටිපකොටි, කොටිප
කොටි සතසහස්සානං සතං. නිභ්‍රතං, නිභ්‍රතසතසහස්සානං සතං
නිභ්‍රතසුතං, නිභ්‍රතසුතසතසහස්සානං. සතං අසංකිතං.

තථා ඛිඤ්, අබ්බුදං, නිරබ්බුදං, අභතං, අඛබ්, අවටං, සො
ගඤ්ඤං, උපප්පාදං, භුත්තං, පුණ්ඩරිකං, පද්මං, කථානං, මහාකථා
නං, අසංකිතං.

ගොසා ගොසා ලොපං 53.

ගොසං පච්චිකානං ගොසා ලොපමාපජ්ජතෙ.

ගොතමස්ස අපට්ඨං පුණ්ණා ගොතමො—එවං වාසිකො, වෙ
භ්ගෙසා, ආලසං, ආරෙහං.

විහාගෙ ධා ව 54.

විහාගයෙ ධායාට්ඨසො සොති.

එකෙ න විහාගෙ න එකධා—එවං විධා, කිධා, වතුධා, පවධා.

වෙහි කිමිත්ථං—සොයාමසො ව හොති—සුත්තසො, බ්‍රහ්
මසො, පදසො.

සංඛතාමෙහි පකාරවචනෙතුථා 55.

සංඛතාමෙහි පකාරවචනෙහි ථාප්ථවිසො හොති.

සො පකාරෙහි තථා, තං පකාරං තථා, තෙහ පකාරෙන තථා,
තස්ස පකාරස්ස තථා, තස්මා පකාරා තථා, තස්ස පකාරස්ස තථා,
තස්මිං පකාරෙ තථා—එවං සථා, සංඛතා, අකුසලා, ඉතරථා.

තුසලාගහණං, කිමිත්ථං—එතත්ථාප්ථවිසො ව හොති. සො
විස පකාරෙ තථාතත්ථා—එවං සථාතත්ථා, අකුසලාතත්ථා, ඉතරථාතත්ථා,
සංඛතාතත්ථා.

කිම්මෙහි උං 56.

කිං ඉම ඉවෙතෙහි උං පමසෙ භොති පකාරවචනෙහි.

භො පකාරෙ කථං, කං පකාරං කථං, කෙන පකාරෙති කථං, කස පකාරස කථං, කමො පකාර කථං, කස පකාරස කථං, කසමි පකාරෙ කථං, අසං පකාරෙ ඉති, ඉමං පකාරං ඉති, ඉමිනා පකාරෙන ඉති, ඉමස පකාරස ඉති, ඉමිනා පකාරස ඉති, ඉමසමි පකාරෙ ඉති.

වුඤ්ඤිකරසස වාසිංසොගනනාසස සිමනි උං 57.

ආදිසරස වා අසංසොගනනස ආදිසෙත්තස වා සරස වුඤ්ඤිකරස සමනෙ පමසෙ පරෙ.

අනිමිමං අනිමෙ ආනිමමකො, විනතාස අපට්ටං. වෙනතෙසෙකං ඵලං. වාසිකො, ආලසං.

අසංසොගනනසෙහි කිමිති—ගගනෙවං.

මායුනිමාගමො ධානෙ 58.

ඉ උ ඉවෙතෙසං ආදිභුතාතං මා වුඤ්ඤිකරස වුඤ්ඤිකරසෙහි ධානෙ.

විකකරණවිධිතෙ වෙසකරණෙ, නකසමිධිතෙ තෙසකසිකො, වාසිමස අපට්ටං. පුතො වෙසකවෙවො, වාසි නිපුතො වෙවොසිකො.

ආනාසකථා 59.

ඉ උ ඉවෙතෙසං ආනාසකෙහි උකාරගමො ව ධානෙ.

ඉසස භාවො ආරිසං, ඉසස භාවො ආරිසං, උසස භාවො ආරිසං, උසුතො භාවො අපට්ටං ඉවෙවමාදි.

සුතමිති කිමිති—ආරිසකො.

ධානෙහි කිමිති—වෙමිතිකො, ඔපනසිකො, ඔපමාසිකො, ඔපාසිකො.

කවාදිමජ්ඣිමාරාතං දිසරසසා

පට්ටසෙසු උං 60.

කවාදි මජ්ඣිමාරාතං දිසරසසා භොති පට්ටසෙසු ව අපට්ටසෙසු ව.

ආදිදිසො නාව—පාකාරෙ, නිවාසෙ, පාසාදො, පාකපො, පාසිමාසො, පාසිකො, ඉවෙවමාදි.

මජ්ඣිමාදිසො නාව—අසමාගමකො, ඔරබ්බමාගමකො, ඉවෙවමාදි.

උකාරදිසො නාව—බහු පරමං. තපො නිතිකො, අපනාතිරි, කොට්ඨකො, අසුප්පිකො ඉවෙවමාදි.

ආදිරසො නාව-පලෙව ඉලෙවමාදි.

මජ්ඣෙක රසො නාව-සුමධසො, සුවණ්ණධරෙති ඉලෙවමාදි.

උත්තරරසො නාව-භොවාදි නාම සො භොති යථාභාවි අණෙන සො ඉලෙවමාදි යථායුපරෙධෙන යොජෙතබ්බං.

තෙසු වුඞ්ලොපාගමවිකාර

විපරිතාදෙසා වු 61.

තෙසු ආදිමජ්ඣිකතරෙසු ජිනවච්ඡායුපරොධෙන කවි වුඞ් භොති යථා වුලොපො භොති කවි ආගමො භොති යථා චිකාගෙ භොති යථා විපරිතො භොති කවි ආදෙසො භොති.

ආදිවුඞ් නාව-ආභිධමණො, වෙනතෙසො ඉලෙවමාදි.

මජ්ඣෙක වුඞ් නාව-සුඛසෙසො, සුඛකාරිදායං, සුඛකාරිසිලං ඉලෙවමාදි.

උත්තරවුඞ් නාව-කාලිඛො, මාගධො, පට්ටකකධමා ඉලෙවමාදි.

ආදිලොපො නාව-නාලිසං ඉලෙවමාදි.

මජ්ඣෙක ලොපො නාව-කාන්තකාමො, ගගනකාමො, ධනිසො කුමනිකාරපුරො, වෙදලං ඉලෙවමාදි.

උත්තරලොපො නාව-භික්ඛු, භික්ඛුනී ඉලෙවමාදි.

ආදිආගමො නාව-වුරොහො ගගවතා, මුත්තමො ඉලෙවමාදි.

මජ්ඣෙක ආගමො නාව-ස සිලවා, ස පඤ්ඤවා ඉලෙවමාදි.

උත්තරගමො නාව-වෙදලං ඉලෙවමාදි.

ආදිචිකාගෙ නාව-ආරිසං, ආසහං, ආණ්ණං ඉලෙවමාදි.

මජ්ඣෙක චිකාගෙ නාව-චන්දිසං, පරිසං ඉලෙවමාදි.

උත්තරචිකාගෙ නාව-යානි, නානි, සුඛානි ඉලෙවමාදි.

ආදිවිපරිතො නාව-උග්ගතෙ සුරිසෙ, උග්ගච්ඡති ඉලෙවමාදි.

මජ්ඣෙක විපරිතො නාව-සමුග්ගච්ඡති, සමුග්ගතෙ සුරිසෙ ඉලෙවමාදි.

උත්තරවිපරිතො නාව--දිගු ඉලෙවමාදි.

ආදිආදෙසා නාව-සුතං ඉලෙවමාදි.

මජ්ඣෙක ආදෙසා නාව-නාසොයො ඉලෙවමාදි.

උත්තරආදෙසො නාව-සබ්බසෙසො, සබ්බසෙසො ඉලෙවමාදි-එවං යථායුපරෙධෙන සබ්බත් යොජෙතබ්බං.

අසුචණ්ණානව්‍යායො වුච්ඡි 82.

අ ඉති අකාඨේ, ඉර් ඉති ඉවණ්ණො, උඋ¹ ඉති උවණ්ණො,
තෙසං අකාරඉවණ්ණචණ්ණානං ආ එ ඔ වුච්ඡියො භොනති යථා
සංඛිං—අ ඉ උ අවුච්ඡි.

ආතිධම්මකො, චේතනෙසො, ඔඵම්පිකො—අභිධම්මකො,
චිතනෙසො, උඵම්පිකො.

පුත වුච්ඡග්ගණං කිමන්ඨං, උතතරපදවුච්ඡිභාවන්ඨං—අභගමග
ධෙති ආතතො අභගමාගධිකො.

නිගමො ව ජනපදො ව නිගමජනපදො, නිගමජනපදෙසු ජනා
තෙගමජනපදො.

පුරි ව ජනපදො ව පුරිජනපදො, පුරිජනපදෙසු ජනා පොරි
ජනපදො.

සත්තඅනාගි සත්තාහං, සත්තාහෙ නිසුතෙතා සත්තාතිකො,
වතසො විජජා වතුච්ඡිජජා, වතුච්ඡිජජා නිසුතෙතා වතුච්ඡිජජා
ඉවෙච්ඡාදි.

වුච්ඡි ඉව්වතෙන කිඤ්ඤා—වුච්ඡාදිසරණං වාසංඝොගහනණං
සංඝො ඔ—2, 8, 57.

ඉති නාමකපෙස තභිග්ගකපෙසා

අභිමො කණ්ණො.



3. 1.

ආබ්‍යන්තරමථජ්‍යානතිතරඛං
 ධාතුජලං විකරණගමකාලමිතං.
 ලොපානුබ්‍යාසිතරඛං
 ධිත්තරනති කවිතො පුප්‍රවුඛිතාවා.

විවිත්තසංකාරපරිකෘතං ඉමං.
 ආබ්‍යන්තරද්‍යං විපුලං අසෙසතො
 පණ්‍යං සමුච්ඡින්නතොචරං.
 පුතොචරං සං වදතො පුණ්‍යං මෙ.

අධිකාර මහලෙ වෙච නිසානෙන අවධාරණ
 අනන්තර වාපාදනෙ අවසරෙද්‍ය පවත්නා.

අථ පුබ්බානි විභන්තිනං ඡ පරස්සපද්‍යනි 1.

අථ සබ්බාසං විභන්තිනං යානි යානි පුබ්බකානි ඡ පද්‍යනි තානි
 තානි පරස්සපද්‍යනි සොනති.

තං යථා—නි අනති සි ථ මි ම.

පරස්සපද්‍යනිවෙන නිසො—නානති පරස්සපද්‍ය—3. 2. 25.

පරාන්තරානොපද්‍යනි 2.

සබ්බාසං විභන්තිනං යානි යානි පරානි ඡ පද්‍යනි තානි තානි
 අන්තොපද්‍යනි සොනති.

තං යථා—තෙ අනෙක සෙ වෙන ඵ මෙහ.

අන්තොපද්‍යනිවෙන නිසො—අන්තොපද්‍යනි භාවෙ ම
 නමමං—3. 2. 22.

වෙ වෙ පඨමමජ්ඣිමුත්තමපුරිසා 3.

තාසං සබ්බාසං විභන්තිනං පරස්සපද්‍යනමන්තොපද්‍යනච
 ටෙ වෙ පද්‍යනි පඨමමජ්ඣිමුත්තමපුරිසසංකෘතානි සොනති.

තං යථා—නි අනති ඉති පඨම පුරිසා—සි ථ ඉති මජ්ඣිම
 පුරිසා—මි ම ඉති උත්තමපුරිසා.

අන්තොපද්‍යනිපි—තෙ අනෙක ඉති පඨමපුරිසා—සෙ වෙන
 ඉති මජ්ඣිමපුරිසා—ඵ මෙහ ඉති උත්තමපුරිසා—ඵච සබ්බන්.

පඨමමජ්ඣිමුත්තමපුරිස ඉතිවෙන නිසො.

නාමමහි පසුරුමානෙපි තුලාධිකරණේ පඨමො—3. 1. 5.

තුමෙහ මජ්ඣිමො—3. 1. 6.

අමෙහඋත්තමො—3. 1. 7.

සබ්බෙසමෙකානිධානො පරො පුරිසො 4.

සබ්බෙසං නිණ්ණං පඨමමජ්ඣිමුත්තමපුරිසානං එකානිධානො
පරො පුරිසො ගතෙතබ්බො.

සො ව පඨති ඝත ව පඨනති නිව පඨපි තුමෙහ ව පඨථ අභව
පඨාමි, මයං පඨාම—සො ව පවති ඝත ව පවනති නිව පවසි
තුමෙහ ව පවථ අභව පවාමි, මයං පවාම—එවං සෙසාපු විගතස්ස
පරො පුරිසො ගොජෙතබ්බො.

නාමමහි පසුරුමානෙපි තුලාධි

කරණේ පඨමො 5.

නාමමහි පසුරුමානෙපි අප්පසුරුමානෙපි තුලාධිකරණේ
පඨමො පුරිසො භොති.

සො ගච්ඡති, ගෙ ගච්ඡනති—අප්පසුරුමානෙපි; ගච්ඡති,
ගච්ඡනති.

තුලාධිකරණෙති කිමත්ථං—ඝතං ගක්ඛාසං නිං දෙව
අත්තං,

තුමෙහ මජ්ඣිමො 8.

තුමෙහ පසුරුමානෙපි අප්පසුරුමානෙපි තුලාධිකරණේ
මජ්ඣිමපුරිසො භොති.

ඤාං සාපි, තුමෙහ සාථ—අප්පසුරුමානෙපි; සාපි, සාථ.

තුලාධිකරණෙති කිමත්ථං—තං පච්චෙන මදංකො.

අමෙහ උත්තමො 7.

අමෙහ පසුරුමානෙපි අප්පසුරුමානෙපි තුලාධිකරණේ
උත්තමපුරිසො භොති.

අභං යජාමි, මයං යජාම—අප්පසුරුමානෙපි; යජාමි, යජාම.

තුලාධිකරණෙති කිමත්ථං—මයා ඉරුතෙ වුමො.

කාලෙ 5.

කාලෙ ඉවෙච්ඡං අධිකාරත්ථං වෙදිතබ්බං.

වන්තමානා පච්චුප්පනෙතං 9.

පච්චුප්පනෙතං කාලෙ වන්තමානාවිගතති භොති.

පාච්චිප්පනං ගච්ඡති, සාච්චිසං පච්චස්සි, උග්ගති ජෙතවිකෙ.

ආණ්ඩායමේ නුතන කාලෙ පසුව මි 10.

ආණ්ඩායමේ ව ආසිඳිමේ ව අගුණකාලෙ පමම්විගතයි හොඳි.
කරෙතු කුසල, සුඛං ගෙ හොතු.

අනුමති පරිකාපයේ සුභාග මි 11.

අනුමතයේ ව පරිකාපයේ ව අගුණකාලෙ සත්තම්විග
තයි හොඳි.

කිං ගවේශකසි, කිමතං කරෙයාමි.

අපවචකෙහි පරොකතානි ගෙ 12.

අපවචකෙහි අනිගෙ කාලෙ පරෙකතා විගතයි හොඳි.
සුරිනෙ ක්ලමාග, එවං කල පොරණ අහු.

භිශොපපභුති පවචකෙහි භිශතනි 13.

භිශොපපභුති අනිගෙ කාලෙ පවචකෙහි වා අපවචකෙහි වා
භිගතනි විගතයි හොඳි.

සො මග්ගං අගමා, ගෙ මග්ගං අගමු.

සාමිපෙරජනනි 14.

අරජනනි අනිගෙ කාලෙ පවචකෙහි වා අපවචකෙහි වා සම්පෙ
රජනනි විගතයි හොඳි.

සො මග්ගං අගමි, ගෙ මග්ගං අගමු.

මායොගෙ සබ්බකාලෙ ව 15.

භිගතනි අරජනනි ඉවෙතා විගතයි සො සද මායොගො තද
සබ්බකාලෙ ව හොතනි.

මා ගමා, මා වචා, මා ගමි, මා වචි.

වසඤ්ඤාගතණන පමම්විගතයි හොඳි—මා ගවේශකි.

අනාගතෙ නිවිසසනනි 16.

අනාගතෙ කාලෙ ගවිසසනනි විගතයි හොඳි.

සො ගවේශකි, සො කරිසකි, ගෙ ගවේශකනි, ගෙ කරිසකනි.

ත්‍රියානිපනෙනනි කාලානිපනනි 17.

ත්‍රියානිපනෙනනෙහි අනිගෙ කාලෙ කාලානිපනනි විගතයි
හොඳි.

සො වෙ තං සාතං අලභිසසා අගවිසසා, ගෙ වෙ තං සාතං
අලභිසසා අගවිසසා.

වනනමානා ති අනති සි ථ මි ම ගෙ අනෙහි

සෙ වෙහි එ මෙහි 18.

වනනමානා ඉලෙව්සා සකුසු හොති ති අනති සි ථ මි ම ගෙ අනෙහි සෙ වෙහි එ මෙහි ඉලෙව්සෙසං වාදසනනං පදනං.

වනනමානා ඉලෙව්සෙසං සකුසු—වනනමානා සෙවුසෙසන—3. 1. 19.

පසුපමි තු අනතු හි ථ මි ම නං අනනං සසු

වෙහි එ අමසෙස 19.

පමි ඉලෙව්සා සකුසු හොති තු අනතු හි ථ මි ම නං අනනං සසු වෙහි එ අමසෙස ඉලෙව්සෙසං වාදසනනං පදනං.

පමි ඉලෙව්සෙසං සකුසු—අනනං සසු සකුසු සකුසු සකුසු—3. 1. 10.

සනනමි එයන එයන එයනාසි එයනාථ එයනාමි

එයනාම එථ එරං එථො එයනවෙහි එයනං

එයනමෙහි 20.

සනනමි ඉලෙව්සා සකුසු හොති එයන එයන එයනාසි එයනාථ එයනාමි එයනාම එථ එරං එථො එයනවෙහි එයනං එයනමෙහි ඉලෙව්සෙසං වාදසනනං පදනං.

සනනමි ඉලෙව්සෙසං සකුසු—අනනමි සකුසු සකුසු සකුසු—3. 1. 11.

පරොක්කා අ උ එ නි අ මන නි රෙ රො

වෙහි ඉ මෙහි 21.

පරොක්කා ඉලෙව්සා සකුසු හොති අ උ එ නි අ මන නි රෙ රො වෙහි ඉ මෙහි ඉලෙව්සෙසං වාදසනනං පදනං.

පරොක්කා ඉලෙව්සෙසං සකුසු—අනනමි සකුසු සකුසු—3. 1. 12.

හිසනනති ආ උ ඔ නි අ මනා නි නුං සෙ

වනං ඉ මෙහි 22.

හිසනනති ඉලෙව්සා සකුසු හොති ආ උ ඔ නි අ මනා නි නුං සෙ වනං ඉ මෙහි ඉලෙව්සෙසං වාදසනනං පදනං.

හිසනනති ඉලෙව්සෙසං සකුසු—හිසනනති සකුසු සකුසු—3. 1. 13.

අරුතති ඊ උ ඔ නි අ මනා ආ උ ඔ සෙ

වනං අ මෙහි 23.

අරුතති ඉලෙව්සා සකුසු හොති ඊ උ ඔ නි අ මනා ආ උ ඔ සෙ වනං අ මෙහි ඉලෙව්සෙසං වාදසනනං පදනං.

අරුතති ඉලෙව්සෙසං සකුසු—අරුතති සකුසු සකුසු—3. 1. 14.

භවිස්සන්ති ස්සති සසන්ති ස්සසි ස්සථ ස්සාමි
ස්සාම ස්සතෙ ස්සතෙහි ස්සසෙ ස්සවෙහ ස්සං ස්සාමෙහ ඉවෙව

ස්සං ස්සාමෙහි 24.

භවිස්සන්ති ඉවෙසා සඤ්ඤා හොති ස්සති ස්සන්ති ස්සසි ස්සථ ස්සාමි ස්සාම ස්සතෙ ස්සතෙහ ස්සසෙ ස්සවෙහ ස්සං ස්සාමෙහ ඉවෙව තෙසං වාදසන්නං පදනං.

භවිස්සන්ති ඉවතෙන කිඤ්ඤා-අනාගතෙ භවිස්සන්ති-3. 1. 16.

කාලාතිපතති ස්සා ස්සංසු ස්සසි ස්සථ ස්සං

ස්සමහා ස්සථ ස්සිංසු ස්සසෙ ස්සවෙහ ස්සං ස්සාමෙහ

ස්සං ස්සාමෙහි 25.

කාලාතිපතති ඉවෙසා සඤ්ඤා හොති ස්සංසු ස්සසි ස්සථ ස්සාමි ස්සාම ස්සතෙ ස්සතෙහ ස්සසෙ ස්සවෙහ ස්සං ස්සාමෙහ ඉවෙව තෙසං වාදසන්නං පදනං.

කාලාතිපතති ඉවතෙන කිඤ්ඤා-ක්‍රියාතිපතෙහි 3. 1. 17.

තිස්සන්ති සන්ති පඤ්ඤාමි වනමානා

සබ්බධාතුකං 28.

තිස්සන්ති සන්ති පඤ්ඤාමි වනමානා සබ්බධාතුකසඤ්ඤා හොති.

අගමා, ගවේශ්‍ය, ගවේශ්‍ය, ගවේශ්‍ය.

සබ්බධාතුකමිත්තෙන කිඤ්ඤා-ඉතිරාගමො අසබ්බධාතුකමි-3. 4. 35.

ඉති අවිඤ්ඤා පඨමො කතො.

3. 2.

ධාතුලිඛෙහි පරාපථවයා 1.

ධාතු ලිඛිත ඉවෙහෙති පරා පථයා හොති.

කරෙති ගවේශ්‍ය.

යො කොපි කරෙති හ. කුබ්බන්ති සඤ්ඤා, කරෙති කරෙති ඉවෙව. බ්‍රවිති කාරෙති.

අථවා-කරෙති පරාපථයා කාරෙති-සබ්බධාතුකමිව අනාගතමාරති පරිත්‍යාගමි-සමුද්ධමිව අනාගතමාරති සමුද්ධමි.

එවා සඤ්ඤා විච්ඡිත්තිව අනාගතමාරති විච්ඡිත්ති-වසිඨස්ස අපථං වාසිඨො-එවමඤ්ඤාපි සොපෙගබ්බා.

සෙ කෙවි කරෙන්නි තෙ කුබ්බෙනෙ අසෙසෙ කරෙථි කරෙථි ඉවෙවං. බුච්ඡනි කාරෙන්නි, කාරෙන්නි, කාරෙන්නි, කාරෙන්නි, කාරෙන්නි.

සො කෙවි පවති තමසෙසෙ, පවති පවති ඉවෙවං. බුච්ඡනි අථා පවනං පසොපෙති පාවෙති, පාවෙති, පාවෙති, පාවෙති, පාවෙති.

සෙ කෙවි පවති තෙ පවනෙ අසෙසෙ පවති පවති ඉවෙවං. බුච්ඡනි පාවෙන්නි, පාවෙන්නි, පාවෙන්නි, පාවෙන්නි, පාවෙන්නි.

එවං. ගණෙති, ගණෙති, ගණෙති, ගණෙති—ගණෙති, ගණෙති, ගණෙති, ගණෙති—ගණෙති, ගණෙති, ගණෙති, ගණෙති—ගණෙති, ගණෙති, ගණෙති, ගණෙති—ගණෙති, ගණෙති, ගණෙති, ගණෙති.

ගෙහිනෙති කිමන්—කරෙති, පවති.

අභ්‍යන්තරෙත ඡත්තං වෙසො හොති—ජත්තං.

ධාතුරුපෙ නාමසමා ඡත්තං වෙසො වෙසො. 8.

තස්මා නාමසමා ඡත්තං වෙසො හොති කාරිතසෙසෙ ව ධාතු රුපෙ සති.

ගණෙති අතිකමති මග්ගං අතිකමති—විජ්ඣං උපසාදති උපසාදති—දුඛං කරෙති විජ්ඣං දුඛෙති—විජ්ඣං හොති රතති විජ්ඣෙති.

වසංගතගණෙත ආර ආල ඉවෙවං පවති හොති—ස නාමරුති, උපකමාලති.

භාවකමෙමසු සො. 9.

සබ්බෙති ධාතුති භාවකමෙමසු සො වෙසො හොති.

සියතෙ, බුච්ඡතෙ, පවති, ලබ්බතෙ, කරිතෙ, ඉත්තෙ, උච්චතෙ.

භාවකමෙමසුති කිමන්—කරෙති, පවති, පවති, පවති.

නාමසමා වචනසමා වචනසමා. 10.

සධානිනාමසමා. 10.

තස්මා සප්පභසස වචනසමා වචනසමා. හොති ධාතු තෙනන සහ සථාසමභවං.

බුච්ඡතෙ, බුච්ඡතෙ—උච්චතෙ, උච්චතෙ—මජ්ඣතෙ, මජ්ඣතෙ—පවති, පවති—බුච්ඡතෙ, බුච්ඡතෙ—සුඤ්ඤතෙ, සුඤ්ඤතෙ—කුඤ්ඤතෙ, කුඤ්ඤතෙ—උච්ඡතෙ, උච්ඡතෙ—ගණෙති, ගණෙති—කරෙති, කරෙති—දිබ්බතෙ, දිබ්බතෙ.

ඉතිනිනාමසමා වා. 11.

සබ්බෙති ධාතුති සමග්ගි පවති පරෙ ඉතිනිනාමසමා හොති වා. කරිතෙ, කරිතෙ—ගණෙති, ගණෙති.

වාති කිමන්—කරෙති.

පුබ්බරූපඤ්ච 12.

සබ්බෙති ධාතුභි සප්පඛයො පුබ්බරූපමාපජ්ජතෙවා.
චුසිස්සන, එලුතෙන, දම්බන, ලබ්බන, සක්කන, දිස්සන.
දොති කිම්ඤ්ඤං—දම්බන.

යථා කාන්තරි ව 13.

යථා භාවකමෙවසු සප්පඛයොදෙසො භොති තථා කන්තරි
ව සප්පඛයොදෙසො කන්තරෙබ්බා.
බුජ්ඣති, විජ්ඣති, මඤ්ඤති, සිබ්බති.

භූවාදිතො අ 14.

භූ ඉලෙවමාදිතො ධාතුගණනො සප්පඛයො භොති කන්තරි.
භවති, පඨති, පචගි, ජයති.

රුධාදිතො නිගගහිත පුබ්බඤ්ච 15.

රුධි ඉලෙවමාදිතො ධාතුගණනො සප්පඛයො භොති
කන්තරි පුබ්බ නිගගහිතායමො ව භොති.
රුඤ්ඤති, ජිඤ්ඤති, භිඤ්ඤති.

වසද්දගගගණන ඉ ර් එ ඔ ඉලෙවතෙ පඛයො භොති නිගග
හිතපුබ්බව—රුඤ්ඤති, රුඤ්ඤති, සුමෙහති, සුමෙහති.

දිවාදිතො යො 16.

දිවාදිතො ධාතුගණනො සප්පඛයො භොති කන්තරි.
දිබ්බති, සිබ්බති, සුජ්ඣති, විජ්ඣති, බුජ්ඣති.

සථාදිතො ඡුක්ඛාඋක්ඛා ව 17.

සු ඉලෙවමාදිතො ධාතුගණනො ඡු ඡු උක්ඛා ඉලෙවතෙ
පඛයො භොති කන්තරි.

අභිසුඤ්ඤති, අභිසුඤ්ඤති, සංවුඤ්ඤති, සංවුඤ්ඤති, ආවුඤ්ඤති,
ආවුඤ්ඤති, පාසුඤ්ඤති, පාසුඤ්ඤති.

කිසාදිතො නා 18.

කි ඉලෙවමාදිතො ධාතුගණනො නාසප්පඛයො භොති කන්තරි.
කිණ්ඤති, ජිනාති, වුතාති, වුතාති, ලුතාති, පුතාති.

ගහාදිතො පපණ්ණා 19.

ගහ ඉලෙවමාදිතො ධාතුගණනො පපණ්ණා ඉලෙවතෙ පඛයො
භොති කන්තරි.

ගෙහති, ගණ්ණති.

නනාදිතො ඔසිරා 20.

නනු ඉලෙවමාදිතො ධාතුගණතො ඔ සිර ඉලෙවතෙ පව්වසා
හොනනි කතතරි.

තතොති, තතොති, කතෙති, කතෙති, කසිරති, කසිරති.

චුරාදිතො ඡේණයා 21.

චුර ඉලෙවමාදිතො ධාතුගණතො ඡේණ ඡය ඉලෙවතෙ
පව්වසා හොනනි කතතරි කාරිතසක්කු ව.

වොරෙති, වොරෙති, විනෙති, විනෙති, මනෙති, මනෙති.

අනනතොපදානි භාවෙ ච කමමඡේ 22.

භාවෙ ච කමමඡේ ච අනනතොපදානි හොනති.

උච්චතෙ, උච්චතෙ—ලඛතෙ, ලඛතෙ—මරුතෙ,
මරුතෙ—පුරුකතෙ, පුරුකතො—කයාතෙ, කයාතෙන.

කතතරි ච 23.

කතතරි ච අනනතොපදානි හොනති.

මිසුසුතෙ, රෙවතෙ, සොවතෙ, සොහතෙ, බුරුකතෙ, ජයතෙ.

ධාතුපච්චයෙහි විභතීයො 24.

ධාතූනිද්දිභේති පච්චයෙහි ඛාදිකාරිතනෙනති විභතීයො
හොනති.

තිතිකති, ජිග්මති, විමසති, නවාකං සමුද්ගමි අනතාන
මාවරති සමුද්ගමති, පුරුකති, කාරෙති, පාවෙති.

කතතරි පරසසපදං 25.

කතතරි පරසසපදං හොති.

කතෙති, පවති, පවති, ගවිජති.

භූවාදයො ධානවො 26.

භූ ඉලෙවමාදයො යෙ සද්දගණ්ඨො ධාතුසක්කු හොනති.

ගවති, ගවති, පවති, පවති, වරති, වරති, විනෙති,
විනෙති, හොති, හොති, ගවිජති, ගවිජති.

ඉති ආචක්කකපෙ පුරුකයො කණ්ඩො.

3. 3.

කවාදිවණ්ණානමෙකස්ස රානං වෙහා වො 1.

ආදිකුතං වණ්ණානං එකස්ස රතං කපි වෙහා වො හොති,
තිකිකති, ජගුවජති, තිකිවජති, විමංසති, බුගුකති, පිවා
සති, දඤ්ඤති, දදුති, ජහාති, වංකමති.
කපිති කිමත්තං—කමති, වලුති.

පුබ්බොධිතො වො 2.

වෙගුතස්ස ධාතුස්ස සො පුබ්බො සො අබ්භාසස්ස සංඝොදො හොති,
දධාති, දදුති, බගුව.

රජස්සො 3.

අබ්භාසෙ වත්තමානස්ස සරස්ස රජස්සා හොති.
දධාති, දදුති, ජහාති.

දුතියවතුන්තං පඨමනතියො 4.

අබ්භාසගතානං දුතියවතුන්තං පඨමනතියා හොන්ති.
විවෙජ්ඣති, බුගුකති, බගුව, දදුති.

කවගහස්ස වචගෙහො 5.

අබ්භාසෙ වත්තමානස්ස කවගහස්ස වචගෙහො හොති.
විකිවජති, ජගුවජති, ජගුවජති, වංකමති, විමංසති, ජබගමති.

මානකිතානං වතනතං වා 6.

මාන කිත ඉවෙහෙසං ධාතුතං අබ්භාසගතානං වසාරතකා
රතං හොති වා සථාසම්භිසං.

විමංසති, තිකිවජති.

වාති කිමත්තං—විකිවජති.

හස්ස රජො 7.

හසාරස්ස අබ්භාසෙ වත්තමානස්ස රජෙ හොති.
ජහාති, ජුගමති, ජුහොති, ජහාර.

අනතසසිවණ්ණාකාරො වා 8.

අබ්භාසස්ස අනතස්ස ඉවණ්ණො හොති අකාරෙ වා.
ජගුවජති, පිවාසති, විමංසති, ජගුවජති, බගුව, දධාර.
වාති කිමත්තං—බුගුකති.

නිගගතිනඤ්ච 9.

අබ්භාසස්ස අනෙත නිගගතිනාගමො හොති වා.
වංකමති, වචලුති, ජබගමති.
වාති කිමත්තං—පිවාසති, දඤ්ඤති.

නතො පාමානානං වාමං සෙසු 10.

නතො අබ්බාසසො පාමානානං බාහුනං වා මං ඉවෙතෙ
ආදෙසා හොති සථාසක්ඛං සප්පඛයෙ පරෙ.
පිච්ඡති, පිමංසති.

ධා තිඨො 11.

ධා ඉවෙතස්ස බාහුස්ස තිඨාදෙසො හොති වා.
තිඨති, තිඨතු, තිඨෙත්ත, තිඨෙත්තං.
වාති කිමත්තං—ධාති.

පා පිබ්බො 12.

පා ඉවෙතස්ස බාහුස්ස පිබ්බාදෙසො හොති වා.
පිබ්බති, පිබ්බතු, පිබ්බෙත්ත, පිබ්බෙත්තං.
වාති කිමත්තං—පාති.

ඤ්ඤාසං ථාජනනා 13.

ඤ්ඤා ඉවෙතස්ස බාහුස්ස ජ ථං නා ඉවෙතෙ ආදෙසා
හොති වා.
ඤ්ඤාති, ඤ්ඤෙත්ත, ඤ්ඤාති, ඤ්ඤෙත්තං, නාසති.
වාති කිමත්තං—ඤ්ඤාසං.

දිසස්ස පස්ස දිස්ස දක්ඛා වා 14.

දිස ඉවෙතස්ස බාහුස්ස පස්ස දිස්ස දක්ඛා ඉවෙතෙ ආදෙසා
හොති වා.
පස්සති, දිස්සති, දක්ඛති,
වාති කිමත්තං—අඤ්ඤා.

බ්බසුජනනස්ස වො ජප්පච්චයෙසු ව 15.

බ්බසුජනනස්ස බාහුස්ස වො හොති ජප්පච්චයෙ පරෙ.
ජ්ඣෙත්ති, තිඤ්ඤෙත්ති, ජ්ඣෙත්ති.

කො ධෙ ව 16.

බ්බසුජනනස්ස බාහුස්ස කො හොති ධෙවෙත්තෙ පරෙ.
තිඤ්ඤෙත්ති, භුඤ්ඤෙත්ති.

හරස්ස හිං සෙ 17.

හර ඉවෙතස්ස බාහුස්ස සබ්බස්සෙව හිංආදෙසො හොති
සප්පඛයෙ පරෙ.
ජිහ්මෙති.

කරුණ සම්ප්‍රවේශණය කාලය 24.

කර ඉවෙතයා බාතුයා සපවවයායා කාන අදෙසො හොති
ව් ගවිසානතිවිගනතිමග් සායා ව නිවං ලොසො හොති.

කාභථි, කාභ්ථි, කාභසි, කාභිසි, කාභාමි, කාභාම.

මාහි කිමදි.—කරිසසහි, කරිසසනහි.

සපර්වතගහගණන අඤ්ඤාදිපි හසිසානනිසා පිහනනිසා
බාමි බාම ජාමි ජාම ඉච්චාදෙසා හොනනි—වසබාමි, වසබාම,
වච්චානු—වච්චාමි, ච්චිජාම, වසබානු.

ඉති ආබේෂතකයෝ තතියෝ කණ්ඩා.

3. 4.

ද්විතීය: මිමික්ସ 1.

ද ශ්‍රවේණියාස ධාතුසාස අනාසාස අං කොති මි මි ශ්‍රවේණෙසු.
දමම්, දමෙ.

අයි.සී.ගි.එ.සී.වූඩ් කාරිනෙ.2.

අසංඝෝගනිකයා ධාතුයා කාරිතො චූඨි හොති.

කාරෙහි, කාරෙහි, කාරෙහි, කාරෙහි, කාරෙහි, කාර
පෙහි, කාරෙහි, කාරෙහි.

අසංසංගතනසෙසති කිමිත්ථං—විනාශති, මනාසති.

සට්ටිනි. වෘ. 3.

ශ්‍රී ලංකා විද්‍යා, අධ්‍යාපන, සහ සංස්කෘතික දෙපාර්තමේන්තුව, ප්‍රධාන මාර්ගය, කොළඹ 03.

ආවේනි, ආවේනි, ආවයනි, ආවයනි, ආවාපෙනි, ආවාපෙනි,
ආවාපයනි, ආවාපයනි—භාමෙති, භාමෙති, භාමයනි, භාමයනි, භාමා
පෙනි, භාමාපෙනි, භාමාපයනි, භාමාපයනි.

සටොදිනමිති කිමැයි.—කාලෙති.

අනෙකුත් වංශ 4.

අශෝකයා පව්වයෙහි ව සබ්බසං ධාතුනං අසංසොගන්තානං
වුචි හොති—ජයති, හොති, භවති.

වසඳුගහගණන නිවැරදිවියසාරී වුඩ් හොනි-අභිප්‍රඥානි,
සංවුච්ඡානි.

ဣန္ဒြေသမ္ဘဝ ဇိဗ္ဗိန္ဒြေ ၅.

භූත දූෂ ඉවෙව්තෙසං ධාතුතං සරෙ දිසමාපජ්ජතෙ කාරිතෙ,
ගහසනී, දසසනී.

වච්චස වහාදීනමුක්කාරො වසස ගෙ 6.

වච්චස වහ ඉවෙවමාදීනං ධාතුනං වසාරස්ස උක්කාරෙ හොති සප්තවිධෙ පරෙ.

උවතෙ, වුච්චි, වුස්සති, වුස්සති.

හවිපරියයො ලො වා 7.

හකාරස්ස විපරියයො හොති සප්තවිධෙ පරෙ සප්තවිධස්ස ව ලො හොති වා—වුලුහතෙ, වුස්සති.

ගහසස ගෙ පෙප 8.

ගහ ඉවෙවතස්ස ධාතුස්ස සබ්බස්සෙව ගෙකාරෙ හොති පප්ප ව්‍යවයෙ පරෙ—සෙප්පති.

හලොපො ඡාහාමි 9.

ගහ ඉවෙවතස්ස ධාතුස්ස හකාරස්ස ලොපො හොති ඡාහාමි පව්වයෙ පරෙ—ගඤ්ඤාති.

කරසස කාසනනමජ්ජනනිමි 10.

කර ඉවෙවතස්ස ධාතුස්ස සබ්බස්ස කාසනනං හොති වා අජ්ජන නිමි විභතතිමි—අකාසි, අකාසුං, අකරී, අකරාං.

කාසනනමිති භාවනිද්දෙසෙත අඤ්ඤාසාපි සාගමො හොති—අහොසි, අදුසි.

අසසමා මිමානං මිමිමානනලොපො ව 11.

අස ඉවෙවතාස ධාතුයා මි ම ඉවෙවතාසං විභතතිතං. මිමිමාන දෙසා හොනති වා ධාතුස්සනො ලොපො ව.

අමිති, අමිත, අසමි, අසම.

ඵසස ඤ්ඤානි 12.

අස ඉවෙවතාස ධාතුයා ඵසස විභතතිස්ස ඤ්ඤානං. හොති ධානිතාස්ස ලොපො ව—අඤ්ඤාති.

තිසස ඤ්ඤානි 13.

අස ඉවෙවතාස ධාතුයා තිසස විභතතිස්ස ඤ්ඤානං. හොති ධානිතාස්ස ලොපො ව—අඤ්ඤාති.

තුසස ඤ්ඤානි 14.

අස ඉවෙවතාස ධාතුයා තුසස විභතතිස්ස ඤ්ඤානං. හොති ධානි තාස්ස ලොපො ව—අඤ්ඤාති.

සිමිති ව 15.

අසස්සෙව ධාතුස්ස සිමිති විභතතිමිති අනන්තස්ස ලොපො හොති—කො හු නිමසි.

ලහසමා ර්භුතනං කුසුමං 16.

ලහ ඉවෙතාස ධාතුසා ර්භුතනං විහතනං කුසුමංආදෙසා
හොති ධාතනාස ලොපො ව—අලප්, අලප්.

කුසුමාදී වජ් 17.

කුස ඉවෙතාස ධාතුසා ර්භුතනාස වජ් හොති ධාතනාස
ලොපො ව—අකෙකාවජ්.

ද්‍යුමානුසං දර්ශං * 18.

ද්‍යු ඉවෙතාස ධාතුසා සබ්බාස දර්ශාදෙසො හොති වා.
දර්ශාමි, දර්ශෙය්, දද්දමි, දදෙය්.

වද්දසං වර්ජං 19.

වද ඉවෙතාස ධාතුසා සබ්බාස වර්ජාදෙසො හොති වා.
වර්ජාමි, වර්ජෙය්, වද්දමි, වදෙය්.

ගම්සං ඝමමං 20.

ගම් ඉවෙතාස ධාතුසා සබ්බාස ඝමමාදෙසො හොති වා.
ඝමමාමි, ඝමමෙය්, ඝමමාමි.

වාති කමත්—ගමමාමි, ගමමෙය්, ගමමාමි.

යමහි ද්‍යුමාමාසාපාමහමපාදිනම් 21.

යමහි පච්ඡෙසෙ පරෙ ද්‍යු මා සා පා මහ මථ ඉවෙතමා
දිනං ධාතුතං. අනෙතා ර්කාරමාපර්ජනෙ.

දිසති, ධිසති, මිසති, සිසති, භිසති, පිසති, මහිසති, මහිසති.

යජ්සං දිසිසි 22.

යජ ඉවෙතාස ධාතුසා ආදිසං යකාරසං ඉකාරාදෙසො
හොති යපච්ඡෙසෙ පරෙ.

ඉජ්ජනෙ මසා බ්‍රුමො.

සබ්බතො උං ඉංසු 23.

සබ්බෙති ධාතුති උං විහතනාස ඉංසාදෙසො හොති.

උපසංකමංසු, නිසිදිංසු.

ජරමරානං ජීරජීය්‍යමිය්‍යා වා 24.

ජර මර ඉවෙතෙසං ධාතුතං ජීරජීය්‍යමිය්‍යා ආදෙසා හොති වා.

ජීරති, ජීරනති, ජීය්‍යති, ජීය්‍යනති, මීය්‍යති, මීය්‍යනති, මරති,
මරනති.

* රුද්‍රසිතිමතෙ “ද්‍යුමානුසං දර්ශං වා” යි ත්‍යාදිදං.

සබ්බන්තසංඝාදිලොපො චූ. 25.

සබ්බන් විහරන්පථසෙසු අස ඉච්චෙනස්ස ධාතුස්ස ආදිස්ස
ලොපො හොති වා.

සියා, සහති, සතෙන, සමානො.

වාති කිමන්-අසි.

අසබ්බධාතුකෙ භු. 26.

අසස්සෙව ධාතුස්ස භු හොති වා අසබ්බධාතුකෙ පරෙ.

භවිස්සති, භවිස්සනති.

වාති කිමන්-ආයුං.

එසංඝස්ස සද්ධො ඉයාඤ්ඤා * 27.

එසංඝස්සස්ස සද්ධා ඉච්චෙනාස ධාතුස්ස පරස්ස ඉයාඤ්ඤාදෙසා
හොතති වා.

ජනිතා, ජඤ්ඤා.

වාති කිමන්-ජනෙය්.

නාස්ස ලොපො සංකාරන්තිං. 28.

සද්ධා ඉච්චෙනාස ධාතුස්ස නාස්සවිසස්ස ලොපො හොති වා සංකා
රන්තව.

ජඤ්ඤා, නාසති.

වාති කිමන්-ජනාති.

ලොපඤ්චනාමකාරො. 29.

අසාරපථවිසො ලොපමාපජ්ජතෙ එත්තව හොති වා.

වජ්ජමි, වදෙමි, වජ්ජමි, වදමි.

උත්තමොකාරො. 30.

මකාරපථවිසො උත්තමාපජ්ජතෙ වා.

කුරුතෙ, කරෙති.

මකාරෙති කිමන්-හොති.

කරස්සකාරො චූ. 31.

කර ඉච්චෙනාස ධාතුස්ස අකාරෙ උත්තමාපජ්ජතෙ වා.

කුරුතෙ, කරෙති, කුඛිතෙ, කුඛිතති, කසිරති.

කරස්සෙති කිමන්-කරති, මරති.

* රුපසිඤ්චකෙ “එසංඝස්ස සද්ධො ඉයාඤ්ඤා වා” ති වතුපදමිදං.

ඔ අව සරෙ 32.

ඔකාරසස ධානිනාසස සරෙ පරෙ අවාදෙසො හොති.
චචන්, ගවති.

සරෙති කිමන්, හොති—ඔති කිමන්, ජයති.

එ අසි 33.

එකාරසස ධානිනාසස සරෙ පරෙ අසාදෙසො හොති.
නයති, ජයති.

සරෙති කිමන්.—නෙති.

තෙ ආවායා කාරිතෙ 34.

තෙ ඔ එ ඉවෙතෙ ආව අස අදෙසෙ පාපුණන්ති කාරිතෙ,
ලාවෙති, නායෙති.

යොගවිභාගෙන අඤ්ඤසම්මපි එකාරසස අසාදෙසො හො
ති—ගායති, ගායන්ති.

ඉකාරාගමො අසබ්බධාතුකමති 35.

සබ්බමහි අසබ්බධාතුකමහි ඉකාරාගමො හොති.

ගමිකසති, කරිකසති, ලභිකසති, පචිකසති.

අසබ්බධාතුකමතිති කිමන්—ගවජති, කරෙති, ලගති, පවති.

කවි ධාතු විභතති පපච්චයානං දීඝ විපරිනා

දෙසිලොපාගමා ච 36.

ඉධ අඛකතෙ අනිථනෙනසු සාධනෙනසු කවි ධාතු විභතතිස
චයානං දීඝ විපරින අදෙස ලොප අගම ඉවෙතොති කාරිකාති
ජනවචනාඤ්ඤාපාති කාතබ්බාති.

ජයති, කරෙය, ජනියා, සියා, කරෙ, ගවෙජ, ජඤ්ඤා,
විකෙඛථ, දකෙඛථ, දිවජති, අගච්ඡි, අගච්ඡුං, අහොසි, අහෙසුං,
ඉවෙවමාදීති අඤ්ඤාතිපි සාධනාති යොජෙනබ්බාති.

අභතතොපද්ධති පරසසපදනමාපජ්ජනෙ 37.

අභතතොපද්ධති කවි පරසසපදනමාපජ්ජනෙ.

වුචති, ලබ්භති, පචති, කරිකති, සිජ්කති.

කවිති කිමන්—කරිකතෙ, ලබ්භතෙ, වුචතෙ, සිජ්කතෙ,

අකාරාගමො හිස්නනනිජ්ජනති

කාලාතිපතතිසු 38.

කවි අකාරාගමො හොති හිසනනනිජ්ජනතිකාලාතිපතති
ඉවෙතොසු විගතතිසු—අගමා, අගමි, අගමිකසා.

කවිති කිමන්—ගමා, ගමි, ගමිකසා.

බුදුනො ර් නිමිති 39.

බුදු ඉවෙතාස බාතුසා ර් කාරුගමො හොති නිමිති විහතතිමිති.
බුච්ඡි.

බාතුසානො ලොපොනෙකසරසස 40.

බාතුසස අනොතො තුච්ඡි ලොපො හොති යද අනෙකසරසස.
ගච්ඡති, පච්ඡති, සරති, මරති, වරති.

අනෙකසරසසති කිමන්.—පාති, යාති, දුති, භාති, වාති.
කුච්ඡති කිමන්.—මහිසති, මපිසති.

ඉසුසමානමනො චෙත්‍ය වා 41.

ඉසු යමු ඉවෙතෙසං බාතුතමනො චෙත්‍ය හොති වා.
ඉච්ඡති, නිසච්ඡති.

වාති කිමන්.—ඵසති, නිසමති.

කාරිතානං ඡො ලොපං 42.

කාරිත ඉවෙතෙසං පච්ඡාසානං ඡො ලොපමාපරුපෙ.
කාරෙති, කාරසති, කාරපෙති, කාරපසති.

සාසනත්ථං සමුද්දිථං මසාඛ්‍යතං සමාසගො
සකබුඞ්චිසෙසෙන විහාසනතු චිවකබ්ඡං.

ඉති ආඛ්‍යතකපො වතුඤ්ඤා කණ්ඩා.



4. 1.

බ්‍රිඩ. සැණසමුද්දං සබ්බසැණ්‍යං ලොකගෙහුබ්බිතතමතිං
වද්දිභා පුබ්බමගං වක්ඛාමි සුසාධනං* හි කිතකපං.

සාධනමුලං හි පසොගමාහු පසොගමුලං අත්ථ
අත්ථිසාරදමතසො සාසනාශ්‍රිත ජිනස්ස මතා.

අකො දෙසකච්ඡකලො ඝතමුද්දෙතලාහි භාරතෙන විනා
තථො නභානි යථා පසොගච්ඡකලො තථා අයො.

තයමා සංරක්ඛනත්ථ මුනිවචනත්ථස්ස දුලලගස්සාහං
වක්ඛාමි සිස්සකුනිතං කිතකපං සාධනෙන සුතං.

ධාතුයා කමමාදිමහි ඡේතො 1.

ධාතුයා කමමාදිමහි ඡායාපවසො හොති.

කමං අකාසි කරෙති කරිස්සති කමමසාරෙ—ඵලං කුමන
කාරෙ, කථිකාරෙ, මාලාකාරෙ, රථකාරෙ, රජතකාරෙ, පුවණ්ණ
කාරෙ, පතතගාහො, තනනවාසො, ධක්ඛාමාසො, ධමමකාමො,
ධමමවාරෙ, පුක්ඛාමාසො.

සංඝද්දයම හු 2.

සංඝද්දයමහිධෙසසං ධාතුයා කමමාදිමහි අකාරපවසො
හොති නාමමහි ව තුකාරගමො හොති.

අරිං දමෙතීති අරිඤ්ඤො, රජ—වෙස්සං තරතීති වෙස්සන
රෙ, රජ—තණ්‍හං කරෙතීති තණ්‍හච්ඡකරෙ, හගවා—මෙධං
කරෙතීති මෙධච්ඡකරෙ, හගවා—සරණං කරෙතීති සරණච්ඡකරෙ,
හගවා—දීපං කරෙතීති දීපච්ඡකරෙ, හගවා.

පුරෙ දද ව ඉං 3.

පුරසද්දෙ අදිමහි දද ඉවෙතාය ධාතුයා අකාරපවසො
හොති පුරසද්දස්ස අකාරස්ස ව ඉං හොති.

පුරෙ දතං අද්දසිති පුරිඤ්ඤො, දෙවරජ.

සබ්බගො ඡන්ද්‍රියාථි වා 4.

සබ්බගො ධාතුගො කමමාදිමහි වා අකමමාදිමහි වා අකාර
ඡන්ද්‍රියා අභි ඉවෙතො පවසො හොති.

තං කරෙතීති තක්කරෙ, හිතං කරෙතීති හිතකරො, විනෙති
ඵලෙන තස්මිං වා විතසො, නිස්සාය තං වසතීති නිස්සයො, අභථි
භවති භවිස්සතීති භවො.

* 'සුසාධනං' ඉතීපි පාඨො.

ණවුමු—රථං කරොතිති රථකාරකො, අනතං දදතීති අනත
දයකො, විතෙති සතොති විතායකො, කරොතිති කාරකො,
දදතීති දයකො, තෙතීති තායකො.

තුමිති—තං කරොතිති තකකතො, තසා කතො තකකතො,
භොජනං දදතීති භොජනදාතා, භොජනයස දාතා භොජනදාතා,
සරතීති සරිතා.

ආවිමිති—භසං පසානිති හසදසාචි ඉවෙවමාදි.

විසරුපපදදිතො ණා 5.

විස රුප පද ඉවෙවමාදිති ධාතුහි ණපාවසො භොති.

පවිසතීති පවෙසො, රුපතීති රොහො, උපාරුතීති උපා
දො, පුසතීති එසො, උවතීති ඔකො, හවතීති භාවො, අයතීති
ආයො, සමො බුජකතීති සමොධො, විහරතීති විහාරො.

භාවෙව 6.

භාවන්තාහිධෙයො සබ්බධාතුහි ණපාවසො භොති.

පවෙතෙ පවතං වා පාකො—වජ්ජනෙ වජ්ජනං වා වාහො—
භුසතෙ හවතං වා භාවො—එවං යාහො, යොජො, භාහො, පරි
දහො, රාහො.

කවි 7.

සබ්බධාතුහි ණපාවසො භොති.

සමකවතීති සමභු, විසෙසෙන හවතීති විභු, එවං අභිභු—
භුජෙන හවජ්ජනීති භුජහො, උරෙන හවජ්ජනීති උරහො, සං සුභු
සමුද්දපරිසන්නතො භුමිං බණ්ණිති සබ්බො.

ධරාදිති රමෙමා 8.

ධර ඉවෙවමාදිති ධාතුහි රමපාවසො භොති.

ධරති තෙනාති ධමෙමා, කරිසතෙ තුනති කමමං.

තසසිලාදිසු ණිචාචි 9.

සබ්බෙති ධාතුහි තසසිලාදිසු ණි භු ආවි ඉවෙවතෙ
පවසා භොතති.

පිසං පසංසිලං සිලං යසා රඤ්ඤා සො භොති රුජ පිසපසං
සි-බ්බමං වරිදං සිලං යසා පුග්ගලසා සො භොති පුග්ගලො බ්බම
වාරි-පසයන පවතති. සිලං යසා රඤ්ඤා සො භොති රුජ පස
යනපවතනා—හසං පසංසිලං යසා සමණස්ස සො භොති සම
ණ්ණ හසදසාචි ඉවෙවමාදි.

සදදකුධවලමණධාච රුචාදිති සු 10.

සද්දකුධවලමණධාච ව රුචාදිති ව ධාතුහි සුපාවසො
භොති තසසිලාදිසු.

සොසනසිලො සොසනො, භාසනසිලො භාසනො—එවං විග්ගහො කාතබ්බො—කොධනො, රොසනො, චලනො, කම්පනො, ඵඤ්ඤානො, මණ්ඩනො, විභූසනො, රොචනො, ජේතනො, වසිසනො.

පාරාදිගම්මනා රුකං 11.

ගමු ඉවෙවතස්මා ධාතුමනා පාරසග්ගදිමනා රුකාවයො හොති තස්සිලාදිකේසු.

භවස්ස පාරං භවපාරං, භවපාරං ගතං සිලං යස්ස පුරිසස්ස සො හොති පුරිසො භවපාරගු.

තස්සිලාදිකේසි කිමත්ථං—පාරංගතො.

පාරාදිගම්මනා කිමත්ථං—අනුභූතී.

භික්ඛාදිනො වං 12.

භික්ඛ ඉවෙවමාදිති ධාතුති රුකාවයො හොති තස්සිලාදිකේසු.

භික්ඛනසිලො සාවනසිලො භික්ඛු, විජනනසිලො විඤ්ඤා.

ගන්තනාදිනං ඤ්ඤානං 13.

ගන්තනාදිනං ධාතුනං අනෙත ඤ්ඤානාවයො හොති තස්සිලාදිකේසු.

ආගතනසිලො ආසාදකො, කරුණසිලො කාරුකො.

නු නිගගතිනං පදනො 14.

පදනොත භුක්ඛාරාගමො නිගගතිගමාපජ්ජනො.

අරිං දමෙතිති අරිඤ්ඤො, රාජං—වෙස්සන්තරො, පභවකරො.

සිංගනිඤ්ඤායා වා රො භො 15.

සංපුබ්බතන ඉවෙවතාය ධාතුයා අඤ්ඤාය වා ධාතුයා රජාවයො හොති ගතස්ස සො ව හොති.

සමග්ගං කම්මං සමුපගවජ්ජනීති සමෙඤ්ඤා, සමන්තකො නග්ග රජස්ස බාහිරෙ බඤ්ඤීති පරිබා, අනතං කරොතිති අනතකො.

සමීති කිමත්ථං—උපගතනං උපසාදනො.

රමහිරනො රාදි නො 16.

රමහි පච්චයෙ පරෙ සබ්බො ධානිනො රකාරාදි ව හොති.

අනතකො, පාරගු, සදෙවකෙ ලොකෙ සාසනීති සන්තා, දිඤ්ඤා, ඉවෙවමාදි.

භාවකමෙමසු නබ්බානියා 17.

භාව කමම ඉලෙතෙසායෙසු තබබ අනියා ඉලෙතෙ පවසා
හොනානි සබ්බධාතුහි.

භූතෙත අභවිජ්ඣා භවිසසතෙ භවිතබ්බං, භවනියං; ආසියතෙ
ආසිතබ්බං, ආසනියං; පජ්ජිතබ්බං, පජ්ජනියං; කතතබ්බං, කර
ණියං; ගන්තබ්බං, ගමනියං, රමිතබ්බං, රමණියං.

භේරු වා 18.

භාවකමෙමසු සබ්බධාතුහි භ්‍යාප්තියො හොති.

කතතබ්බං කාරියං, වෙතබ්බං වෙය්‍යං, නෙතබ්බං නෙය්‍යං,
ඉව්චෙවමාදි.

වසද්දග්ගහභේරු නය්‍යාප්තියො හොති—සුතය්‍යං, දඬුය්‍යං
පතතය්‍යං.

කරමහා ඊවම 19.

කර ඉලෙතමහා ධාතුමහා ඊවප්පවසො හොති භාවකමෙමසු.
කතතබ්බං කිවං.

භූතොධම 20.

භූ ඉලෙතාස ධාතුසා භ්‍යාප්තියස්ස උකාරෙන සහ අබ්බා
දෙසො හොති

භවිතබ්බො භබ්බො, භවිතබ්බං, භබ්බං.

වදමදගමසුරගරහාකාරාදිහි ජජමමගහ

සෙහසයා ගාරො වා 21.

වද මද ගම සුර ගරහ ආකාරනත ඉලෙවමාදිහි ධාතුහි භ්‍යා
ප්පවසස්ස යථාසම්බ්‍රං ජජ මම ගහ යන එය්‍ය ආදෙය්‍යා හොනනි වා.
ධානුරෙනන සහ ගරහස්ස ව ගාරෙ හොති භාවකමෙමසු.

වතතබ්බං වජ්ජං, මදනියං මජ්ජං, ගමනියං ගම්මං, සුජ්ජනියං
සොග්ගං, ගරහිතබ්බං ගාරය්‍යං, දුතබ්බං දෙය්‍යං, පාතබ්බං
පෙය්‍යං, භාතබ්බං භෙය්‍යං, මාතබ්බං මෙය්‍යං, සුතබ්බං සෙය්‍යං
ඉලෙවමාදි.

හෙ කිවමා 22.

සෙ පවසා තබ්බාදිඊවනතා හෙ කිවමසඤ්ඤානි දඬුබ්බා.

කිවමසඤ්ඤාය කිං පයොජනං—භාවකමෙමසු කිවමකතකක
සමා—4. 6. 2.

අඤ්ඤා කිත් 23.

අඤ්ඤා පවසා කිත් ඉවෙව සඤ්ඤා හොනනි.

කිත් සඤ්ඤාය කිං පයොජනං—කතතෙ කිත්—4. 6. 1.

නැදිහි සුළු 24.

නැදිහි බාහුති සුළුබයො හොති භාවකමෙසු.
නැදිහො නැදිතබ්බං වා නැදනං-වනං, ගහණිසං ගහණං,
වරිතබ්බං වරණං-එවං සබ්බත්ථං.

කතකුකරණපට්ඨපදෙසෙසු වු 25.

කතකු කරණ පදෙස ඉවෙවනෙසිනෙසු වු සුප්පබයො හොති.
කතතරි තාව-රජං හරතීති රජෙ හරණං-භොසං.
කරණෙ තාව-කරෙති එනෙතාති කරණං.
පදෙසෙ තාව-තීඛිනති තසමිං ඉති ධානං-එවං සබ්බත්ථං.

රහාදිතො ණ* 26.

රකාරකකාරදුනෙතාති බාහුති අනාදෙසසා නසා ණෙ
හොති.

කරෙතිනෙතාති කරණං, පුරෙතිනෙතාති පුරණං, ගහති
නෙතාති ගහණං, ගහණිසංනෙතාති ගහණං-එවමඤ්ඤපි
සොපෙතබ්බං.

ඉති කිබ්බිධානකපෙස පඨමො කණ්ණො.

4. 2.

ණාදයො තෙකාලිකා 1.

ණාදයො පට්ඨසා සුචනනා තෙකාලිකාති වෙදිතබ්බං.
සථා-කුමිතං. කරෙති අකාසි කරසාතිති කුමිතකාරො, කරෙති
අකාසි කරසාතිනෙතාති කරණං, එවමඤ්ඤපි සොපෙතබ්බං.

සිඤ්ඤායං ද්වාවතො ඉ 2.

සඤ්ඤායමතිධෙසකං ද්වාවතො ඉප්පබයො හොති.
පඨමං ආදියතීති ආදි, උදකං ද්වාවතීති උදකි, මහොදකාති
ද්වාවතීති මහොදකි, වාලාති ද්වාවතී නසමිං ඉති වාලකි, සමො ධිසති
ද්වාවතීති වා සභි.

ති කිත් වාසිපේ 3.

සඤ්ඤායමතිධෙසකං සබ්බිධානති තිප්පබයො හොති කිත් ව
ආසිපේ.

ඒතො එතං බුද්ධකුති ඒතබ්බි, ධිතං අසා හවතුති ධනතුති,
හවතුති භුතො, හවතුති භාවො, ධිවෙමො එතං දදතුති ධිවෙදිතෙනා,
ආසුතා වසිසතුති වසිසිතො-එවමඤ්ඤපි සොපෙතබ්බං.

* රුපසිඛිමනෙ “රහාදිතො හො ණ” ඉති තිපදමිදං.

ඉන්ද්‍රියමනියවො වා 4.

ඉන්ද්‍රියමනියවෙසසං සබ්බධාතුනි අකාර ති සු ඉවෙවෙනෙ පථියා හොනති වා.

ජරතීනි ජර, මඤ්ඤතීනි මනි, වෙතසතීනි වෙනතා, වෙදස තීනි වෙදනා—ඵවමඤ්ඤපි යොජෙතබ්බා.

කරතො රිරිය 5.

කරතො ඉන්ද්‍රියමනියවෙසසං වා අනිධෙය්‍යසං රිරිපථවසො හොති.

කතතබ්බා කිරියා, කරණියා කිරියං.

අනිතො නතවනතාපි 6.

අනිතො කාලෙ සබ්බධාතුනි න තවනතු තාපි ඉවෙවෙනෙ පථියා හොනති.

අභොසි අභාවිති වා පුෂතා, සුතවා, සුතාපි—අවසිති වුසිතො, වුසිතවා, වුසිතාපි—අගුජ්ඣි ගුණතා, ගුණතවා, ගුණතාපි.

භාවකමෙමසු 7.

භාවකමෙමසු අනිතො කාලෙ තපථවසො හොති සබ්බධාතුනි.

භාවෙ තාව—නස්ස ගායනං ගීතං, නව්වනං නව්වං, නග්ගං, ගසනං ගසිතං.

කමමණි තාව—තෙන භාසසිත්ථානි ගාසිතං, දෙසසිත්ථානි දෙසිතං, කරසිත්ථානි කරනං.

බුධගමාදිතෝ කතතර් 8.

බුධ ගමු ඉවෙවමමාදීනි ධාතුනි තදාතෝ ගමාමානෙ තපථවසො හොති කතතර් සබ්බකාලෙ සථාසංඛ්‍යං.

සබ්බෙ සබ්බතාසබ්බෙන ධම්මෙ අවුජ්ඣි බුජ්ඣති බුජ්ඣසීයානිති බුබ්බො—සරණං ගතො, සමථං ගතො, අමතං ගතො, යුග්ගො, ඉවෙවමමාදි.

ජිතො ඉන සබ්බත් 9.

ජි ඉවෙනාස ධාතුසා ඉතපථවසො හොති සබ්බකාලෙ කතතර්.

පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ අජිති ජිතානි ජිතියානිති ජිතො.

සුප්පතො ච 10.

සුප් ඉවෙනාස ධාතුසා ඉතපථවසො හොති කතතර් භාවෙ ව.

සුප්තීනි සුපිතො, සුපිතතෙති සුපිතං—කො අත්ථො සුපි තෙන තෙ.

ඊසද්‍රසසුහි ධූෂණං 11.

ඊස ද්‍ර සු සද්‍රදීභි සබ්බධාතුහි ඛප්‍යමසො හොති භාව කමෙසු.

ඊසං සයනං ඊසං සො, දුඛං සයනං දුඃසො, සුඛං සයනං සුඃසො භවතා—ඊසං කමං කපිසනිහි ඊසංසාරං, දුඃසාරං, සුසාරං කම්මං භවතා.

ඉච්ඡන්තෙසු සමාගිහනනුකෙසු භවෙත්තුං වා 12.

ඉච්ඡන්තෙසු සමාගකනනුකෙසු සබ්බධාතුහි තච්ඡෙ තුං ඉච්ඡෙතෙ පට්ඨසා හොනති වා සබ්බකාලෙ කතන්ති.

පුඤ්ඤාදි සාදුමිච්ඡිති කාතචෙ—සඬුච්ඡං සොදුමිච්ඡිති සොතචෙ.

අරහස්සාදිසු ච 13.

අරහස්සාදිසු ච සබ්බධාතුහි තුංපට්ඨසො හොති.

කො තං තිඤ්ඤාමරහති, සසංසාරෙ තුං ධනෙන වා, එවම ඤෙඤාපි සොරෙතබ්බා.

පත්තච්චතෙ අලමන්තෙසු ච 14.

පත්තච්චතෙ සති අලමන්තෙසු ච සබ්බධාතුහි තුංපට්ඨසො හොති.

අලමෙව දුතානි දුතුං, අලං පුඤ්ඤාදි කාතුං.

පුබ්බකාලෙකි හනනුකානං

තුනානානා වා 15.

පුබ්බකාලෙ එකකනුකානං ධාතුනං තුන නාන නා ඉතෙතෙ පට්ඨසා හොනති වා.

කාතුන කමමං ගච්ඡති, අකාතුන පුඤ්ඤං කිලමිස්සනති සත්තා, සුඤ්ඤාන ධම්මං මොදන්ති, ජිනාන වසති, සුඤ්ඤානං එතද්දොසාපි, ඉතො සුඤ්ඤාන අමුත්ත කප්පන්ති, සුඤ්ඤාන මයං ජනිස්සාම, එවං සබ්බත්ථ සොරෙතබ්බා.

වත්තමානෙ මානන්තා 16.

වත්තමානකාලෙ සබ්බධාතුහි මාන අත්ත ඉච්ඡෙතෙ පට්ඨසා හොනති.

සරනිති සරමානො, රුදනිති රුදමානො, ගච්ඡති ගච්ඡන්තො, ගම්‍හානිති ගම්‍හන්තො.

සාසාදිහි රත්ථු 17.

සාස ඉච්ඡෙවමාදිති ධාතුහි රත්ථුපට්ඨසො හොති.

සාසනිති සත්ථා, සාසනිති නිසසනිති වා සත්ථා.

පාදිතො රිතු * 18.

පා ඉලේචමාදිතො ධාතුගණතො රිතුපාලයො හොති.
පුත්තං පාතීති පිතා.

මානාදිති රාත්‍රි 19.

මාන ඉලේචමාදිති ධාතුනි රාත්‍රිපාලයො හොති රිතුපාල
යො ව.

ධිලේඛන පුත්තං මානෙතිති මාතා, පුබ්බෙ භාසනීති භාතා,
මාතාපිතුනි ධාරිසනීති ධිතා.

ආගමා තුන්තො 20.

ආ ඉධිමාදිභ්‍යා ගමිතො තුන්තාලයො හොති.
අගනභා ගච්ඡතිති අගනතුකො, භික්කු.

භලේඛ ඉක්ක 21.

ගත්‍ර ඉලේඛනභ්‍යා ඉක්කපාලයො හොති භලේඛ.
ගමිස්සනීති ගමිකො, ගභතා භලේඛාති වා ගමිකො—භික්කු.

ඉති කිංචිධානකපො දුතියො කණ්ණො.

4. 3.

පච්චයාදනිඨා නිපාතනා සිජ්ඣනනි 1.

සඤ්ඤානාමසමාසනඤ්ඤානාමසනකිත්තකපාමහි සපාලයො සෙ සද්ද,
අනිඨා. ගතා නෙ සාධනෙ නිරික්ඛිමා සකෙති සකෙති නාමෙති
නිපාතනා සිජ්ඣනනි සථාසඤ්ඤා.

සඤ්ඤායං තාව—ඵකස්ස ඵකා හොති, දසස්ස ව දකාරස්ස රෙ
ආදෙසො හොති—ඵකො ව දස ව ඵකාදස, ඵකාරස වා.

මිසස ඛා හොති, දසස්ස ව දකාරස්ස රෙ හොති—චෙ ව දස ව
ඛාරස, මාදස වා—මිසස ඛාහොති, දසස්ස ව මිස. හොති චෙ ව
මිසව ඛාමිසං.

කථං සොලසසද්දො—ජස්ස සො හොති, දසස්ස ව දකාරස්ස
ලො හොති, ජ ව දස ව සොලස—ජඅග්ගතනමහි ජස්ස සලො
හොති, ජ අග්ගතනානි සලාග්ගතනානි—ඵවං සෙසා සඤ්ඤා කාතඛිතා.

තාමිකෙ තාව—ඉම සමාන අපර ඉලේඛනෙති ජජ්ජුපාලිතා
හොනනි වා, ඉමසමානසද්දනම අකාරසකාරදෙසා හොනනි—
ඉමසමිං කාලෙ අජ්ජ, අසමිං කාලෙ වා—සමානෙ කාලෙ සජ්ජ,
සමානසමිං වා—අපරසමිං කාලෙ අපරජ්ජ, අපරසමිං වා.

* “පාදිතො රිතු” ඉති කාන්තාවසෙක පාදිතා සුඤ්ඤාතොති කෙච්ඡි.

සමාසෙ තාව—භූමිගතො, අපායගතො, ඉසසරකතො, සලල විඬො, කපිනද්‍රස්සං, චොරහස්සං, ධක්ඛාදාසි, සංසාරද්‍රක්ඛං—පුබ්බා ව අපරං ව පුබ්බාපරං.

තඤ්ඤෙ තාව—වාසිඬො, භාරවාජෙ, හගගචො, පණ්ඩවො, කොලෙයෙක.

ආබ්‍යකතෙ තාව යථා—අස භූමිති ධාතුතො වන්තමානෙසු එක වචනබහුවචනෙසු එකවචනස්ස තිස්ස සො හොති අනෙතන සහ, බහුවචනස්ස අනතිස්ස ස්‍යු හොති අනෙතන සහ—එවමස්ස වච නිසො, එවමස්ස වචනිතා—ආණ්ඩනිතං නිස්ස ස්‍යු හොති වා—ගච්ඡස්ස, ගච්ඡාති.

කිතකෙ තාව යථා—වද හත ඉඬෙවමාදිති ධාතුති කප්පවච සො හොති වදස්ස ව වාදෙ හතස්ස ව ආතො—වදන්ති වාදෙ, වද නිති වාදකො, හතන්ති ආතො, සතෙත හතන්ති ආතකො.

නත ධාතුතො තප්පවසස්ස ඔට්ටාදෙසා හොනති අනෙතන සහ—නවං, නට්ටං, ඉඬෙවමාදෙසො නිපාතනා සිජ්ඣනති.

සාසදිසග්ගො නස්ස ට්ඨො වං. 2.

සාස දිස ඉඬෙවමෙති ධාතුති තප්පවසස්ස ට්ඨාදෙසො හොති ථානෙ.

අනුසිඬො සො මසා, දිස්සසිත්ථාති දිඬං, දිඬං මෙ රුපං.

වසදුගගහණෙන කිට්ඨතකාරස්ස තුංපවසස්ස ව රඞ්ගරුඬං. ආදෙසා හොනති—දස්සනිතං දඞ්ගරුඬං, දඬං විහාරං ගච්ඡනති සමණ්ණං.

සාදිසග්ගපුච්ඡනන්තනසාදිති ට්ඨො. 3.

සකාරනත පුච්ඡ හන්ත හන්ත ඉඬෙවමාදිති ධාතුති තප්පවසස්ස සභාදිවෘත්තෙන ථාදෙසා හොති ථානෙ.

තුස්සිගතෙති තුඬො, තුස්සිසිත්ථාති වා තුඬො, දංසිගතෙති දඬො, අතිතා දංසිසිත්ථාති වා දඬො, පුච්ඡිගතෙති පුඬො, පුච්ඡිසිත්ථාති වා පුඬො, හත්තෙති හඬො, හත්තසිත්ථාති වා හඬො, හංසිගතෙති හඬො, හංසිසිත්ථාති වා හඬො, පකාරෙන හංසිසිත්ථාති පහඬො.

ආදිගගහණෙන අඤ්ඤාති ධාතුති තප්පවසස්ස ව සභාදි ධාරෙනෙන ථාදෙසා හොති.

සජ්ජිත්ථාති සිඬො—සං එකතො සජ්ජිත්ථාති සංසඬො, විසෙ සෙන සිසිසිත්ථාති විසිඬො, පච්චිසිත්ථාති පවිඬො—එවමඤ්ඤාපි යොජෙතබ්බං.

වසගො උත්තර 4.

වස ඉලෙතමනා ධාතුමනා තකාරප්පමයසස සභාදිබ්බජනෙන
උත්තරෙසො හොති ධාතෙ.
අවසිති වුත්තො.

වසස වා වුත්ත 5.

වසසෙව ධාතුසස තප්පමයෙ පරෙ වකාරස උකාරදෙසො
හොති වා.

වසිසිත්තාහි වුසිතං බුහවරිසං, වසිසිත්තාහි උඬො, වුඬො වා.

ධජිහගෙහි ධජා වුත්ත 6.

ධ ජි හ හ ඉලෙවමනෙනති ධාතුහි පරස තකාරප්පමයසස
යථාකෘතං ධජාදෙසා හොතති.

යථා—සබ්බ සබ්බතාසබ්බතෙ ධලෙ වුජ්ඣාතිති වුඬො, වසි
තිති වුඬො ඡිකවු, උභිසිත්තාහි උඬො, උඬං මෙ පත්තව්වරං,
අග්ගතා දසිසං වතං.

හත්තරො ගගනා වුත්ත 7.

හත්තරො ධාතුමනා තකාරප්පමයසස ගගනා ආදෙසො හොති
සභාදිබ්බජනෙන.

අහජ් හජ් හජ්සහිති හගගනා, පකාරෙන ඡජ්සිත්තාහි
පහගගනා රුඤ්ඤා.

භුජාදිනමනො නො වුත්ත 8.

භුජ ඉලෙවමාදිතං ධාතුතං අනො නො හොති නප්පම
යස ව චිතාවො හොති.

අභජ්හි භුතො, භුතවා, භුතාදි; අවජ් වජ්හි වජ්සහිති
වතො, ඡසු රුපාදිසු ආරම්භණසු සජ්හිති සතො, පජ්හි
ඵත්තාහි පතො, රජ්හිති රතො, සුජ්හිති සුතො, විවෙව
හිති විවතො.

වච වා වුත්ත 9.

වච ඉලෙතසා ධාතුසා වකාරස උකාරදෙසො හොති
අනො ව වකාරෙ නො හොති තප්පමයස ව චිතාවො
හොති වා.

වුච්චිත්තාහි වුත්තං හගවතා, උච්චිත්තාහි උත්තං වා,

භූජාදිනසු වුත්ත 10.

භූජ ඉලෙවමාදිතං ධාතුතමනො ව බ්බජනො නො හොති
තප්පමයස ව චිතාවො හොති.

සුළු ගොපසියාහි සුගුණො ධර්මො, ආරම්භං විනොගිති
මිත්තං, ලිප්පතීති ලිප්පො, සත්තප්පතිය සත්තප්පො, ආ ආසො
දිප්පතීති ආදිප්පො, උච්චතීති උච්චො, විසසෙත චෙච්චතීති විච්ච
පො, සිච්චතීති සිච්චො, ඵච්චෙද්දෙද්දි සොපෙතබ්බො.

භරාදිති ඉගුණාණා 11.

භර ඉගෙච්චමාදිති ධාතුනි තප්පවස්ස ඉගුණාදෙසො හොති
අනො ව බ්‍යජ්ඣො නො හොති.

අභරි තරති තරිස්සගිති තිණ්ණා, තිණ්ණාහං තාරෙස්සං,
උත්තරතීති උත්තරිණ්ණා, සමුප්පරතීති සමුප්පණ්ණා, පරිප්පරතීති
පරිප්පණ්ණා, තුද්ධතීති තුද්ධණ්ණා, පරිප්පරතීති පරිප්පණ්ණා, ආකිරි
තීති ආකිරිණ්ණා.

භිද්දිචො ඉගුණාණා වා 12.

භිද ඉගෙච්චමාදිති ධාතුනි පරස්ස තකාරප්පවස්ස ඉගුණ
අනන ඊණ්දෙසා හොනති වා අනො ව බ්‍යජ්ඣො නො හොති.

භිද්දිගබ්බොති හිනො, සමිග්ගො, පිද්දිගතීති පිනො,
උච්චිද්දිසියාහි උච්චිනො, දිසගිති දිනො, නිසිද්දිගිති නිසිනො,
ජාදෙතීති ජනො, සුච්චනො, අච්චනො, බෙදං පාපුණ්ණතීති
බිනො, රෙද්දතීති රුකො, බ්‍යථි වසං පාපුණ්ණතීති බිණ්ණ ජති.

වාති කිමිථං.—හිජ්ජතීති හිනා.

සුසප්පවස්සානො කබ්බානො වා 13.

සුස පව සක ඉගෙච්චොති ධාතුනි තප්පවස්ස කබ්බ කක
ආදෙසා හොනති අනො ව බ්‍යජ්ඣො නො හොති.

සුස්සතීති සුස්සො කථො, පච්චතීති පසකං ඵලං, සකතුණ
තීති සකෙසා, සකෙසාහං.

පකාමාදිති නොනා වා 14.

පකාම ඉගෙච්චමාදිති ධාතුනි තප්පවස්ස නොනාආදෙසො
හොති ධානිනො ව නො හොති.

පකාමතීති පකාමො, විබ්බාමගිති විබ්බානො, සබ්බාමගිති
සබ්බානො, බොනො, සනො, දනො, වනො.

වසද්දග්ගහණං කිමිථං.—නෙගෙච්ච ධාතුනි තප්පවස්ස නති
ආදෙසො හොති අනො ව නො හොති.

සමනං කතා, බමනං බහති-ඵචං සබ්බිථං.

ජනාදිනමා නිමග්ගි වා 15.

ජන ඉගෙච්චමාදිති ධාතුනි අනාසක බ්‍යජ්ඣස්ස ආත්තං
හොති තප්පවස්ස පරෙ තිමග්ගි ව.

අජනති ජනො, ජනනං ජති.

තිමහිති කීමන්.—අඤ්ඤාසම්මුඛි පට්ටසෙ පරෙ ආකාරභිව
ත්තනත්තං.

ජනිතුතාති ජනිතා, ජානිති ජනිතා, ජනිතුා, ජනිතබ්බං,
ඉවෙවමාදි.

ගමබනහනරමාදීනමනො 16.

ගම බග හන රමු ඉවෙවමාදීනං ධාතුතං අනො බාජනො
නො හොති වා තප්පයෙ පරෙ තිමහි ව.

සුඤ්ජරං නිබ්බානං ගවජනීති සුගතො හගවා, සුඤ්ජරං ගමනං
සුගති, ඛණ්ණිකගෙති බගං, බඤ්ඤාතිති බති, උපගනාමා හනීයතෙ
තනති උපහතං, උපහඤ්ඤාතිති උපහති, සමග්ගෙ කමෙ රමනීති
සමග්ගරතො, සමග්ගරති, අභිරතො, අභිරති, මඤ්ඤාතිති මතො,
මති, මරතීති මතො, ඉවෙවමාදි.

වාති කීමන්.—රමතො, රමති.

රකාරො ව 17.

රකාරෙ ව ධාතුතමත්තභූතො හො හොති තප්පවසෙ පරෙ
තිමහි ව.

පකාරෙත කරිසතීති පකාරො පදත්තො, පකාරෙත කරිසතෙති
පකති, විසෙසෙන සරතීති විසතො, විසෙසෙන සරණං විසති.

ධාපානමිථි ව 18.

ධා පා ඉවෙවතෙසං ධාතුතං අනාසං ආකාරස්ස ඉකාරජ්ඣාත්
දෙසා හොතති සප්පසම්බං තප්පවසෙ පරෙ තිමහි ව.

යත්තීතො, අත්තීතො, ධාතං ඩිති, යාභං පිතස්ස භික්ඛුතො,
පිතො, පිති.

හනොති හො ගස්ස ලො වා

අදහනහානං 19.

හකාර ඉවෙවමනෙති ධාතුති තප්පවසස්ස ව හකාරදෙ
සො හොති ධානිත්තස්ස හස්ස ලො හොති වා අදහනහාතං.

ආරුහතීති ආරුලොහා, අහාතීති ගාලොහා, ගාහතීති ගාලොහා
වා, බහති වුච්ඡං පාපණ්ණිති බාලොහා, මුහතීති මුලොහා.

අදහනහානමිති කීමන්.—දහිසිත්තාති දහෙස්සා වතසමණ්ණා,
සං සුඤ්ඤා නහිසිත්තාති සතතබො.

ඉති කිබ්බිධාතකපො තතියො කණ්ණො,

4. 4.

ණමගි රතරසස පො භාවකරණෙසු 1.

ණමගි පච්චයෙ පරෙ රතර ඉලෙතසස ධාතුසස අනතභුතසස
තරකාරසස පෙ ආදෙසො භොති භාවකරණෙසු.

රජිතබ්බං ගහො, රජති තෙනාති ගහො.

භාවකරණෙසවිති කිමසං—රජති එතාති රබ්බො.

ගතසස සොගො 2.

ගත ඉලෙතසස ධාතුසස සබ්බසෙව සාධාදෙසො භොති
ණමගි පච්චයෙ පරෙ.

උපතනති උපසානො, ගාවො ගතති ගොභාතකො.

වධො වා සබ්බත්ථ 3.

ගත ඉලෙතසස ධාතුසස සබ්බසෙව වධාදෙසො භොති වා
සබ්බාතෙනසු.

ගතති වධො, වධකො—අතති අවධි, අතති වා.

ආකාරනානමායො 4.

ආකාරනානං. ධාතුනං අනතසරසස ආපදෙසො භොති
ණමගි පච්චයෙ පරෙ.

දදතී දසකො, දතං දතුං සිලං සසාති දනදසී, මජ්ඣං
දදුං සිලං සසාති මජ්ඣදසී, නගරං සාතුං සිලං සසාති නගරසාසී.

පුරසම්පජ්ඣි කරොතිසස බබරා වා

නපපච්චයෙසු ච 5.

පුරසං උප පරි ඉලෙතෙති උපසගගතිපාතෙති පරසස කරෙ
තිසස ධාතුසස බබරදෙසො භොනති වා නපපච්චයෙ පරෙ ණමගි වා.

පුරතො කර්මසිත්ථ සොති පුරකම්මො, සචගම්ම කර්මසිත්ථ සොති
සච්චිතො, උපතනම්ම කර්මසිත්ථාති උපකම්මො, පරි සම්මානො
කර්මසිත්ථ පරිකම්මො, සංවර්මසිත්ථ සම්මො, උපතනම්ම කර්ම
සිත්ථ උපකාමෙ වා.

නවෙනුනාදිසු ඛා 6.

තවෙ තුත ඉලෙච්චමාදිසු පච්චයෙසු කරෙතිසස ධාතුසස
කාදෙසො භොති වා.

සාතෙ වා, සාතුං, කතතුං වා—ක. තුත, කතතුත වා.

ගමබනහනාදීනං තුන්තබ්බාදිසු නි 7.

ගම බන හන ඉච්චෙව්විදිනං බාතුනං අන්තස්ස නකාභේ
භොති වා තුන්තබ්බාදිසු පච්චයෙසු.

ගමනං ගතත්තං, ගමනං ගමීතුං, ගමනීයන්ති ගන්තබ්බං, ගමී
තබ්බං—බන්තුං, බනීතුං, බන්තබ්බං, බනීතබ්බං—හන්තුං, හනීතුං,
හන්තබ්බං, හනීතබ්බං—මන්තුං, මනීතුං, මන්තබ්බං, මනීතබ්බං.

ආදිග්ගහණං කිමපිං—තුනග්ගහණං—ගන්තුන, බන්තුන,
හන්තුන, මන්තුන.

සබ්බෙති තුන්තදීනං යො 8.

සබ්බෙති බාතුති තුන්තදීනං පච්චයානං යකාරදෙසො භොති වා.

අභිවඤ්ඤා, අභිවඤ්ඤා, ඔහාය, ඔතිනා, උපතීය, උපතෙකා,
පස්සිය, පස්සියා, උද්දිය, උද්දියා, ආදිය, ආදියා.

චන්තෙතති රච්ච * 9.

චිකාරන්තකාරන්තෙති බාතුති තුන්තදීනං පච්චයානං රච්චාදෙ
සො භොති වා.

චිච්ච, ආච්ච, උපච්ච.

චාති කිමන්තං—ගන්තා.

දිසා සංවානසංවානලොපො ච 10.

දිස ඉච්චෙත්තාය බාතුසා තුන්තදීනං පච්චයානං සංවානසංවාදෙසා
භොතති අන්තලොපො ච.

දිසාන, දිසා.

මහදන්තෙති මමස්සන්තර්ඛනබා ච 11.

ම හ ද හ ඉච්චෙව්විතෙතෙති බාතුති තුන්තදීනං පච්චයානං මම
ස්සන්තර්ඛන බාදෙසා භොතති වා අන්තලොපො ච.

ආහමි, ආහන්තා, ඔක්කමි, ඔක්කමිනා, පහස්සා, පහස්
සන්තා, උප්පත්තං, උප්පත්තියා, ආරම්භා, ආරම්භියා, ආරම්භා, ආරම්භියා.

නබ්බිතසමාසකිත්තා නාමං වා

-නචෙතුන්තදිසු ච 12.

නබ්බිත සමාස කිත්ත ඉච්චෙව්විතො සද්දං නාමං ව දඬුබ්බා නචෙ
තුන්තානාදිපච්චයෙ වරෙජන්තා.

වාසිභො, පතොතා ධිමෙමා සෙන සො පතනධිමෙමා, සුමන
කාභේ, ඉච්චෙව්විතාදි.

දුමහි ගරු 13.

දුමහි අක්කර යො පුබ්බො සො ගරුකොව දඬුබ්බො.
හිනා, ජිනා, දඬු.

* “වක්කන්තති රච්චං” ඉතිපි පාඨො.

දිණො ව 14.

දිණො ව සරෙ ගරුකොව දඬුබො.

ආහාරෙ, නදී, වඩු, හෙ, ධම්මා, මපනසිකො.

අකඛරෙහි කාරං* 15.

අකඛරෙහි අකඛරෙහි අකඛරෙහි අකඛරෙහි කාරං පටිපෙට්ඨො
හොති සොගෙ සති.

අ එව අකාරෙ—එවං ආකාරෙ, සකාරෙ, සකාරෙ, ධකාරෙ,
චකාරෙ, හකාරෙ, ලකාරො.

සථාගමවිකාරො 16.

සථාගමං සබ්බධාතූහි සබ්බපථසෙසු ඉකාරගමො හොති.

තෙන කමං කාරිසං, හවිතබ්බං, ජනිතබ්බං, විදිතං, කරිනි,
ඉච්ඡිතං, ඉච්ඡිතබ්බං, ගමිතබ්බං, වෙදිතබ්බං, හනිනි, පටිනි,
ඉච්චෙවමාදි.

දධනතො යො කිවි 17.

දකාරධකාරනාස ධාතුසා සථාගමං සකාරගමො හොති
කිවි ධාතුදීප්ප පථසෙසු.

බ්‍රහ්ම ලොකෙ උපාජිනි, ධම්මං බ්‍රහ්මකිනි.

දධනතොති කිමත්ථං—ලභිනි.

කිවිති කිමත්ථං—උපාදෙති.

ඉති කිබ්බිධාතකපෙඨ චතුරො කණ්ණො.

4. 5.

නිගගතිනං සංයොගාදි නො 1.

සංයොගාදිභූතො නකාරෙ නිගගතිනමාපජ්ජතෙ.

රඛො, හඛො, සඛො.

සබ්බත්ථ ගෙ හි 2.

ගෙ ඉච්චෙතස්ස ධාතුස්ස භිආදෙසො හොති සබ්බධාතො.
භිතං ගා. 2.

සද්දස්ස සිද්ධානං 3.

සද ඉච්චෙතස්ස ධාතුස්ස සිද්ධදෙසො හොති සබ්බධාතො.
නිසිදෙනා, නිසිදති.

* “අකඛරෙහි කාර” ඉතිපි පාඨො.

යජ ස්වරූප ස්වරූපි වෙයි 4.

යජ ඉවෙතස්ස ධාතුස්ස සරස්ස ඉකාරදෙසො හොති භේ පරෙ.
සිඛො, සිඛා.
භේති කිමත්.—යජ නං.

භවතුජානමනානං දෙ වෙයි 5.

භවතුජානං ධානුනානං දෙ අදෙසො හොති ධෙ පරෙ.
සනනඛො, කුඛො, සුඛො, සිඛො, විඛො, ලඛො, අරඛො.

ඛො ඵකාරෙ 6.

භවතුජානං ධානුනානං ඛො අදෙසො හොති ඵකාරෙ
පරෙ.
අදතිසිජාති දඛෙසා, අවසිසිති වුඛෙසා.
ඵකාරෙති කිමත්.—දුගො.

ගහස්ස සිර ණො වා 7.

ගහ ඉවෙතස්ස ධාතුස්ස සබ්බස්ස ඝරදෙසො හොති වා ණස්ස
වෙසෙ පරෙ.
ඝරං, ඝරති.
වාති කිමත්.—ගාගො.

දහස්ස දෙ ලං 8.

දහ ඉවෙතස්ස ධාතුස්ස දකාසර ලහ්ඨාපජ්ඣෙ වා ණස්ස
වෙසෙ පරෙ.
පරිදහනං පරිලාගො.
වාති කිමත්.—පරිදුගො.

ධානුනානස්ස ලොපො කිම්මති 9.

ධානුනානස්ස ඛාජනස්ස ලොපො හොති කිම්මති පවෙසෙ පරෙ.
භුජෙත ගච්ඡති භුජගො—උරගො, තුරගො, සඛිඛා.

විදගො උ 10.

විද ඉවෙතස්ස ධාතුස්ස අනෙත උාකාරගමො හොති කිම්මති
පවෙසෙ පරෙ.
ලොකං විදති ජනාතීති ලොකවිද.

නමකරානමනානං නිසුභගමති 11.

නකාරමකාරකකාරරකාරනං ධානුනානං ලොපො න හොති
ඉකාරසුභෙත තප්පවෙසෙ පරෙ.
භතිතුං, ගමිතො, රමිතො, අඛකිතො, සඛකිතො, සරිතො,
කරිතො.
ඉසුභගමතිති කිමත්.—ගතො, සතො, කතො, ගතො.

නිකගනනං චරාණ්ඩුමිති 12.

විකාරජකාය කකාරගකාරගනනං. නාපජ්ජනෙණ ණ්ඩුපමි
සෙ පරෙ.

පවනීති පාවකො, යජනීති යජකො.

කරස්ස ච නිගනං නුසිමිං 13.

කර ඉවෙවගස්ස ධාතුස්ස ච අනගස්ස රකාරස්ස තකාරගනනං.
ගොති භුප්පමිසෙ පරෙ.

කරෙතීති කතතා, කතතාරෙ.

නුනතනතබෙබ්බු වා 14.

කර ඉවෙවගස්ස ධාතුස්ස අනගස්ස රකාරස්ස තකාරගනනං.
ගොති වා භුංගනතබෙබ්බු පරෙසු.

කතභුං, කාභුං, කතභුත, කාභුත, කතතබ්බං, කාතබ්බං.

කාරිතං විස ණානුබ්බෙධා 15.

ණකාරානුබ්බෙධො පමිසො කාරිතං. විස දඪබ්බො වා.

දහො, දෙහො, නාදො, වාහො, බාහො, බොධො, වාහො,
ධාහො, පරික්ඛාහො, දයකො, නායකො, ප්‍රාවකො, භාවකො,
කාරි, භාති, දැයි.

වාති කිමත්ථං—උපකම්භෙ.

අනිකා සුණ්ඩුනිං 16.

සු ණ්ඩු ඉවෙවගෙසං පමිසානං. අනි අක ඉවෙවගෙ ආදෙසා
ගොනති.

නඤ්ඤබ්බනති නඤ්ඤං, වනං; භුග්ගෙ ගවනං, ගග්ගෙ
ගග්ගං, නලබ්බකරෙත්ති නලකාරකො.

කගා චරානිං 17.

ව ජ ඉවෙවගෙසං ධාතූනානං. කකාරගකාරදෙසා ගොනති.
ණානුබ්බෙධො පමිසෙ පරෙ.

පාකො, යොහො.

ඉති කිඤ්ඤිධාතකපෙ පමිමො කණ්ණිකා.

4. 6.

කතතරි කිත්ති 1.

කතතරි ඉවෙවගස්මිං අකේ කිත්තිපමිසා ගොනති.

කාරි, කාරිකො, කාරකො, පාවකො, කතතා, ජනිතා, පවිත්තා,
නෙත්තා.

ආපුබ්බවරසස් ව 8.

ආපුබ්බසස් වර ඉඛෙතසස් ධාතුස් ච්ඡරිඤ්ච්ඡරච්ඡර දෙසා
හොනති, ආපුබ්බසා ව රසෙසා හොති.

ආ අපො වරිතබ්බතති අච්ඡරිසං—ඵවං අච්ඡරං, අච්ඡරං—
අච්ඡරං පභරිතුං. සුත්තනනාපි අච්ඡරිසං, මච්ඡරිසං වා.

අලකලසලෙහි ලයා 9.

අල කල සල ඉඛෙතෙහි ධාතුහි ලයාච්චයා හොනති.

අලති සමභේතීති අලං, කලිතබ්බං සංඛ්‍යතබ්බතති කලං,
සලති ගච්ඡති පටිසනීති සලං—ඵවං අලං, කලං, සලං.

යාණලාණා 10.

තෙහි කල සල ඉඛෙතෙහි ධාතුහි යාණලාණයාච්චයා
හොනති.

කලිතබ්බං සංඛ්‍යතබ්බතති කලාණං—ගණ්ඨො පටිසකම්භො
සල නති ඵණ්ඩාපි පටිසලාණං—ඵවං කලාණං, පටිසලාණං.

මට්ඨස්ස ථස්ස ලො ව 11.

මථ ඉඛෙතසස් ධාතුස් ථස්ස ලො ආදෙසො හොති.

අඤ්ඤමඤ්ඤං මථති ඵලොළුතීති මල්ලො, මල්ලං.

චසද්දග්ගතණේන ලභො සො වාගමො හොති.

මල්ලකො, මල්ලකං.

පෙසාතිසංගහපනාකාලෙසු කිච්චා 12.

පෙසාතිසංගහපනාකාල ඉඛෙතෙසඤ්ඤෙසු කිච්චයච්චයා
හොනති.

කතතබ්බං කච්චං භවතා, කරණීයං කිච්චං භවතා, හොතත
බ්බං හොජනං භවතා, හොජනීයං හොජනං භවතා, අජ්ඣාසිතබ්බං
අජ්ඣාසං භවතා, අජ්ඣාසනීයං අජ්ඣාසං භවතා.

අවස්සායාධම්මේණෙසු ඡ්‍යේ ව 13.

අවස්සක අධම්ම ඉඛෙතෙසඤ්ඤෙසු ඡ්‍යේයච්චයො හොති
කිච්චා ව.

අවස්සකෙ තාව—කාරිසි මෙ කම්මං, අවස්සං, කාරිසි මෙ භාරං
අවස්සං.

අධම්මේණ—දුසිසි මෙ සතං ඉණං, ධාරිසි මෙ සතස්සං ඉණං.

කිච්චා ව—දුතතබ්බං මෙ භවතා සතං ඉණං, ධාරිසිතබ්බං මෙ
භවතා සතස්සං ඉණං, කතතබ්බං මෙ භවතා හෙතං, කරණීයං
මෙ භවතා කිච්චං, කාරිසං කසං වා මෙ භවතා චිත්තං.

අරහස්සකාදීති නුං 14.

අරහ සකක හබ්බ ඉච්චෙවමාදීති යොගෙ සබ්බධාතුති නුං පච්චයො හොති.

අරහා හවං චන්ත්‍රං, අරහා හවං කන්ත්‍රං, සකෙකා හවං හන්ත්‍රං, සකෙකා හවං ජෙත්තං, සකෙකා හවං ජිනිත්තං, සකෙකා හවං නොත්තං, සකෙකා හවං හවිත්තං, සකෙකා හවං දුත්තං, සකෙකා හවං හන්ත්තං, හබ්බො හවං ජිනිත්තං, ඉච්චෙවමාදී.

වජ්‍රාදීති පබ්බජ්ජාදයො නිපච්චන්තො 15.

වජ්‍ර ඉන්ද්‍ර අනුජ්‍ය සද විද සජ්‍ර පද හත ඉසු සද ඉසු පි ධා වර කර රුජ්‍ර පද ඊව කිත කුච මද ලහ රද තිර අජ්‍ර කිජ්‍ර හමු සස රුස පුච්ඡ මුහ වස කච කථා තුද විස පිංස මුද මුස සත ධු නත නිති තථ ඉච්චෙව මාදීති ධාතුති උපසග්ගසමයාදීති ව පබ්බජ්ජාදයො සද්දා නිපච්චන්තො.

පඨමමෙව වජ්‍රහබ්බාති පබ්බජ්ජා—ඉජ්‍ර නං ඵලජ්‍රා—සමජ්‍ර නං සමජ්‍රා—නිසිද්දනං නිසජ්‍රා—විජ්‍ර නං විජ්‍රා—විසජ්‍ර නං විසජ්‍රා—පදනං පජ්‍රා—හතනං වජ්‍රා—ඵසනං ඉච්ඡා—අනිඵසනං අනිච්ඡා—සදනං සජ්‍රා—අනිඵසනං අනිච්ඡා—සසහති ඵසාති සෙසං—සමො විතතං නිධෙති ඵසාසාති සඛා—වරිතබ්බා වරිසා—කරණං කිරිසා—රුජ්‍ර නං රුච්ඡා—පදනං පජ්‍රා—ඊවනං ඊවජ්‍රා—කිකිච්ඡතිති කිකිච්ඡා—සංකොචනං සංකච්ඡා—මදනං මජ්‍රා—ලහ නං ලච්ඡා—රදිතබ්බාති රච්ඡා—රදනං විලෙචනං වා රච්ඡා—අධො භාගෙන හච්ඡතිති තිරච්ඡා—අජ්‍ර නං අජ්‍රා—තිතිකච්ඡතිති තිතිකච්ඡා—සහආගමනං සාහච්ඡා—දුච්ඡි හක්ඛනං දෙසච්ඡා—දුච්ඡි රෙසනං දෙ රුච්ඡා—පුච්ඡනං පුච්ඡා—මුහනං මුච්ඡා—වසනං වච්ඡා—කථනං කච්ඡා—සහකථනං සාකච්ඡා—තුදනං තුච්ඡා—විසනං විච්ඡා—පිංස නං පිච්ඡා—පුඛදුක්ඛං මුදති හක්ඛතිති මච්ඡා—සත්තානං පාණං මුසති වජ්‍රතිති මච්චා—සතනං සච්චං—උච්චං ධුතාති කච්ඡ නිති උච්චං—තචනං තච්චං—නිතනං නිච්චං—තථනං තච්චං—ඉච්චෙවමාදී.

කට්ඨොපො ච 16.

භු ධු භා හමු ඛත්‍ර සමු මත තත්‍ර ඉච්චෙවමාදීති ධාතුති කට්ඨොපො ව හොති පුත නිපච්චන්තො.

විවිධෙති සිලාදිභූතෙති හවතිති විභූ—සසමභූ, අභිභූ, සක්ඛු, උමු, විභා, නිභා, පභා, සභා, ආභා, භුජ්‍ර, උර්භා, භූර්භා, සකො, විකො, පුමො, පරිකො ඉච්චෙවමාදී.

සචරානං කගාණානුබන්ධෙ 17.

සචරනං ධාතුනමනනානං වරුනං කගාදෙසා ගොතනී සථා සඬ්ඛං ණානුබන්ධෙ පට්ටසෙ පරෙ.

ඔකො, පාකො, සෙකො, සොකො, විවෙකො, වායො, ඥායො, භොගො, රෙගො, රුගො, භාගො, හඬෙයා රඬෙයා, සඬෙයා.

නුද්දිහි සුණ්වුනමනානනානානනා

සංකාරිතෙහි ව 18.

නුද සුද ජන සු පු පු පු අ සු අස සමු ඉබ්බවමාදිහි ධාතුහි එදි විහි ආණ් ඉබ්බවමාදිහි ධාතුහි සංකාරිතෙහි ව සුණ්වුනං පට්ටසානං අන ආනන අක ආනනකාදෙසා ගොතනී සථාසඬ්ඛං කතතරිභාවකරණේසු ව.

කතතරි තාව—පනුදනිහි පනුදනො—එවං සුදකො, ජනකො, සවකො, ලවකො, හවකො, පවකො, හවකො, ඤුණේ, අසනො, සමණේ.

තාවෙ ව—පනුජ්ඣතෙ පනුදනං, සුජ්ඣතෙ සුදනං, ජයතෙ ජනනං, සුසතෙ සවනං, ලුසතෙ ලවනං, හුසතෙ හවනං, පුසතෙ පවනං, අසතෙ හවනං, ඤුසතෙ ඤුණේ, අසුසතෙ අසනං, සමුගෙ සමනං, සජානිසතෙ සජානනං, කුසතෙ කාතනං.

කාරිතෙ ව—එඤ්ජිසතෙ එඤ්ජනං, වෙතාජිසතෙ වෙතාජනං, ආණ්ජිසතෙ ආණ්ජනං.

කරණේ ව—නුදනි අනෙතානි නුදනං—එවං පනුදනං, සුදනං, ජනනං, සවනං, ලවනං, හවනං, පවනං, හවනං, ජනනං, අසනං, සමනං.

පුන කතතරි—නුදනිහි නුදකො, සුදනිහි සුදකො, ජනෙහිහි ජනකො, සුණේහිහි සාවකො, ලුනාහිහි ලාවකො, පුතොහිහි භාවකො, පුනාහිහි පාවකො, හවහිහි හාවකො, ජනාහිහි ජනකො, අසහිහි අසකො, උපාසහිහි උපාසකො, සමෙහිහි සමකො.

කාරිතෙ තු—එඤ්ජපයනිහි එඤ්ජකො, ආණ්ජපයනිහි ආණ්ජකො—එවං වෙතාජකො, සජානනකො ඉබ්බවමාදි.

ඉයනම කි එ භානමනිසංරො දිසං කිවි

දුසාසං ගුණං දෙ රං සිසිබි ව 19.

ඉයනම කි එ ස ඉබ්බෙතෙසං සබ්බතාමානමනො සරෙ දිසමාපජ්ඣතෙ, කිවි දුස ඉබ්බෙතෙසං ධාතුසං උපාසෙ අණමාපජ්ඣතෙ, දකාසෙ රකාරමාපජ්ඣතෙ, ධානිකතස සස ව ස කි ර් ඉබ්බෙතෙ ආදෙසා ගොතනී සථාසමුතවං.

එතෙ සද්ද සකෙන සකෙන නාමෙන සථානුපරෙධෙන බ්‍රහ්ම සාසනෙ පටිපා පුත නිපට්ඨෙතො.

ඉමමිව නං පසාතිති ඊදිසො—කමිව නං පසාතිති සාදිසො—කමිව නං පසාතිති තාදිසො—එවං මාදිසො, කිදිසො, එදිසො, සාදිසො, ඊරිසො, සාරිසො, තාරිසො, මාරිසො, කිරිසො, එරිසො සාරිසො—ඊදිසො, සාදිසො, තාදිසො, මාදිසො, කිදිසො, එදිසො, සාදිසො—ඊදි, සාදි, තාදි, මාදි, කිදි, එදි, සාදි.

වසද්දගගනණෙන තෙසමෙව සද්දනං ඉසඉසෙවමාදිත මනො ව සරෙ කිවි දිසනමාහු.

ඊරිසො, සාරිසො, තාරිසො, මාරිසො, කිරිසො, එරිසො, සාරිසො—සදිසො, සරිසො, සදිසො, සරිසො.

නාදිති මනිබ්බිසුජාදිති ව ගොතා 20.

භි සුප මිද ඉසෙවමාදිති ධාතුති මනාදිතො ව බ්‍රහ්මදිතො ව පුජදිතො ව ක්කප්පමයො ගොති.

භාසිතබ්බොති භිතො, සුපිතබ්බොති සුතො, මිදිතබ්බො සිතෙතෙතබ්බොති මිතො—එවං සමිතො, සමිකපිතො, සමාදිතො, අවධාරිතො, බ්‍රහ්ම, ඉතො, විදිතො, තක්කිතො, පුජිතො, අපචාසිතො, මානිතො, අපචිතො, වජ්ජිතො, සකකාරිතො, සොතො.

වෙපුසිදවචමුකුදුභුතවාදිති පුතනිමණ්මා

නිබ්බගො 21.

වෙපු සි දව චමුකු දු භු හු ඉසෙවමාදිති ධාතුති සථාසමිතං ව්‍ර ත්තිම ඡමිප්පමයා භොතති නිබ්බතොජෙ.

වෙපනං වෙපො, තෙන නිබ්බතො වෙපු—සයනං සයො, තෙන නිබ්බතො සයු—දවනං දවො, තෙන නිබ්බතො දවු—චමනං චමො, තෙන නිබ්බතො චමු—කුති කරණං, තෙන නිබ්බතො කුතමං—දුති දුනං, තෙන නිබ්බතො දුතමං—භුති භවනං, තෙන නිබ්බතො භොතමං—අචුති අචුතනං, තෙන නිබ්බතො ඔතාමිමං.

අගොතාසො නිමගාති 22.

අසකාස ඉවොතසමිං අසෙ නමි පටිසෙධිසුතො ආතිප්පමයො භොති සබ්බිධාතුති.

ත භමිතබ්බං අගමාති තෙ ජමි දෙසං, ත කතතබ්බං අකරුති තෙ ජමි කමමං.

නමිති කිමණි—ඵපතති තෙ ජමි, විකති තෙ ජමි.

අසකාසෙති කිමණි—අගති තෙ,

එකාදිතො සිනිසා කබනතුං 23.

එක මිනි වතු පව ජ සතත අභි නව දසාදිතො ගණනතො සති සකකනතුං පමසො * හොති.

සථා—එකසා පදන්ත සකිං වාරං එකකනතුං—මිතනං පද නානං සකිං වාරං මිකනතුං—හිණිණං පදන්තං සකිං වාරං නිකනතුං—එවං වතුකනතුං, පමකනතුං, ජකනතුං, සතත කනතුං, අභිකනතුං, නවකනතුං, දසකනතුං—එවමාදසො අසොසෙපි සද්දං එවං සොපෙතබ්බං.

සුතසිසුතසොණවානුචානුනුනුනුනා 24.

සුත ඉවෙතසා පාටිපදිකසා උතසා මණ වාත උවාත උත උතව උණ අභනාදසා හොනති.

සොණො, සොහො, සුභාහො, සුතො, සුතමො, සුණො, සා, සාහො.

නරුණසා සුසු ව 25.

නරුණ ඉවෙතසා පාටිපදිකසා සුසු අදෙසො හොති.

සුසු කාලකෙසො.

සුවසසුවසසුවවානුනුනා 26.

සුව ඉවෙතසා පාටිපදිකසා උවසා උව උවාත උත උතා දෙසා හොනති.

සුවා, සුවාහො, සුතො, සුතො.

කාලෙ වතභමානානිතො නවාදසො 27.

කාලෙ වතභමානතෙ ව අතිතතෙ ව ඤ්ඤකපාඨසා හොනති.

අකාසි කරෙතිති කාරු, අවාසි වානිති වාසු, අහම් හවතිති භුතං.

හවිසානි ගමාදිහි නිසිති 28.

හවිසානි කාලතෙ ගමු හප සු ධා ඉවෙවමාදිති ධාතුනි නි නිපට්ඨසා හොනති.

අසති ගමිතුං සිලං යසා සො හොති ගාමි—අසති හප්තුං සිලං යසා සො හොති හාප්—අසති පසාවිතුං සිලං යසා සො හොති පසාප්—අසති පභාතුං සිලං යසා සො හොති පභාපි.

* “කනතුං අදෙසො” නිපි පාඨො.

කිරියායං ඡන්ද්‍රිතවො 29.

කිරියායමනේ ඡන්ද්‍රිත ඉවෙනෙ පව්‍යා හොහති හවිසාති කාලෙ.

කරියං වරති කාරකො වරති—භූජිසං වරති හොහතා වරති.

භාවවාචිමහි චතුන්ති 30.

භාවවාචිමහි චතුන්තිහතති හොහි හවිසාති කාලෙ.

පච්ඡාසනෙ පවනං පාකො, පාකාය වරති—භූජිසංනෙ භූජනං හොහො, හොහාය වරති—නව්‍රිසානෙ නවනං නවං, නව්‍යාය වරති.

කම්මණි ඡො 31.

කම්මණි උපපදෙ ඡන්ද්‍රිතවො හොහි හවිසාති කාලෙ.

නගරං කරියානිති නගරකානෙ වරති—සාලිං ලවිසාතිති සාලිලාපො වරති—ධංඤාං වපිසාතිති ධංඤාපො වරති—හොනං දදිසාතිති හොගදායො වරති—සිංඝං පිවිසාතිති සිංඝපායො වරති.

සෙසෙ සසන්තමානානා 32.

සෙස ඉවෙනසං අනේ සං නතු මාන ආන ඉවෙනෙ පව්‍යා හොහති හවිසාති කාලෙ කම්මුපපදෙ.

කම්මං කරියාතිති කම්මං කරියං, කම්මං කරෙනො, කම්මං කුරුමානො, කම්මං කරානො වරති—හොජනං භූජිසාතිති හොජනං භූජිසං, හොජනං භූජෙනො, හොජනං භූජමානො, හොජනං භූජානො වරති—බාදනං බාදිසාතිති බාදනං බාදිසං, බාදනං බාදෙනො, බාදනං බාදමානො, බාදනං බාදානො වරති—මග්ගං වරිසාතිති මග්ගං වරිසං, මග්ගං වරෙනො, මග්ගං වරමානො, මග්ගං වරානො වරති—භික්ඛං භික්ඛිසාතිති භික්ඛං භික්ඛිසං, භික්ඛං භික්ඛෙනො, භික්ඛං භික්ඛමානො, භික්ඛං භික්ඛානො වරති.

ඡද්දිහි නත්තං 33.

ඡද්දිහි සු නි විද පද තත්ත යන අද මද සුජ වතු මිද මා පු කල වර වෙපු භූජ ද ඉවෙනවොදිති ධාතුහි ත තුණ් ඉවෙනෙ පව්‍යා හොහති යථාසම්භවං.

ඡන්තං, ඡත්තං, වින්තං, විත්තං, සුන්තං, සුත්තං, තෙත්තං, තෙත්තං, පවිත්තං, පවිත්තං, පත්තං, පාත්තං, තනත්තං, යනත්තං, යනත්තං, අත්තං, අත්තං, මත්තං, මත්තං, යොත්තං, යොත්තං, විත්තං, විත්තං, මිත්තං,

මිත්‍රං, මිත්තං, මිත්‍රං, පුත්‍රං, පුත්‍රං, කුලතං, කුලතං, වරතං,
වරතං, වෙත්තං, වෙත්‍රං, ගතතං, ගතතං, ගොතතං, ගො
ත්‍රං—දුතතං, දුතං, ඉවෙවමාදි.

වද්දිහි ණ්ණො ගණ්ණං 34.

වද වර වර ඉවෙවමාදිහි ධාතුහි ණ්ණොගණ්ණො ගොත්
ගණ්ණො.

වාදිතාතං ගණ්ණ වාදිතං—ඵලං වාරිතං, වාරිතං, ඉවෙව
වමාදි.

මිද්දිහි නානිකයො 35.

මිද පද රතප තනු ධා ඉවෙවමාදිහි ධාතුහි ත්ති ති ඉවෙවතෙ
පඤ්ඤා ගොතති.

මෙහති, පනති, රතති, තනති, ධාති, ඉවෙවමාදි.

උසුරතර්දංසානං දංසංසං දට්ඨො ඵධා ව 36.

උසු රතර් දංස ඉවෙවතෙසං ධාතුතං දංසංසං දට්ඨොදෙසො
ගොති ඵධාභවෙසා ව ගොතති.

උඤ්ඤා, රථං, දට්ඨො.

සුවසානමුවසානමනො ථො ව 37.

සු වු අස ඉවෙවතෙසං ධාතුතං උච්ඡාසං අතාදෙසො
ගොති ථොභවෙසා ව.

සන්ධං, වන්ධං, අන්ධො.

රනජ්ජදිහි ධදිදදකිරා කචි ජදලොපො ව 38.

රතර් උදි ඉදි වදි මදි බුදි ජදි රදි දල සුච සුව වච වර ඉවෙව
වමාදිහි ධාතුහි ධ ද ඉද්ද ක ඉර ඉවෙවතෙ පඤ්ඤා ගොතති, කචි
ජදලොපො ව, පුත්‍ර නිපභවෙතො.

රකා, සමුද්දො, ඉද්දො, වද්දො, මද්දො, බුද්දො, ජද්දො, රද්දො,
දලිද්දො, සුඤ්ඤා, සොඤ්ඤා, වන්ධං, වන්ධං, ඉවෙවමාදි.

පටිගො හිසං ගෙරණ්ඨිරණ් 39.

පටි ඉවෙවතෙසා හිසං ධාතුතං ගෙරණ්ඨිරණ් අතාදෙසො
ගොතති.

පටිපඤ්ඤා ඉද්දො ගවණ්ඨිරණ් පටිගොතිහි පාටිගොතිහි

කඩිතාදිහි හො 40.

කඩි හි වී කරහි මඩි සඩි කුඩි හඩි පඩි දඩි රඩි හඩි ඉසිඩි වඩි හඩි අඩි ලඩි මෙඩි ඵරඩි බඩි ඉච්චවමාදිහි ධාතුහි කපාලයො හොති සහ පච්චයෙන ව පුන නිපච්චෙනා සථාසමනවං.

කණ්ණො, කණ්ණො, වණ්ණො, කරණ්ණො, මණ්ණො, සණ්ණො, කුණ්ණො, ගණ්ණො, පණ්ණො, දණ්ණො, රණ්ණො, විතණ්ණො, ඉසිණ්ණො, වණ්ණො, ගණ්ණො, අණ්ණො, ලණ්ණො, මෙණ්ණො, ඵරණ්ණො, බණ්ණො-බණ්ණො, ඉච්චවමාදයො අඤ්ඤාපි සද්ද හවන්ති.

ධාදුමගමානං බන්ධනිගමානං 41.

ධාදු අම ගම ඉච්චතෙසං ධාතුනං බන්ධනිගමාදෙසා හොති කපාලයො ව.

බන්ධො, අන්ධො, ගන්ධො-ඵචං බන්ධනො, අන්ධනො, ගන්ධනො.

පටාදිග්ගලං 42.

පට කල කුස කද ගහඤ් මෙඛ වක්ක භක්ක පලල සද්ද මුල බිල විද වඩි පච වා වස පච චප මුස ගොඤ්ඤ පුඤ්ඤ බුඤ්ඤ මඩි බහ කඩි සඞ් අග්ග ඉච්චවමාදිහි ධාතුහි පාචිපදිකෙති ව උත්තරපදෙසු අලපාලයො හොති, පච්ඡා පුන නිපච්චෙනා.

පචෙ අලමිති පටලං-ඵචං කලලං, කුසලං, කදලං, ගහඤ්ලං, මෙඛලං, වක්කලං, භක්කලං, පලලං, සද්දලං, මුලලං, බිලලං, විදලං, වඬලං, වසලං, පචලං, චපලං, මුසලං, ගොඤ්ඤලං, පුඤ්ඤලං, බුඤ්ඤලං, මඩිගලං, බහලං, කඩිලං, සඬිලං, අග්ගලං, ඉච්චවමාදයො අඤ්ඤාපි සද්ද හවන්ති.

පුඨස්ස පුඨ්ඨපථාමො වා 43.

පුඨ ඉච්චතස්ස පාචිපදිකස්ස පුඨ්ඨපථාදෙසා හොති කඩි අමපාලයො හොති.

පුඨ්ඨි, පඨමො, පුඨ්ඨස්ස-පඨ්ඨි, පඨමො වා.

සංසාදිහි තුදවො 44.

සසු දද අද මද ඉච්චවමාදිහි ධාතුහි තුද ඉච්චතෙ පච්චයා හොති.

සන්තු, දඳු, අඳු, මඳු.

ව්‍යාදිහි ඊවරො 45.

වි පා ධා ඉච්චවමාදිහි ධාතුහි ඊවරපච්චයො හොති. විවරං, පිවරං, සිවරං,

මුනාදිති වි. 46.

මතසත අග්ග පත කව සුව රුව මහාල හදුල මණ ඉබෙව මාදිති ධාතුනි පාට්පදිකෙති ව ඉපාමසො හොති.

මුනි, සති, අග්ග, පති, කපි, සුචි, රුචි, මහාලි, හදුලි, මණි.

විදුදිහසුරො 47.

විද වලල මස සිදු යු කපු මස උතු බජු සුර ඉබෙවමාදිති ධාතුනි පාට්පදිකෙති ව උරපාමසො හොති.

විදුරභාතෙ ජනො වෙදුරෙ මණි, වලලුරෙ, මසුරෙ, සිසුරෙ, දුරෙ, සුරෙ, කපුරෙ, මසුරෙ, උතුරෙ, බජුරෙ, සුරුරෙ.

හනාදිති භුනුතවො 48.

හන ජන හා රි බහු අම වෙ බෙ ධා සි කි හි ඉබෙවමාදිති ධාතුනි ඡු හු හු ඉබෙතෙ පමසා හොති.

හාඡු, ජාඡු, හාඡු, රෙඡු, බාඡු, අඡු, වෙඡු, බෙහු, ධාතු සෙතු, කෙතු, හෙතු.

කුටාදිති ටො 49.

කුට කුස කට ඉබෙවමාදිති ධාතුනි (පාට්පදිකෙති ව) ධසම සො හොති.

කුභො, කොභො, කභො,

මහුපුරසුණාදිති උසානුසිසා 50.

මහු පුර පුණ්, කු පු ඉල අල මහ සි කි ඉබෙවමාදිති ධාතුනි පාට්පදිකෙති ව උසා නුස ඉස ඉබෙතෙ පමසා හොති.

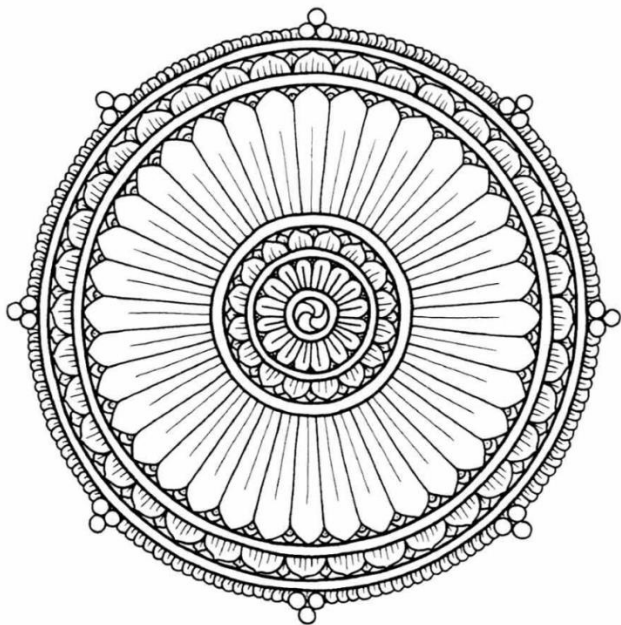
ඌථා-මහුසො, මාහුසො, පුරිසො, පොසො, පුණ්සො, කපිසො, පුරිසො, සිරිසො, ඉලිසො, අලසො, මහිසො, සිසො, කිසො, ඉබෙවමාදසො සදු සෙසා බහුසා හවති.

ඉති කිසිධාතකපො

උණ්දිකපො ජභො කණ්ඨො.

කව්‍යාසතවුහි සමසා.

සබ්බ දානං ධම්ම දානං ජිනාති



නිබ්බාන පච්චයෝ භෝතු